

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 42 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2018/2561

เจ้าของ	วิทยาลัยแสงธรรม	
คณะที่ปรึกษา	อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ คณบดีคณะศาสนศาสตร์	
	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ	
	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม	
คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	หมวดกฎหมายพระศาสนจักร	บาทหลวง ผศ.ดร.ไผ่ยม มณีราช
	หมวดกระแสเรียก	บาทหลวงอดิศักดิ์ พรงาม
	หมวดคำสอน	มุขนายกวิระ อภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.วัชรศิลป์ กฤษเจริญ
	หมวดจริยธรรม	บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, M.I.
	หมวดชีวิตด้านจิตใจ	บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล
	หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร	บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์
	หมวดปรัชญา	บาทหลวง ดร.ออสติน สุกียอ ปีโตโย, S.J.
		บาทหลวง ดร.วิศักดิ์ วนาโรจน์สุวิชัย
	หมวดพระคัมภีร์	มุขนายก ดร.เลื้อชัย ธาตุวิสัย
		บาทหลวง ผศ.ศักดิ์ ไชย คมกฤส บาทหลวงสมเกียรติ ตรีนิก
	หมวดพระสังฆธรรม	บาทหลวงวิรัช นารินทร์ช บาทหลวงชาย ชันทะโฮม, C.Ss.R.
		บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ใกล้เคียง, S.D.B.
	หมวดพิธีกรรม	บาทหลวงเคลาดิโอ เบร์ตูลอร์, O.M.I.
		บาทหลวงอนุสรณ์ แก้วขจร บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช
	หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์	มุขนายกชูศักดิ์ สิริสุทธิ

บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล
บรรณาธิการสร้างสรรค์	อาจารย์ไพโรจน์ ฤทธิรัตน์
กองบรรณาธิการ	อาจารย์สุจิตตรา จันทร์ลอย นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ นางสาวพิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยาและปรัชญา 2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ประจำเดือนมกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุลและหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือ โทร.แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624 โทรสาร 0-2429-0819

॥ บทบรรณาธิการ ॥

เวลาแห่งการส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่มักกลับมาเยือนชีวิตของเราอีกครั้ง นับเป็นช่วงเวลาที่น่าพาความสุขใจ และการได้ทบทวนเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปี หลายเรื่องก็นำมาซึ่งความสุข บางเรื่องก็ทำให้เห็นถึงข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรือการสูญเสียที่เราไม่อยากจะพบพาน

หนึ่งในการสูญเสียที่มนุษย์ส่วนใหญ่ไม่อยากจะให้เกิดขึ้นคือ การสูญเสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียชีวิตของตนเองหรือของบุคคลอื่น ยิ่งใกล้ชิดผูกพันมากเท่าไร ยิ่งเจ็บปวดเสียใจมากเท่านั้น ส่วนหนึ่งเราไม่ยากพลัดพรากจากคนที่เรารัก ส่วนหนึ่งเราไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่าผู้ที่จากโลกนี้ไปแล้ว กำลังจะไปไหน ดีหรือไม่ประการใด

ชีวิตหลังความตายจึงเป็นประเด็นหนึ่ง ที่แสงธรรมปริทัศน์อยากจะเชิญชวนผู้อ่านทุกท่านได้ทบทวนทำความเข้าใจผ่านทางบทความ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาวิชาได้กรุณาส่งมาแบ่งปันความรู้ พร้อมทั้งหวังว่า ความรู้เหล่านี้อาจจะช่วยให้ทุกท่านมีมุมมองถึงชีวิตหลังความตายเพิ่มมากขึ้น และเตรียมตัวเตรียมใจสู่สภาวะหลังความตาย ตั้งแต่ยังมีสติและลมหายใจ สู่การกลับไปพบพระเป็นเจ้าด้วยความชื่นชมยินดี

บรรณาธิการสร้างสรรค์

ข่าวประชาสัมพันธ์... ขอเชิญชวนส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ฉบับต่อไปเดือนมกราคม - เมษายน 2562 ในหัวข้อ “สื่อสังคมออนไลน์”

ส่งต้นฉบับได้ที่ E-mail: pi_santo@yahoo.com หรือ E-mail: sukanda.1984@gmail.com

ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 และขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับบทความที่ส่งมาร่วมแบ่งปัน

**บทความที่ดีมีบทในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ**

Content

ปีที่ 42 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2018/2561 Saengtham Journal

4

พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู
บิดาที่รักยิ่งของพวกเราสมาชิกสถาบันแสงธรรม
บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช

11

ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย
บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, C.S.S.

22

“ชีวิตนิรันดร์” จากมุมมองพระคัมภีร์
บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรล์, S.D.B.

31

ชีวิตหลังความตาย: บทพิเคราะห์ที่ส่วนตัว
ศ.เกียรติ บัญญัติ, ราชบัณฑิต

46

ความตายเป็นการสิ้นสุดของชีวิตจริงหรือ
ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

55

บันทึกการเดินทางชีวิตของ
คุณพ่อซิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี, เอส.เจ.
ในบ้านเนรแสงธรรม(1998-2015)
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

68

ชีวิตหลังความตายในมุมมองคริสตศาสนา
พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ

76

ชีวิตหลังคนตาย
อ.พีรพัฒน์ ฤทธิรัตน์

82

พิธีกรรมบวชบาทหลวงคาทอลิกบาทหลวง
บาทหลวง เชษฐา ไชยเดช

89

แนะนำหนังสือ
อ.พีรพัฒน์ ฤทธิรัตน์

พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู บิดาที่รักยิ่งของพวกเราสมาชิกสถาบันแสงธรรม

บาทหลวงเซซุร่า ไชยเดช

(คนที่ไม่เคย)

บุคคลท่านหนึ่งที่มีอุปการะคุณอย่างยิ่งต่อสถาบันแสงธรรม ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างบ้านเณรใหญ่ แสงธรรมและวิทยาลัยแสงธรรม ท่านเป็นนายกสภาวิทยาลัยแสงธรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998-2018 (พ.ศ.2541-2561) ท่านให้ความสำคัญและสนับสนุนสถาบันแสงธรรม ด้วยดีเสมอมา บุคคลท่านนี้คือ พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู จึงเป็นโอกาสดีที่ผู้เขียนจะแบ่งปันถึงประวัติชีวิตและผลงานของพระคุณเจ้าแก่ทุกท่านผ่านทางบทความนี้

พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู เกิดวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.1929 ที่หมู่บ้านวัดนักบุญ เปโตร สามพราน นครปฐม เป็นบุตรของ ยอแซฟ ยู่ง และมารีอา เคลือบ กิจบุญชู มีพี่น้องทั้งหมด 8 คน เป็นชาย 7 คน เป็นหญิง 1 คน พระคุณเจ้าเป็นบุตรคนที่ 5 ของครอบครัว (ทะเบียนศีลล้างบาปวัดนักบุญ เปโตร เลขที่ 3939 ระบว่า มีคาแอล ฮัวเซียง กิจบุญชู เกิดวันที่ 25 มกราคม ค.ศ.1929 และรับศีลล้างบาปวันที่ 26 มกราคม ค.ศ. 1929)

บาทหลวงสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, อาจารย์ประจำสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม

การศึกษาและกระแสเรียกของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู

ปี ค.ศ.1935-1940 พระคุณเจ้าเข้าเรียนที่โรงเรียนนักบุญเปโตร (เลขประจำตัว 718) จนจบชั้นประถมปีที่ 4 คุณพ่อ ว. ลาร์เก เป็นผู้ส่งพระคุณเจ้าเข้าสามเณรลัทธิพระหฤทัย ศรีราชา ชลบุรี เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1940

พระคุณเจ้าเรียนที่โรงเรียนดาราสมุทร (สามเณรลัทธิพระหฤทัย) ชั้นมัธยมปีที่ 1 (เรียนไม่จบ เนื่องจากเกิดสงครามอินโดจีน จึงย้ายไปเรียนที่บ้านเณรบางช้าง ราชบุรี) พระคุณเจ้าเรียนที่บ้านเณรพระหฤทัย บางช้าง สมุทรสงคราม เป็นเวลา 4 ปี (ค.ศ.1941-1944) จนจบชั้นมัธยมปีที่ 4

เวลาต่อมาเมื่อเหตุการณ์บ้านเมืองเข้าสู่ความเรียบร้อยแล้ว ผู้ใหญ่ของพระศาสนจักรจึงได้เปิดสามเณรลัทธิพระหฤทัย ศรีราชาอีกครั้ง ในเวลานั้นโรงเรียนของบ้านเณรยังไม่สามารถดำเนินงานได้ พระคุณเจ้าจึงต้องไปเรียนที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา ชลบุรี (ค.ศ.1945-1947) จบชั้นมัธยมปีที่ 6

ปี ค.ศ.1948-1953 พระคุณเจ้าทำหน้าที่ครูเณรที่สามเณรลัทธิพระหฤทัย ศรีราชา ชลบุรี สอนเรียนที่โรงเรียนดาราสมุทร และได้รับแต่งตั้งให้เป็นครูใหญ่โรงเรียนดาราสมุทร

พระสังฆราชยวง นิตโย (อธิการบ้านเณรในสมัยนั้น) ได้ส่งพระคุณเจ้าไปศึกษาต่อที่บ้านเณรใหญ่ ชั้นแรกจะไปที่บ้านเณรปีนัง แต่เผชิญทางกรุงโรมมีที่ว่าง 1 ที่ จึงส่งพระคุณเจ้าไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยโปรปากันดา ฟิเด กรุงโรม ประเทศอิตาลี จนจบปริญญาโท สาขาปรัชญา และเทววิทยา (ค.ศ.1953-1959)

พระคุณเจ้าได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ วันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ.1959 ที่บ้านเณรปรอปากันดา ฟิเด กรุงโรม โดย พระคาร์ดินัล เปโตร อากายาเนียน พร้อมกับคุณพ่อ ยอแซฟ เอก ทับปิง (ได้รับอภิเษกเป็นพระสังฆราชแห่งสังฆมณฑลราชบุรีในเวลาต่อมา มรณภาพวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1985)

กลับสู่เมืองไทย มุ่งมั่นอภิบาลและแพร่ธรรม

ชีวิตสงฆ์ในงานอภิบาลและแพร่ธรรมของพระคุณเจ้า เริ่มด้วยการเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระนามกรเยซุ บ้านแบ็งสิงห์บุรี (1 ตุลาคม ค.ศ.1960 - 21 มกราคม ค.ศ.1962) โดยคุณพ่อยอแซฟเป็นคุณพ่อเจ้าอาวาส

ปี ค.ศ.1962 พระสังฆราชโชแรง มีคำสั่งให้แยกวัดบ้านแปงกับวัดบางขาม ออกจากกัน และมอบหมายให้พระคุณเจ้า มีชัย (คุณพ่อฮั่วเซี่ยงในสมัยนั้น) เป็น เจ้าอาวาสวัดนักบุญลูกา บางขาม ลพบุรี (21 มกราคม ค.ศ.1962 - กุมภาพันธ์ ค.ศ.1965)

เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1965 - สิงหาคม ค.ศ.1965 พระคุณเจ้าได้รับมอบหมายจาก พระสังฆราชให้เป็นเจ้าอาวาสวัดแม่พระ ลูกประคำ กาลหาวร์ กรุงเทพฯ และตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1965 - สิงหาคม ค.ศ.1965 พระคุณเจ้าได้รับหน้าที่เป็น เหนรัญญิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และ ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1965 ได้รับ มอบหมายให้เป็นที่พักพิงพระอัครสังฆราช ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

เนื่องจากคุณพ่อทองดี กฤษเจริญ อธิการสามเณรลัทธินักบุญยอแซฟ สามพราน นครปฐม ถึงแก่กรรมภาพเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม ค.ศ.1965 พระคุณเจ้ายวง นิติโย ได้มอบหมายให้พระคุณเจ้ามีชัย (คุณพ่อ ฮั่วเซี่ยง) เป็นอธิการสามเณรลัทธินักบุญ ยอแซฟ ขณะนั้นบ้านเณรเพิ่งเริ่มก่อสร้าง พระคุณเจ้าได้พัฒนาทั้งบ้านเณรและ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ โดยมีการขยาย พื้นที่ของบ้านเณรให้กว้างขวางขึ้นตาม ความเหมาะสม เพราะพระคุณเจ้าถือว่า บ้านเณรเป็นความหวังของพระศาสนจักร

รวมเวลาทำหน้าที่อธิการได้ 8 ปี (ค.ศ. 1965-1973)

พระสังฆราช ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู: รับใช้ พระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ด้วยคติพจน์ “Per Crucem Ad Lucem” (ผ่านทางเขนสู่ ความสว่าง)

พระคุณเจ้ามีชัยได้รับพิธีบวชเป็น พระสังฆราช สมณประมุขแห่งอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ ณ สามเณรลัทธินักบุญยอแซฟ สามพราน นครปฐม โดยพระอัครสังฆราช ยอแซฟ ยวง นิติโย เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ.1973 (หลังจากรับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ มาแล้ว 14 ปี) พระคุณเจ้าเลือกใช้คติพจน์ “Per Crucem Ad Lucem” (ผ่านทางเขนสู่ ความสว่าง)

วันอาทิตย์ที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1975 พระคุณเจ้าเสกและวางศิลาฤกษ์ วัดประจำสามเณรลัทธิแสงธรรม และ อาคารหอสมุดของวิทยาลัยแสงธรรม และเป็นประธานงานเปิดบ้านเณรใหญ่ แสงธรรม

วันอาทิตย์ที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1980 พระอัครสังฆราช ซิลวีโอ ลูโอนี อัครสมณทูตวาติกันประจำประเทศไทย ได้เป็นประธานเปิดงานเสกโบสถ์ ประจำ บ้านเณรใหญ่แสงธรรม และพระอัคร-สังฆราช ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู ได้เป็น ประธานพิธีมิสซาเปิดและเสกโบสถ์ ร่วม

กับบรรดาพระสังฆราชทั่วประเทศ พระสงฆ์ประมาณ 50 องค์ นักบวชชายหญิงกว่า 200 คน และสัตบุรุษมาร่วมงานประมาณ 8,000 คน

พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู
พระคาร์ดินัลไทยองค์แรก

วันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ.1982 สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ทรงมีพระสมณสาส์นแจ้งเป็นการภายในให้ทราบว่าจะทรงแต่งตั้งพระคุณเจ้ามีชัยให้เป็นสมาชิกของคณะพระคาร์ดินัลแห่งพระศาสนจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1983 และในวันที่ 5 มกราคม ค.ศ.1983 มีประกาศอย่างเป็นทางการจากสันตะสำนัก แต่งตั้งให้พระคุณเจ้าดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกคณะพระคาร์ดินัล (นับเป็นพระคาร์ดินัลองค์แรกของประเทศไทย)

พิธีสถาปนาสมณศักดิ์พระคาร์ดินัลของพระคุณเจ้าจัดขึ้นท่ามกลางคณะพระคาร์ดินัล คณะทูตานุทูต และคริสตศาสนิกชน โดย สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ณ พระมหาวิหารนักบุญเปโตร กรุงโรม นครรัฐวาติกัน เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1983

วันที่ 10-11 พฤษภาคม ค.ศ.1984 พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู เป็นประธาน คณะกรรมการจัดการพิธีรับเสด็จ

สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ฝ่ายพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย และเป็นผู้ประสานงานกับฝ่ายรัฐบาล

พระคุณเจ้าฉลองครบรอบ 25 ปี แห่งการบวชเป็นพระสงฆ์ (หิรัญสมโภช) เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ.1984 และฉลองครบรอบ 25 ปีในการดำรงตำแหน่งพระอัครสังฆราชแห่งอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ.1998

วันที่ 3-12 มกราคม ค.ศ.2000 พระคุณเจ้าได้รับแต่งตั้งเป็นประธานจัดประชุมสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย (เอฟเอบีซี) ในประเทศไทย เป็นครั้งที่ 2 ณ บ้านผู้หว่าน สามพราน นครปฐม และได้รับแต่งตั้งเป็นประธานจัดงานฉลองฝ่ายพระศาสนจักรคาทอลิก ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระชนมายุครบ 72 พรรษา และโอกาสฉลองปีศักดิ์สิทธิ์ ณ ศูนย์ กีฬาวินิจฉัยธรรมศาสตร์ รังสิต เมื่อวันที่ 9 มกราคม ค.ศ.2000 วันที่ 5 มีนาคม ค.ศ.2000 พระคุณเจ้าร่วมพิธีสถาปนาคุณพ่อนิโคลัส บุญเกิด กฤษบำรุง เป็นบุญราศี ณ มหาวิหารนักบุญเปโตร นครรัฐวาติกัน ท่านในฐานะเป็นผู้เสนอเรื่องนี้เป็นผู้กล่าวรายงานต่อองค์สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 นับเป็นความภาคภูมิใจและเกียรติสำหรับพระศาสนจักรในประเทศไทย และอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

วันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.2003 พระคุณเจ้าเป็นประธานมิสซาเปิดสักการสถานบุญราศีคุณพ่อนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง และบวชพระสงฆ์

วันที่ 5-25 เมษายน ค.ศ.2005 พระคุณเจ้าไปร่วมพิธีปลงพระศพสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮัน ปอล ที่ 2 ณ กรุงโรม และในฐานะพระคาร์ดินัล พระคุณเจ้าได้เข้าร่วมการเลือกตั้งสมเด็จพระสันตะปาปาพระองค์ใหม่ (สมเด็จพระสันตะปาปา เบเนดิกต์ ที่ 16) ประมุขพระศาสนจักรคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก สืบตำแหน่งต่อจากนักบุญเปโตร ลำดับที่ 265

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2008 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จัดฉลองครบรอบ 25 ปี แห่งสมณศักดิ์พระคาร์ดินัลของพระคุณเจ้า ณ สามเณรลัยนักบุญยอแซฟ สามพราน

วันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ.2008 พระคุณเจ้าเข้าเฝ้าถวายรายงานต่อสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 “อัด ลิมินา” (ad Limina Apostolorum) ร่วมกับสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย (10 สังฆมณฑลในประเทศไทย)

วันที่ 8 มิถุนายน ค.ศ.2008 พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู นำผู้แทนจากประเทศไทย และผู้แทนจากคณะนักบวชต่างๆ ไปร่วมงานฉลอง 350 ปี การก่อตั้งมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีสที่อาสนวิหาร

น็อตเตรอะตาม กรุงปารีส โดยมีพระคาร์ดินัล ดีอัส สมณมนตรี สมณกระทรวงประกาศพระวรสารสู่ปวงชนเป็นประธานพิธี

วันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ.2008 สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ถวายมิสซาเพื่ออุทิศเป็นพระราชกุศลถวายแด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู เป็นประธาน ร่วมกับบรรดาพระสังฆราชที่อาสนวิหารอัสสัมชัญ

วันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ.2009 สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 ได้อนุมัติการลาจากการเป็นสมณประมุขอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู ปัจจุบันพระคุณเจ้าดำรงตำแหน่ง “พระสังฆราชกิตติคุณ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ”

วันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ.2009 ฉลองสุวรรณสมโภช (50 ปี) ชีวิตสงฆ์ของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู

วันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2013 ฉลองครบรอบ 7 รอบ (อายุ 84) ของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู ณ สามเณรลัยนักบุญยอแซฟ สามพราน

วันที่ 3-17 มีนาคม ค.ศ.2013 พระคุณเจ้าได้เข้าร่วมการประชุมคณะพระคาร์ดินัลโอกาสเลือกตั้งพระสันตะปาปาพระองค์ใหม่ คือ สมเด็จพระสันตะปาปา

ฟรังซิส สมณประมุขพระศาสนจักรคริสต์
นิกายโรมันคาทอลิก ลำดับที่ 266

วันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ.2014
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่
9 เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข
วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบ-
คีรีขันธ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาส
ให้พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู
พระอัครสังฆราชกิตติคุณแห่งอัครสังฆมณฑล
กรุงเทพฯ นำสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่ง
ประเทศไทย เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เพื่อเชิญพระธาตุศักดิ์สิทธิ์ของนักบุญ
ยอห์น ที่ 23 และนักบุญยอห์น ปอล ที่ 2
พระสันตะปาปา ซึ่งได้รับมอบจากนครรัฐ
วาติกัน มาอธิษฐานภาวนาขอพรจากพระเจ้า
ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่
9 มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง

วันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ.2016
เวลา 12.30 น. พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย
กิจบุญชู พระอัครสังฆราชกิตติคุณแห่ง
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พร้อมด้วยพระ
คาร์ดินัล ฟรังซิสเซเวียร์ เกรียงศักดิ์ โกวิท-
วาณิช ประธานสภาพระสังฆราชคาทอลิก
แห่งประเทศไทย และบรรดาพระสังฆราช
พระสงฆ์ เจ้าคณะ ผู้แทนนักบวชชายหญิง
ผู้แทนฆราวาส หน่วยงานและองค์กรต่างๆ
ในสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
ค่านับ ถวายสักการะและประกอบวจน
พิธีกรรมเบื้องหน้าพระบรมโกศ พระบรมศพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
ในพระบรมมหาราชวัง

วันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ.2018
สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทยจัดงาน
ฉลองครบ 100 ปี “อุดมสาร/อุดมศาสน์”
(ครบรอบ 100 ปีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน
ค.ศ.2017) และมีสชาระลึกคุณพระคาร์ดินัล
ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู ผู้ก่อตั้ง “กองทุน
สิ่งพิมพ์คาทอลิกสร้างสรรค์” ณ อาสนวิหาร
อัสสัมชัญ

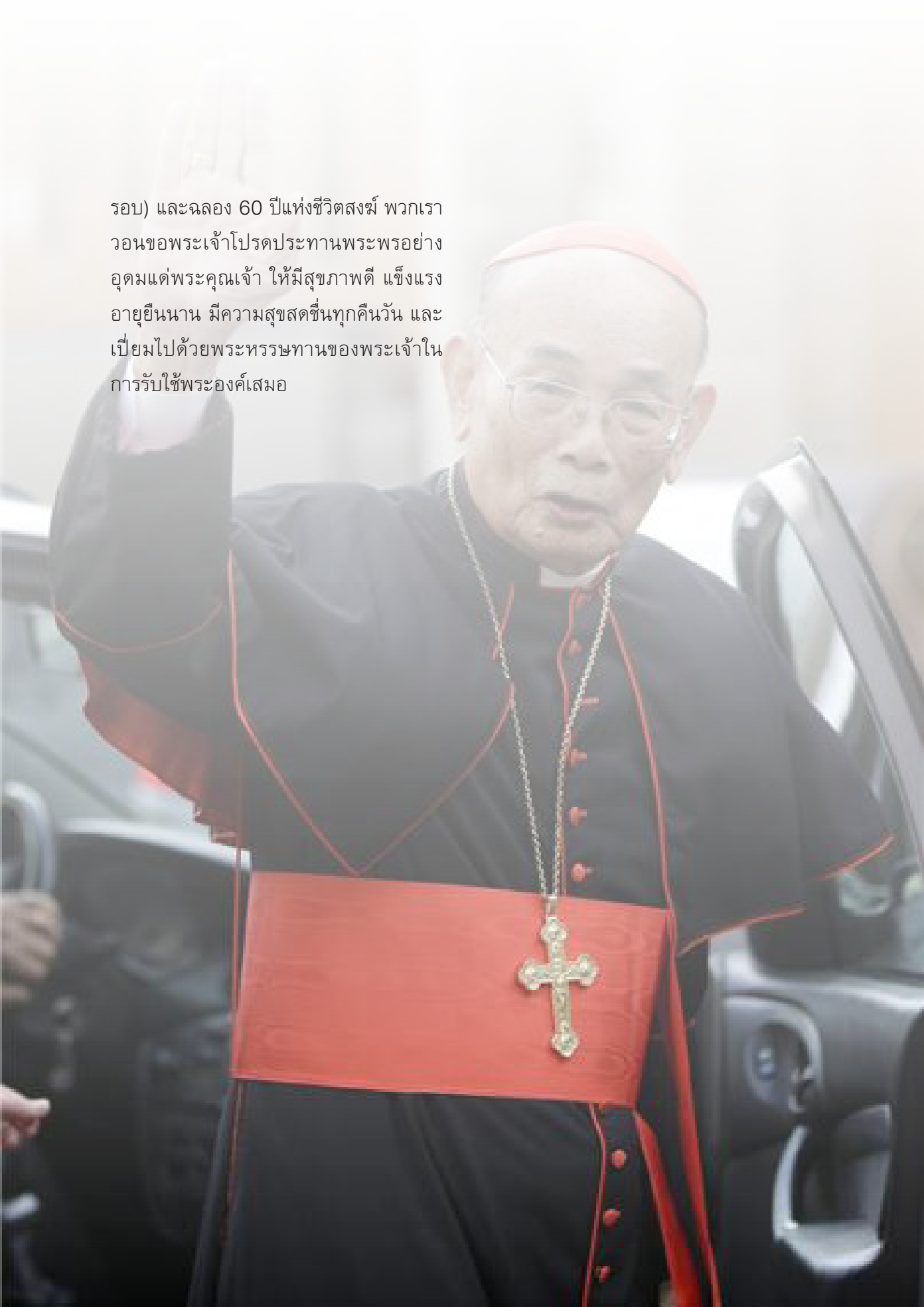
วันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2019 ฉลอง
ครบรอบอายุ 90 ปีของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล
มีชัย กิจบุญชู

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2019 ครบ
รอบสมณศักดิ์พระคาร์ดินัล สามรอบ (ปีที่
36) ของพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู

วันที่ 20 ธันวาคม ค.ศ. 2019 ฉลอง
ครบรอบศีลบวชเป็นพระสงฆ์ ปีที่ 60 ของ
พระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู

พวกเราสมาชิกสถาบันแสงธรรม
ทุกคนขอกราบขอบพระคุณพระคาร์ดินัล
ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู บิดาที่รักยิ่งของ
พวกเรา สำหรับความรัก ความห่วงใย
ความเอาใจใส่ ความช่วยเหลือ และสิ่งดี ๆ
นานับประการที่พระคุณเจ้ามอบให้แก่พวกเรา
และในโอกาสอันน่าชื่นชมยินดีในปี
นี้ที่พระคุณเจ้าจะฉลองครบรอบอายุ 90 ปี
ครบรอบสมณศักดิ์พระคาร์ดินัล 36 ปี (สาม

รอบ) และฉลอง 60 ปีแห่งชีวิตสงฆ์ พวกเรา
วอนขอพระเจ้าโปรดประทานพระพรอย่าง
อุดมแก่พระคุณเจ้า ให้มีสุขภาพดี แข็งแรง
อายุยืนนาน มีความสุขสดชื่นทุกคืนวัน และ
เปี่ยมไปด้วยพระพรหรรษาของพระเจ้าใน
การรับใช้พระองค์เสมอ

เรื่องชีวิตและ **ความเชื่อ** **ความตาย**

(หมวดสังคม)

บาทหลวง ผศ.วสันต์ พิรุฬห์วงศ์, CSS.

เมื่อตายแล้ว เราจะเป็นอย่างไร?
นี่เป็นหนึ่งในคำถามที่พบอยู่บ่อยๆ
ในแวดวงของศาสนา ซึ่งแต่ละศาสนาและ
ลัทธิความเชื่อก็มีคำตอบและคำสอนที่
แตกต่างกันออกไป และผู้นับถือศาสนาส่วน
ใหญ่ต่างก็เชื่อมั่นในคำสอนของศาสนาที่ตน
นับถือว่าถูกต้องแล้ว

นักประวัติศาสตร์และนักสุขภาพจิต
ส่วนใหญ่เชื่อว่า ศาสนาถือกำเนิดขึ้นเมื่อ
ไม่กี่พันปีมานี้ ศาสนาเกิดขึ้นในฐานะเป็น
“ความพยายาม” ที่จะอธิบายจักรวาลว่า
ทำงานอย่างไร และตอบคำถามของมนุษย์

ว่าเมื่อตายแล้ว จะเป็นอย่างไรต่อไป ศาสนา
ยังค่อยๆ ได้รับการพัฒนาขึ้นเมื่อมนุษย์เริ่ม
สัมผัสได้ถึงพลังอะไรบางอย่างที่อยู่เหนือ
ชีวิตและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รายรอบตัวเขา และ
มนุษย์ก็ค่อยๆ เรียนรู้มากขึ้นว่าพวกเขาเอง
สามารถถูกกำจัดออกไปจากโลกใบนี้เมื่อไร
ก็ได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุจากการขาดแคลน
อาหาร ถูกสัตว์ทำร้าย ความแห้งแล้งกันดาร
น้ำท่วม ถูกคนต่างถิ่นทำร้าย เจ็บป่วย
อุบัติเหตุ ฯลฯ คนในสมัยก่อนจึงพยายาม
หาวิธีการที่จะทำให้ตัวเองสามารถอยู่ในโลก
นี้ต่อไปได้อย่างปลอดภัย และศาสนาก็เข้ามา
เติมเต็มความต้องการนี้ของมนุษย์

สำหรับมนุษย์ ไม่มีอะไรน่ากลัวเท่ากับ “ความตาย” และศาสนาก็ให้คำตอบเพื่อช่วยมนุษย์ให้ผ่อนคลายความกลัวลงด้วยความเชื่อในทำนองว่า เมื่อมนุษย์ตายแล้ว ความเป็นตัวตนของมนุษย์ ความทรงจำ พรสวรรค์ ความสามารถ และจิตสำนึกจะยังคงอยู่ เพียงแต่อยู่ในรูปแบบใหม่ จึงเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปโดยผู้นับถือศาสนาและลัทธิความเชื่อต่างๆ ว่า เมื่อมนุษย์ตายแล้ว จุฬามายสุดท้ายของมนุษย์จะต้องเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งในต่อไปนี้

- **ไปสวรรค์:** ผู้ที่ไปอยู่ในสวรรค์จะอยู่กับพระเจ้าตลอดไป เป็นการอยู่ในสถานะที่สวยงาม แต่ก็อยู่เหนือความเข้าใจของมนุษย์

- **ไปนรก:** ผู้ที่ไปนรกจะอยู่ที่นั่นกับซาตานและพวกปีศาจตลอดไป ที่นั่นจะมีแต่ความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส และไม่มีโอกาสหรือแม้แต่ความหวังที่จะได้รับความเมตตาหรือการผ่อนปรนใดๆ

- **ถูกทำลายล้าง:** ร่างกายจะเน่าเปื่อยไป ส่วนจิตวิญญาณ ความทรงจำ ความเป็นตัวตนของเขา จิตสำนึก ร่างกาย และความคิดจะเสื่อมสลายไปจนหมดสิ้นและไม่มีอะไรหลงเหลืออยู่เลย

- **วิญญาณกลับชาติมาเกิดใหม่:** วิญญาณและจิตจะไปบังเกิดใหม่เป็น

ทารกในครรภ์ หรือเป็นเด็กที่เกิดใหม่

- **เกิดใหม่:** วิญญาณและจิตจะไปเกิดใหม่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดใหม่เป็นมนุษย์เสมอไป

พระศาสนจักรคาทอลิกสอนว่า ความตายเข้ามาในโลกเพราะบาปของมนุษย์ (ข้อ 1006, 1008) และเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งตาย ร่างกายของเขาจะเข้าสู่กระบวนการของการเสื่อมสลาย ส่วนวิญญาณจะออกจากร่างและจะไปพบพระเจ้าเพื่อรับ “การพิพากษา” จากนั้น วิญญาณก็จะไปเผชิญกับชะตากรรมแบบใดแบบหนึ่งในสามแบบหรือสามสถานะต่อไปนี้

- **สวรรค์:** มีไว้สำหรับผู้ที่ดำเนินชีวิตในความรักต่อพระเจ้าอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งอาจมีจำนวนไม่มากนัก

- **นรก:** มีไว้สำหรับผู้ที่ตกในบาปหนัก และยังไม่ได้รับการอภัยบาป หรือเป็นผู้ที่ปฏิเสธพระเจ้าอย่างเปิดเผย เมื่อตายไปแล้ว วิญญาณของเขาจะถูกพิพากษาให้ไปรับทุกข์ทรมานในไฟนรกนี้

- **ไฟชำระ:** มีไว้สำหรับผู้ที่ดำเนินชีวิตในสถานะพระหรรษทาน แต่ความรักของเขาต่อพระเจ้ายังไม่สมบูรณ์นัก ยังมีความบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิต จึงต้องมาชำระวิญญาณให้สะอาดบริสุทธิ์เสียก่อน ถึงจะเข้าสวรรค์ได้

อย่างไรก็ตาม แม้คาทอลิกส่วนมากจะเชื่อว่าสวรรค์ นรกและไฟชำระมีอยู่จริง ๆ พระคัมภีร์ก็เล่าว่า พระเยซูเจ้าเอง ก่อนที่พระองค์จะเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ ก็ได้เสด็จไปยังแดนผู้ตายด้วย “พระองค์มิได้ทรงถูกทอดทิ้งไว้ในแดนผู้ตาย” (กจ 2:31) แต่คำสอนของพระศาสนจักรก็พูดถึงเรื่องนี้ในทำนองว่า อาจเป็นสถานที่จริง ๆ หรืออาจจะเป็นสถานะ หรือสภาพก็ได้

พระศาสนจักรยังมองความตายว่าเป็นสถานะชั่วคราว เพราะเมื่อวาระสุดท้ายของโลกมาถึง มนุษย์ทุกคนที่ได้ตายไปแล้วจะกลับคืนชีพอีกครั้งหนึ่งเพื่อรับการพิพากษาจากพระคริสตเจ้า

1. การพิพากษารายบุคคล

เราอาจอธิบาย “ความตาย” ว่าหมายถึงการแยกจากกันระหว่างวิญญาณที่เป็นอมตะกับร่างกายที่ไม่อมตะ วิญญาณต้องการร่างกายถึงทำให้มีชีวิตอยู่ได้ ส่วนร่างกายก็จะจบลงและเสื่อมสลายไปทันทีหากปราศจากวิญญาณ แต่เมื่อมนุษย์ตายแล้วมนุษย์จะรู้ได้อย่างไรว่าวิญญาณของเขาจะต้องไปที่ไหน?

พระศาสนจักรคาทอลิกสอนว่า เมื่อมนุษย์ตายแล้ว เขาจะต้องไปรับการพิพากษาในทันที การพิพากษานี้เรียกว่า “การพิพากษารายบุคคล” (Particular Judgment) กล่าวคือ “ในทันทีที่ตาย มนุษย์แต่ละคนจะได้รับคำตอบแทนนิรันดร์ใน

วิญญาณอมตะของตน ด้วยการไปรับการพิพากษารายบุคคล” (ข้อ 1022) คำสอนนี้มีพื้นฐานมาจากจดหมายถึงชาวฮีบรูที่กล่าวว่า “มนุษย์ถูกกำหนดให้ตายเพียงครั้งเดียว หลังจากนั้น จะมีการพิพากษา” (ฮบ 9:27) การพิพากษานี้จะเป็นไปอย่างเคร่งครัดและยุติธรรม ในการพิพากษานั้น เราจะได้รู้และเห็นกิจการทุกอย่างที่เรากระทำมา เราจะได้เห็นตัวเราอย่างที่เราเป็นจริง ๆ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการพิพากษาเรามนุษย์ก็คือพระเยซูคริสตเจ้า ผู้ซึ่งทรงรักเราอย่างมากจนยอมตายเพื่อเรามาแล้ว

ขณะที่มีชีวิตอยู่บนโลกนี้ มนุษย์มีโอกาสดังต่อไปนี้ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธความเชื่อในพระเยซูคริสตเจ้าและพระพรพรทานแห่งการไถ่กู้ให้รอดพ้นที่พระองค์เสนอให้ เมื่อถึงเวลาตาย โอกาสดังกล่าวก็หมดลง พระคัมภีร์ได้พูดถึงเรื่องการพิพากษาอยู่หลายตอนทีเดียว ซึ่งแม้ว่าส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่การได้พบกับพระคริสตเจ้าใน “การเสด็จมาครั้งที่สอง” ของพระองค์ แต่ก็มิอยู่หลายตอนที่พูดถึงรางวัลที่จะได้รับทันทีหลังจากตายไปแล้ว ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเชื่อและกิจการของแต่ละบุคคล (ข้อ 1021) ตัวอย่างเช่นในอุปมาของพระเยซูเจ้าเรื่องเศรษฐีกับลาซารัส นักบุญลูกาบันทึกไว้ว่า

“คนยากจนผู้หนึ่งชื่อลาซารัส นอนอยู่ที่ประตูบ้านของเศรษฐีผู้นั้น เขามีบาดแผลเต็มตัว มีแต่สุนัขมาเลียแผลของเขา วันหนึ่งคนยากจนผู้นี้

ตาย ทูตสวรรค์นำเขาไปอยู่ในอ้อมอกของอับราฮัม เศรษฐีคนนั้นก็ตายเช่นเดียวกัน และถูกฝังไว้ เศรษฐีซึ่งกำลังถูกรับไปอยู่ในแดนผู้ตาย แหงนหน้าขึ้น มองเห็นอับราฮัมแต่ไกล และเห็นลาซารัสอยู่ในอ้อมอก จึงร้องตะโกนว่า “ท่านพ่ออับราฮัมจงส่งสารลูกด้วย กรุณาส่งลาซารัสให้ใช้ปลายนิ้วจุ่มน้ำมาแตะลิ้นให้ลูกสดชื่นขึ้นบ้างเพราะลูกกำลังทุกข์ทรมานอย่างสาหัสในเปลวไฟนี้” แต่อับราฮัมตอบว่า “ลูกเอ๋ย จงจำไว้ว่า เมื่อยังมีชีวิต ลูกได้รับแต่สิ่งดี ๆ ส่วนลาซารัสได้รับแต่สิ่งเลว ๆ บัดนี้ เขาได้รับการบรรเทาใจที่นี่ ส่วนลูกต้องรับทรมาน” (ลก 16:20-25)

อีกตอนหนึ่งเราพบในพระวรสารของลูกาอีกเช่นกัน เป็นเหตุการณ์ขณะที่พระเยซูเจ้าทรงถูกตรึงบนไม้กางเขน ประชาชนและบรรดาผู้นำพากันเยาะเย้ยพระองค์ แต่ผู้ร้ายคนหนึ่งที่ถูกตรึงกางเขนพร้อมกับพระเยซูเจ้าพูดกับพระองค์ว่า

“ข้าแต่พระเยซู โปรดระลึกถึงข้าพเจ้าด้วย เมื่อพระองค์จะเสด็จสู่พระอาณาจักรของพระองค์ พระองค์ตรัสตอบเขาว่า เราบอกความจริงกับท่านว่า วันนี้ ท่านจะอยู่กับเราในสวรรค์” (ลก 23:42-43)

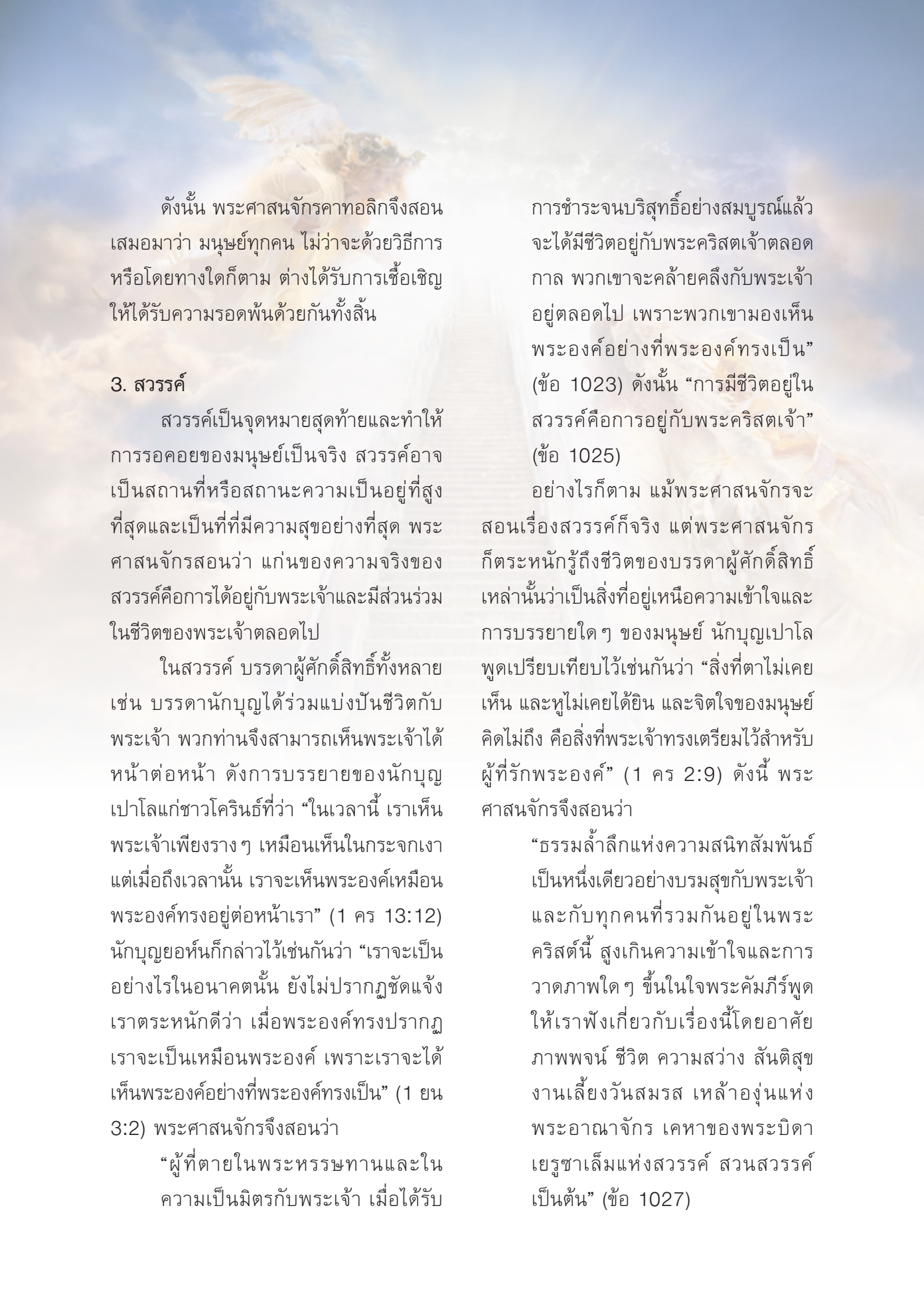
หลักฐานดังกล่าวนี้เป็นข้อมูลที่ชัดเจนว่า หลังความตายแล้ว วิญญาณของผู้ตายจะไปรับการพิพากษาในทันที เป็นการพิพากษารายบุคคล ซึ่งแต่ละคนจะได้รับผลของการพิพากษาที่แตกต่างกันไป

ผลของการพิพากษารายบุคคลจะนำวิญญาณไปยังสถานที่ใดที่หนึ่งในต่อไปนี้ คือ สวรรค์ นรก หรือไฟชำระ โดยการพิพากษาจะพิจารณาจากความเชื่อและกิจกรรมต่างๆ ที่เขาได้กระทำขณะมีชีวิตอยู่บนโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องความรัก ทั้งความรักที่มีต่อพระเจ้าและต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

2. ความรอด

ความรอดที่แท้จริงและโอกาสที่จะได้อยู่กับพระเจ้าตลอดนิรันดร์หลังความตายนั้น จะเกิดขึ้นได้โดยผ่านทางความเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้าและการปฏิเสธบาปเท่านั้น จึงไม่ใช่ทุกคนจะได้รับการประกันว่าจะได้รับความรอด

อย่างไรก็ตาม พระเจ้าก็ทรงมีพระประสงค์ให้มนุษย์ทุกคนรอด นักบุญเปาโลมีความเชื่อและมั่นใจเช่นนี้จึงกล่าวแก่ทิโมธีว่า “พระองค์มีพระประสงค์ให้ทุกคนได้รับความรอดพ้น และรู้ความจริงที่สมบูรณ์” (1 ทธ 2:4) และพระศาสนจักรก็ยืนยันความเชื่อนี้ผ่านทางคำสอนที่ว่า “พระศาสนจักรภาวนาเพื่อมิให้มีผู้ใดต้องพินาศไปเลย ... และสำหรับพระองค์ ทุกสิ่งย่อมเป็นไปได้” (ข้อ 1058)

ดังนั้น พระศาสนจักรคาทอลิกจึงสอนเสมอมาว่า มนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะด้วยวิธีการหรือโดยทางใดก็ตาม ต่างได้รับการเชื่อเชิญให้ได้รับความรอดพ้นด้วยกันทั้งสิ้น

3. สวรรค์

สวรรค์เป็นจุดหมายสุดท้ายและทำให้การรอคอยของมนุษย์เป็นจริง สวรรค์อาจเป็นสถานที่หรือสถานะความเป็นอยู่ที่สูงที่สุดและเป็นທີ່ที่มีความสุขอย่างที่สุด พระศาสนจักรสอนว่า แก่นของความจริงของสวรรค์คือการได้อยู่กับพระเจ้าและมีส่วนร่วมในชีวิตของพระเจ้าตลอดไป

ในสวรรค์ บรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เช่น บรรดานักบุญได้ร่วมแบ่งปันชีวิตกับพระเจ้า พวกเขาจึงสามารถเห็นพระเจ้าได้หน้าต่อหน้า ดังการบรรยายของนักบุญเปาโลแก่ชาวโครินธ์ที่ว่า “ในเวลานี้ เราเห็นพระเจ้าเพียงรางๆ เหมือนเห็นในกระจกเงา แต่เมื่อถึงเวลานั้น เราจะเห็นพระองค์เหมือนพระองค์ทรงอยู่ต่อหน้าเรา” (1 คร 13:12) นักบุญยอห์นก็กล่าวไว้เช่นกันว่า “เราจะเป็นอย่างไรในอนาคตนั้น ยังไม่ปรากฏชัดแจ้ง เราตระหนักดีว่า เมื่อพระองค์ทรงปรากฏ เราจะเป็นเหมือนพระองค์ เพราะเราจะได้เห็นพระองค์อย่างที่เราองค์ทรงเป็น” (1 ยน 3:2) พระศาสนจักรจึงสอนว่า

“ผู้ที่ตายในพระพรทานและในความเป็นมิตรกับพระเจ้า เมื่อได้รับ

การชำระจนบริสุทธิ์อย่างสมบูรณ์แล้ว จะได้มีชีวิตอยู่กับพระคริสตเจ้าตลอดกาล พวกเขาจะคล้ายคลึงกับพระเจ้าอยู่ตลอดไป เพราะพวกเขามองเห็นพระองค์อย่างที่เราองค์ทรงเป็น” (ข้อ 1023) ดังนั้น “การมีชีวิตอยู่ในสวรรค์คือการอยู่กับพระคริสตเจ้า” (ข้อ 1025)

อย่างไรก็ตาม แม้พระศาสนจักรจะสอนเรื่องสวรรค์ก็จริง แต่พระศาสนจักรก็ตระหนักถึงชีวิตของบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นว่าเป็นสิ่งที่อยู่เหนือความเข้าใจและการบรรยายใดๆ ของมนุษย์ นักบุญเปาโลพูดเปรียบเทียบไว้เช่นกันว่า “สิ่งที่ตาไม่เคยเห็น และหูไม่เคยได้ยิน และจิตใจของมนุษย์คิดไม่ถึง คือสิ่งที่พระเจ้าทรงเตรียมไว้สำหรับผู้ที่รักพระองค์” (1 คร 2:9) ดังนั้น พระศาสนจักรจึงสอนว่า

“ธรรมล้ำลึกแห่งความสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งในเดียวอย่างบรมสุขกับพระเจ้า และกับทุกคนที่รวมกันอยู่ในพระคริสต์นี้ สูงเกินความเข้าใจและการวาดภาพใดๆ ขึ้นในใจพระคัมภีร์พูดให้เราฟังเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยอาศัยภาพพจน์ ชีวิต ความสว่าง สันติสุข งานเลี้ยงวันสมรส เหล้าองุ่นแห่งพระอาณาจักร เคหาของพระบิดา เยรูซาเล็มแห่งสวรรค์ สวรรค์ เป็นต้น” (ข้อ 1027)

ข้อโต้แย้งประการหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้มีความเชื่อก็คือ คำถามที่ว่า ผู้ที่ไม่มีความเชื่อหรือคนบาปที่ได้กลับใจมา ยอมรับความเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้าก่อนที่เขาจะตายไม่นานนักนั้น เขาจะได้รับบำเหน็จรางวัลให้เข้าสวรรค์ในทันทีหรือไม่? เพราะหากเป็นเช่นนั้นจริง ก็ดูเหมือนว่าเรื่องนี้ไม่น่าจะยุติธรรมเท่าไรนัก

เราต้องยอมรับว่า ไม่มีใครรู้จริงๆ ว่าในสถานการณ์เช่นนั้นจะเกิดอะไรขึ้นและจะเป็นไปอย่างไร แต่สิ่งที่เราควรตระหนักอยู่เสมอคือ พระเยซูเจ้าเองก็ได้เคยตรัสสัญญา กับคนบาปคนหนึ่งที่ถูกตรึงกางเขนพร้อมกับพระองค์และได้กลับใจก่อนตายว่า เขาจะได้อยู่กับพระองค์ในสวรรค์ เป็นพระวรสารนักบุญลูกาที่ได้บันทึกคำพูดนี้ไว้

“แล้วเขาทูลว่า ข้าแต่พระเยซู โปรดระลึกถึงข้าพเจ้าด้วย เมื่อพระองค์จะเสด็จสู่พระอาณาจักรของพระองค์ พระองค์ตรัสตอบเขาว่า เราบอกความจริงกับท่านว่า วันนี้ ท่านจะอยู่กับเราในสวรรค์” (ลก 23:42-43)

4. ไฟชำระ

เรื่องไฟชำระเป็นข้อความเชื่อเรื่องหนึ่งของพระศาสนจักรที่มีความเข้าใจผิดกันมากที่สุด คำว่า “ไฟชำระ” (purgatory) มาจากคำภาษาละติน “purgatorium” (มาจากคำกริยา “purgare”) ซึ่งหมายถึง การทำให้สะอาด หรือ ทำให้บริสุทธิ์

ไฟชำระไม่ใช่นรกหรือการลงโทษที่มาพร้อมกับการสาปแช่ง เราไม่ควรสับสนในเรื่องนี้ เราอาจพูดเปรียบเทียบไฟชำระว่าเป็นสถานที่สำหรับการชำระล้างให้บริสุทธิ์ ไฟชำระมีลักษณะคล้ายนรกอย่างมาก แต่ที่แตกต่างจากนรกคือ วิญญาณในไฟชำระยังสามารถเข้าในสวรรค์ได้หลังจากที่ได้ชำระตัวจนบริสุทธิ์แล้ว แต่เราก็ไม่อาจจะรู้ได้ว่าระยะเวลาานเท่าใด ส่วนวิญญาณในนรกนั้นไม่มีโอกาสเช่นนั้น และไม่มีแม้แต่ความหวังใดๆ เลย

ที่มาของคำสอนเรื่องไฟชำระมีต้นกำเนิดมาจากข้อความเชื่อที่ประกาศโดยพระสังคายนาแห่งฟลอเรนซ์ในปี ค.ศ.1438 และได้รับการยืนยันซ้ำโดยพระสังคายนาแห่งเตรนต์ในปี ค.ศ.1545 ปัจจุบัน พระศาสนจักรจึงสอนว่า

“ผู้ที่ตายในพระหรรษทานและในความเป็นมิตรกับพระเจ้า แต่ยังชำระตนให้บริสุทธิ์ไม่เพียงพอ แม้จะมั่นใจว่าจะได้รับความรอดนิรันดร์ แต่เมื่อตายไปแล้ว ก็ยังต้องรับทรมานเพื่อชำระตนให้บริสุทธิ์ เพื่อวิญญาณจะได้ศักดิ์สิทธิ์เพียงพอสำหรับเข้าสู่ความชื่นชมยินดีในสวรรค์” (ข้อ 1030 และ 1054)

พระศาสนจักรยังสอนอีกว่า วิญญาณในไฟชำระสามารถได้รับความช่วยเหลือจากคำภาวนาและการปฏิบัติกิจศรัทธาต่างๆ ของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ในพระคัมภีร์

มีหลักฐานหลายตอนที่สนับสนุนความเชื่อนี้ ตอนแรกพบในหนังสือมัคคาบีที่เล่าว่า ยูดา มัคคาบี ได้สั่งให้มีการถวายเครื่องบูชา ชดเชยบาปของผู้ตาย เพื่อว่าพวกเขาจะได้ หลุดพ้นจากบาปของตน

“วันรุ่งขึ้น เพราะความจำเป็นเร่งด่วน ยูดาสกับทหารไปเก็บศพของผู้ที่ถูกฆ่า ในการรบ เพื่อนำไปฝังไว้กับญาติ พี่น้องในที่ฝังศพของบรรพบุรุษ แต่ใน เลื่อนของผู้ตายแต่ละคน เขาพบ เครื่องรางรูปเคารพที่นับถือกันที่เมือง ยัมเนีย ซึ่งธรรมเนียมปฏิบัติห้ามชาวยิว สวม จึงเห็นได้ชัดเจนว่า เพราะเหตุนี้เองทหารเหล่านี้จึงถูกฆ่า ดังนั้น ทุกคนถวายพระพรแด่องค์พระผู้เป็น เจ้าผู้ทรงตัดสินอย่างยุติธรรม และ ทรงเปิดเผยสิ่งที่ซ่อนเร้นไว้ เขา อธิษฐานภาวนาขอพระเจ้าให้ทรง ลบล้างบาปให้หมดสิ้น ยูดาสผู้ทรง ศักดิ์เดือนบรรดาทหารให้รักษาตนให้ พ้นจากบาป เพราะเขาทั้งหลายได้ เห็นกับตาแล้วว่าเกิดอะไรขึ้นแก่ผู้ที่ ตายเพราะทำบาป ยูดาเรียไรเงินจาก ทหารแต่ละคนได้เงินจำนวนสองพัน เหรียญตรึกมา ส่งไปยังกรุงเยรูซาเล็ม เพื่อจัดให้มีการถวายบูชาชดเชยบาป นับว่าเป็นการกระทำที่งดงามและ น่ายกย่อง โดยคำนึงถึงการกลับ คืนชีพของผู้ตาย เพราะถ้าเขาไม่มี

ความหวังว่าผู้ตายจะกลับคืนชีพ การอธิษฐานภาวนาเพื่อผู้ตายคงไม่มี ประโยชน์และไร้ความหมาย แต่ถ้าเขา ทำไปเพราะคิดว่าผู้ที่ตายขณะที่ยัง เลื่อมใสต่อพระเจ้าจะได้รับบำเหน็จ รางวัลดงาม ก็เป็นความคิดที่ดีและ ศักดิ์สิทธิ์ เขาสั่งให้ถวายเครื่องบูชา ชดเชยบาปของผู้ตาย เพื่อจะได้พ้น จากบาป” (2 มคบ 12:39-45)

พระศาสนจักรจึงยืนยันและยกย่อง การระลึกถึงผู้ล่วงลับโดยสอนว่า คำภาวนา การทำบุญให้ทานและกิจกรรมต่าง ๆ ของ ผู้ที่มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ ถวายมิสซาเพื่ออุทิศแด่ผู้ล่วงลับ สามารถ ช่วยเหลือวิญญาณในไฟชำระได้ และเมื่อ วิญญาณเหล่านั้นได้รับการชำระให้บริสุทธิ์ แล้ว พวกเขาก็จะสามารถบรรลุถึงการมองเห็นพระเจ้า อันเป็นความบรมสุขอย่างที่สุด ได้ พระศาสนจักรยังแนะนำให้ผู้ที่ยังมีชีวิต อยู่ในโลกนี้ ถวายพระคุณการุญและทำกิจใช้ โทษบาปเพื่ออุทิศแด่ผู้ตายอีกด้วย

“ให้เราช่วยสงเคราะห์พวกเขาและสวด ภาวนาอุทิศให้แก่พวกเขา เพราะใน เมื่อบรรดาบุตรชายของโยบยังได้รับ การชำระให้บริสุทธิ์เพราะการเสียสละ ของบิดาของพวกเขาได้ แล้วเราจะมา ตั้งข้อสงสัยทำไมว่าสิ่งที่เราอุทิศถวาย เพื่อผู้ตายนั้น จะนำความบรรเทาไปสู่ พวกเขาบ้างหรือไม่ เราจึงอย่าลังเลที่

จะช่วยสงเคราะห์ผู้ที่ได้จากเราไปแล้ว
เลย และให้เราถวายคำภานาของเรา
อุทิศให้แก่พวกเขา” (ข้อ 1032)

อย่างไรก็ตาม บางครั้งธรรมประเพณี
ของพระศาสนจักรพูดถึงไฟชำระในลักษณะ
เป็น “วิธีการ” หรือ “กระบวนการ” มากกว่า
จะเป็นสถานที่ที่เฉพาะเจาะจง และดูเหมือน
นักเทววิทยาคาทอลิกในปัจจุบันก็ได้เน้นถึง
ไฟชำระว่าเป็นเรื่องของการทำให้เหมาะสม
สำหรับการประทับอยู่ของพระเจ้า โดยใน
ระหว่างการชำระตนในไฟชำระนั้น วิญญาณ
จะค่อย ๆ ถูกชำระให้บริสุทธิ์ผ่านทาง
กระบวนการของการชดเชยบาป บาปบาง
ประการจะได้รับการอภัยผ่านทาง การชำระ
ด้วยไฟ แต่ก็มีบาปบางประการที่ไม่สามารถ
รับการอภัยได้ พระคัมภีร์พูดถึงบาปนี้ว่า
หมายถึงบาปที่ผิดต่อพระเจ้า “ใครที่กล่าว
ร้ายต่อบุตรแห่งมนุษย์จะได้รับการอภัย
แต่ใครที่กล่าวร้ายต่อพระเจ้าของพระเจ้า
จะไม่ได้รับการอภัยเลย ทั้งในโลกนี้และ
ในโลกหน้า (มธ 12:32) ส่วนบาปหนักใดๆ
ที่เขาได้ทำและได้รับการอภัยผ่านทาง
“ศีลอภัยบาป” แล้ว แต่ “โทษ” ของบาปนั้น
ยังอาจหลงเหลืออยู่ จึงต้องได้รับการชดเชย
ในไฟชำระนี้ด้วย และหลังจากวิญญาณได้รับ
การชำระจนบริสุทธิ์แล้ว ก็จะได้รับรางวัลเข้า
ในสวรรค์ต่อไป

ไฟชำระจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการ
ทำให้วิญญาณมีความละม้ายคล้ายคลึง

พระคริสตเจ้า ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีความทุกข์
ทรมานอยู่ด้วย แต่ไฟชำระก็เป็นผลของการ
พิพากษาที่เปี่ยมด้วยความเมตตาของ
พระเจ้า ไฟชำระไม่ใช่การมีการกำหนดระยะเวลา แต่ไฟชำระเป็นเหมือน “ลาน” หน้า
สวรรค์

5. นรก

ผู้ที่ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดปฏิเสธไม่
ยอมรับความรอดพ้นที่พระเยซูคริสตเจ้าทรง
เสนอให้ ปฏิเสธความรักและไม่ยอมรู้จัก
พระเจ้า และใช้ชีวิตของตนบนโลกมนุษย์
ตามอำเภอใจของตนเอง เมื่อตายไปแล้ว
วิญญาณของเขาก็จะต้องไปชดใช้ความบาป
ผิดของเขาในสถานที่ที่คาทอลิกและคริสตชน
ส่วนมากเรียกว่า “นรก”

ความคิดและภาพของนรกนั้น คริสต์
ศาสนานิกายต่างๆ มีความเห็นที่แตกต่างกัน
ออกไป พระศาสนจักรคาทอลิกบรรยายถึง
นรกว่าเป็น “สภาพตัดตัวเองออกไปอย่าง
เด็ดขาดจากความสนิทสัมพันธ์กับพระเจ้า
และกับผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย” (ข้อ 1033)
วิญญาณในนรกเป็นวิญญาณที่ถูกลงโทษให้
ถูกตัดขาดจากพระเจ้าอย่างนิรันดร์ ไม่มีใคร
ที่เกิดมาแล้วถูกกำหนดให้ตกในนรก (ข้อ
1037) แต่นรกมีไว้สำหรับผู้ที่ตัดสินใจด้วย
ใจอิสระและอย่างเด็ดขาดจากสวรรค์โดย
ปฏิเสธไม่ยอมกลับใจจากการทำบาปหนัก
นรกจึงเป็นโทษของบาปหนักที่เกิดขึ้นจาก

การตัดสินใจของเขาผ่านทางการดำเนินชีวิตในโลกของเขานั้นเอง เขาจึงถูกตัดขาดจากพระเจ้าอย่างถาวรและตลอดไป นักบุญยอห์น บัปติสต์ พูดถึงนรกในลักษณะว่าเป็นสถานที่ที่มี “ไฟที่ไม่รู้ดับ” (ลก 3:17) พระเยซูเจ้าก็ทรงบรรยายถึงนรกด้วยคำพูดในลักษณะเดียวกันว่าเป็น “ไฟที่ไม่รู้ดับ” (มก 9:43) พูดอีกอย่างคือเป็นสถานที่ที่มีไว้สำหรับผู้ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับความเชื่อในพระคริสตเจ้า ดังนั้น เมื่อวาระสุดท้ายมาถึงพระองค์จึง “ทรงใช้ทูตสวรรค์ของพระองค์มารวบรวมทุกสิ่งที่ทำให้หลงผิดและทุกคนที่ประกอบกรอาชกรรมให้ออกจากพระอาณาจักร แล้วเอาไปทิ้งในกองไฟ ที่นั่นจะมีแต่การร่ำไห้คร่ำครวญ และขบฟันด้วยความขุ่นเคือง” (มธ 13:41-42)

ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าคือเป้าหมายของการสร้างมนุษย์ การที่มนุษย์อยู่ห่างไกลจากพระเจ้าจึงเป็นการทำให้ความเป็นมนุษย์นั้นไม่สมบูรณ์ วิญญาณใดที่อยู่ในนรกจะไม่สามารถกลับไปหาพระเจ้าได้อีกเลย มีแต่ความว่างเปล่าและความทุกข์ทรมาน แต่นี่เกิดจากการตัดสินใจเลือกของมนุษย์เองที่ปฏิเสธไม่แสวงหาความครบสมบูรณ์ในพระเจ้า แต่แสวงหาความสุขในสิ่งของต่างๆ ในโลก

6. การพิพากษาครั้งสุดท้าย

พระศาสนจักรพูดถึง “การพิพากษาครั้งสุดท้าย” (Last Judgment) ว่าเป็นเวลาที่พระเจ้าจะทรงมีชัยชนะเหนือบาปทั้งมวลอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดหลังจากที่โลกจักรวาลปัจจุบันนี้ผ่านพ้นไปแล้ว ในวันนั้น บรรดาผู้ที่ได้ตายไปแล้วจะกลับคืนชีพมารวมกับร่างกายอีกครั้งหนึ่ง “มนุษย์ทุกคนที่ได้ตายไปแล้ว บรรดาผู้ที่ได้ประพฤติดีก็ฟื้นขึ้นสู่ชีวิต บรรดาผู้ที่ได้ประพฤติชั่วก็จะฟื้นขึ้นสู่การลงนรก” (ข้อ 998) แล้วพระคริสตเจ้าจะเสด็จกลับมาครั้งที่สองอย่างรุ่งโรจน์ ห้อมล้อมด้วยหมู่ทูตสวรรค์ บรรดาประชาชาติต่างๆ จะมาชุมนุมกันหน้าพระพักตร์พระองค์เพื่อรับการพิพากษาครั้งสุดท้าย (ข้อ 1038) ความเชื่อเรื่องการพิพากษาครั้งสุดท้ายนี้มีมาตั้งแต่สมัยพระสังคายนาแห่งลือองส์ที่ได้ประกาศข้อความเชื่อเรื่องนี้ว่า

“พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกประกาศและยืนยันอย่างหนักแน่นว่า ในวันพิพากษา มนุษย์ทุกคนจะกลับคืนชีพพร้อมร่างกายของตนและไปปรากฏอยู่ต่อหน้าพระบัลลังก์แห่งการพิพากษาพระคริสตเจ้า เพื่อรับการพิพากษาตามกิจการที่เขาได้กระทำ” (Council of Lyons II [1274]; DS 859; cf. DS 1549)

ในพระคัมภีร์ พระวรสารของนักบุญ มัทธิวได้บรรยายภาพเหตุการณ์ในวันพิพากษาครั้งสุดท้ายไว้อย่างสวยงาม ชัดเจน และปราศจากความคลุมเครือใดๆ ว่า

“เมื่อบุตรแห่งมนุษย์จะเสด็จมาในพระสิริรุ่งโรจน์ พร้อมกับบรรดาทูตสวรรค์ทั้งหลาย พระองค์จะประทับเหนือพระบัลลังก์อันรุ่งโรจน์ บรรดาประชาชาติจะมาชุมนุมกัน เฉพาะพระพักตร์ พระองค์จะทรงแยกเขาออกเป็นสองพวก ดังคนเลี้ยงแกะแยกแกะออกจากแพะ” (มธ 25:31-32)

จากนั้น มัทธิวก็บรรยายภาพต่อไปว่า ในวันนั้น แกะจะถูกเรียกมาอยู่เบื้องขวา และแพะจะอยู่เบื้องซ้ายของพระคริสต์เจ้า แล้วพระองค์จะทรงตรัสแก่ผู้ที่อยู่เบื้องขวาว่า “เชิญมาเถิด ท่านทั้งหลายที่ได้รับพระพรจากพระบิดาของเรา เชิญมารับอาณาจักรเป็นมรดกที่เตรียมไว้ให้ท่านแล้วตั้งแต่สร้างโลก” (มธ 25:34) มัทธิวยังได้อธิบายด้วยว่าการที่พวกที่อยู่เบื้องขวาได้รับรางวัลที่ยิ่งใหญ่เช่นนั้นมีเหตุมาจากความเชื่อและกิจการดีของพวกเขาที่ได้ทำขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลก “เพราะว่า เมื่อเราหิว ท่านให้เรา กิน เรากระหาย ท่านให้เราดื่ม เราเป็นแขก แปลกหน้า ท่านก็ต้อนรับ เราไม่มีเสื้อผ้า ท่านก็ให้เสื้อผ้าแก่เรา เราเจ็บป่วย ท่านก็มาเยี่ยม เราอยู่ในคุก ท่านก็มาหา” (มธ 25:35-36)

จากนั้น พระคริสต์เจ้าก็จะทรงทอดพระเนตรผู้ที่อยู่เบื้องซ้ายและทรงพิพากษาพวกเขาโดยกล่าวว่า “ท่านทั้งหลายที่ถูกสาปแช่ง จงไปให้พ้น ลงไปในไฟนิรันดร์ที่ได้เตรียมไว้ให้ปีศาจและพรรคพวกของมัน เพราะว่า เมื่อเราหิว ท่านไม่ให้อะไรเรากิน เรากระหาย ท่านไม่ให้อะไรเราดื่ม เราเป็นแขกแปลกหน้า ท่านก็ไม่ต้อนรับ เราไม่มีเสื้อผ้า ท่านก็ไม่ให้เสื้อผ้า เราเจ็บป่วยและอยู่ในคุก ท่านก็ไม่มาเยี่ยม” (มธ 25:41-43) และที่สุด พระองค์ก็ทรงตัดสินว่า “พวกนี้จะไปรับโทษนิรันดร์ ส่วนผู้ชอบธรรมจะไปรับชีวิตนิรันดร์” (มธ 25:46)

จากหลักฐานของพระคัมภีร์นี้ เราได้รับการยืนยันความจริงว่า มนุษย์แต่ละคนและทุกคนจะถูกนำไปเฉพาะพระพักตร์พระคริสต์เจ้าผู้ทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” (ยน 14:6) ของเรา และเฉพาะพระพักตร์ของพระองค์นี้ กิจการทุกอย่างที่เราได้กระทำมาตลอดชีวิตจะถูกเปิดออกจนหมดสิ้น อะไรที่เป็นความลับก็จะถูกเปิดเผย ที่ใดที่ความรักถูกปฏิเสธก็จะได้รับการชดเชย ใครที่ประพฤติดันผิดต่อเพื่อนพี่น้องก็จะถูกถือว่าได้ปฏิบัติต่อพระคริสต์เจ้าเอง “ท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องผู้ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่ง ท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา” (มธ 25:40) ในการพิพากษาครั้งสุดท้ายนี้ ความยุติธรรมของพระเจ้าจะปกครองเหนือความอยุติธรรมทั้งหลาย และความรักของพระองค์จะมีส่วนชนะเหนือความตาย

แต่การพิพากษาครั้งสุดท้ายนี้จะเกิดขึ้นเมื่อไรนั้น ไม่มีใครรู้ นอกจากพระเจ้าพระบิดาเท่านั้น พระศาสนจักรจึงยืนยันตามนี้ว่า “การพิพากษาครั้งสุดท้ายจะมาถึง เมื่อพระคริสตเจ้าเสด็จกลับมาในโรจนการ พระบิดาเท่านั้นทรงทราบวันและเวลา พระบิดาเท่านั้นจะเป็นผู้ตัดสินว่าจะมาถึงเมื่อไร” (ข้อ 1040)

7. การเสด็จมาครั้งที่สองของพระคริสตเจ้า

การเกิดแผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ พายุพัดถล่มและภัยพิบัติต่าง ๆ ทางธรรมชาติทำให้ประชาชนผู้มีความเชื่อจำนวนมากรู้สึกประหลาดใจและเกิดความสงสัยว่า เรากำลังเผชิญกับ “วาระสุดท้าย” ของโลกแล้วหรือ? การเสด็จมาครั้งที่สองของพระเยซูคริสตเจ้าตามคำสอนของพระคัมภีร์กำลังจะเกิดขึ้นในเร็ว ๆ นี้แล้วหรือ?

พระศาสนจักรสอนว่า ใน “วาระสุดท้ายของโลก” (parousia) พระคริสตเจ้าจะทรงปรากฏมาเพื่อพิพากษาทั้งผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่และผู้ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว “เมื่อกาลเวลาลิ้นสุดลง พระอาณาจักรของพระเจ้าจะบรรลुถึงความสมบูรณ์ครบครัน หลังการพิพากษาทั่วพิภพแล้ว ผู้ชอบธรรมจะครองราชย์ในพระสิริรุ่งโรจน์ ทั้งกายและวิญญาณ ร่วมกับพระคริสตเจ้าตลอดไป และจักรวาลเองก็จะได้รับการรื้อฟื้นขึ้นใหม่” (ข้อ 1042) พระคัมภีร์เรียกสิ่งนี้ว่า “ฟ้าใหม่และแผ่นดินใหม่” (2 ปต 3:13) ซึ่งจะเป็นความสำเร็จ

ขั้นเด็ดขาดแห่งแผนการของพระเจ้าในอันที่จะ “นำทุกสิ่ง ทั้งที่อยู่บนสวรรค์และบนแผ่นดิน ให้มารวมกันอยู่ใต้ปกครองของพระคริสตเจ้า พระประมุขแต่เพียงพระองค์เดียว” (อฟ 1:10)

เมื่อเวลานั้นมาถึง บุคคลทั้งหลายทั้งบนสวรรค์และบนแผ่นดิน “จะรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสตเจ้า รวมตัวกันขึ้นเป็นชุมชนของผู้ที่ได้รับการไถ่กู้ให้รอดแล้ว” (ข้อ 1045) นักบุญยอห์นบรรยายถึงชุมชนนี้ไว้ในหนังสือวิวาห์ด้วยภาษาสัญลักษณ์ว่าเป็น “เจ้าสาวของลูกแกะ” (วว 21:9) และเป็นนครศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า

“ข้าพเจ้าเห็นนครศักดิ์สิทธิ์ คือนครเยรูซาเล็มใหม่ ลงมาจากสวรรค์ ลงมาจากพระเจ้า เตรียมพร้อมเหมือนกับเจ้าสาวที่แต่งตัวรอเจ้าบ่าว ข้าพเจ้าได้ยินเสียงดังจากพระบัลลังก์ว่า “นี่คือที่พำนักของพระเจ้าในหมู่มนุษย์ พระองค์จะทรงพำนักอยู่ในหมู่เขา เขาจะเป็นประชากรของพระองค์ และพระองค์จะทรงเป็นพระเจ้าของเขา ทรงเป็น “พระเจ้าสถิตกับเขา” พระองค์จะทรงเช็ดน้ำตาทุกหยดจากนัยน์ตาของเขา จะไม่มีความตายอีกต่อไป จะไม่มีการคร่ำครวญ การร้องไห้ และความทุกข์อีกต่อไป เพราะโลกเดิมผ่านพ้นไปแล้ว” (วว 21:2-4)

แต่เหตุการณ์สุดท้ายนี้จะเกิดขึ้นเมื่อไร และด้วยวิธีการใดนั้น ไม่มีใครรู้ พระศาสนจักรคาทอลิกก็พูดถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจนว่า เราไม่สามารถรู้ล่วงหน้าได้ว่า “วาระสุดท้าย” ของโลกและสรรพสิ่งจะเกิดขึ้นเมื่อไร “เราไม่รู้ถึงกาลเวลาแห่งการสิ้นสุดของแผ่นดินและมนุษยชาติ เราไม่รู้ถึงแบบวิธีการเปลี่ยนแปลงแห่งจักรวาลด้วย” (ข้อ 1048) แต่จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน พระเยซูเจ้าก็ทรงตรัสยืนยันเรื่องนี้เช่นกันว่า “ส่วนเรื่องวันและเวลานั้น ไม่มีใครรู้เลย ทั้งบรรดาทูตสวรรค์และแม้แต่พระบุตร นอกจากพระบิดาเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น” (มธ 24:36) เรารู้แต่เพียงว่า เมื่อถึงเวลานั้น พระเจ้าจะทรง “เป็นทุกสิ่งในทุกคน” (1 คร 15:28; คำสอน ข้อ 1050)

เมื่อเป็นเช่นนี้ สิ่งเดียวที่เราทำได้คือ เราต้อง “เตรียมตัว” ของเราให้พร้อมเสมอสำหรับ “วาระสุดท้าย” นั้น เป็นการเตรียมตัวสำหรับการตายของเราเองและสำหรับการสิ้นสุดของสรรพสิ่ง ไม่ว่าวันเวลานั้นจะมาถึงเมื่อไรก็ตาม ดังพระดำรัสเตือนของพระเยซูเจ้าที่ว่า

“จงตื่นเฝ้าระวังเถิด เพราะท่านไม่รู้ว่ นายของท่านจะมาเมื่อไร ฟังรู้ไว้เถิด ถ้าเจ้าบ้านรู้ว่าขโมยจะมาในยามใด เขาคงจะตื่นเฝ้าไม่ปล่อยให้ขโมยัดแงะบ้านของตนได้” (มธ 24:42-43)

บรรณานุกรม

- แผนกคำสอนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (1997). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ภาค 1: การประกาศยืนยันความเชื่อ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- Francis Schüssler Fiorenza and John P. Galvin, ed., (2011). Systematic Theology: Roman Catholic Perspectives, Minneapolis: Fortress Press.
- Xavier Léon-DuFour S.J., (1972). Dictionary of Biblical Theology. London: Geoffrey Chapman.

“ชีวิตนิรันดร์” จากมุมมองพระคัมภีร์

บาทหลวง ผศ.ดร. ฟรังซิส ไก้ส์, S.D.B.

(หมวดสังฆกรรม)

หนังสือโบราณที่สุดของพระคัมภีร์ไม่ได้บันทึกความเชื่อของชาวยิวโบราณเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย ในภาษาฮีบรูก็ไม่มีสำนวนใดเลยที่หมายถึง “ชีวิตนิรันดร์” คำว่า “โอลัม” (olam) ซึ่งมักจะแปลว่า “ตลอดไป” แต่โดยแท้จริงแล้ว ไม่หมายถึงชีวิตนิรันดร์ มีความหมายเพียง “ระยะเวลาห่างไกลมาก” ทั้งในอดีตและอนาคต

ดังนั้น ชาวยิวโบราณคิดว่า ความตายเป็นจุดจบของทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีชีวิตหลังจากความตายอีกต่อไป หลังจากความตายมนุษย์ทุกคนทั้งคนดีและคนชั่วจะลงไปอยู่ใน

“แดนผู้ตาย” (Sheol) ตามความคิดแบบนิยายโบราณของแผ่นดิน “แดนผู้ตาย” นี้เป็นเหมือนถ้ำใต้ดินขนาดใหญ่ ซึ่งมนุษย์ที่กลายเป็นเหมือนตัวอ่อนหรือเงาก็อยู่ที่นั่นและกินผงฝุ่นคลีดิน นี่คือการเชื่อของชาวอิสราเอลเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย เมื่อมนุษย์ตายไปแล้ว ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นคนดีหรือคนชั่วก็ได้รับชะตากรรมเดียวกัน คือเป็นเหมือนผีที่กินฝุ่นละอองในถ้ำใต้ดิน “บรรดาผู้ตายจะไม่มีชีวิตอีก ผู้ที่อยู่ในแดนผู้ตายจะไม่กลับคืนชีพ” (อสย 26:14)

1. พระเจ้าทรงตอบแทนมนุษย์ในชีวิตบนแผ่นดิน

ราวปี 200 ก่อนคริสตกาล เมื่อปรัชญากรีกเริ่มมีอิทธิพลเหนือความคิดของชาวอิสราเอล และคำสอนเรื่องความเป็นอมตะของจิตวิญญาณมนุษย์ได้เผยแผ่ “นักเทศน์” หรือ “ปัญญาจารย์” คนหนึ่ง (Qoèlet) เขียนหนังสือเพื่อต่อต้านความคิดใหม่เหล่านี้อย่างรุนแรงว่า “ชะตากรรมของมนุษย์และชะตากรรมของสัตว์นั้นเหมือนกัน สัตว์ตายอย่างไรมนุษย์ก็ตายอย่างนั้น ทั้งมนุษย์และสัตว์มีลมปราณอย่างเดียวกัน มนุษย์ไม่มีสิ่งใดเหนือกว่าสัตว์เพราะทุกสิ่งไม่เที่ยงแท้ ทุกสิ่งมุ่งไปสู่สิ่งเดียวกัน ทุกสิ่งมาจากฝุ่นดิน และทุกสิ่งกลับเป็นฝุ่นดินอีก” (ปญจ 3:19-21) แล้วยังเขียนอีกว่า “ทุกคนประสบชะตากรรมเดียวกัน ทั้งผู้ชอบธรรมและคนชั่วร้าย ทั้งคนดีและคนเลว ทั้งผู้ไร้มลทินและผู้มีมลทิน ทั้งผู้ถวายเครื่องบูชาและผู้ไม่ถวาย ทั้งคนดีและคนบาป ทั้งผู้สาบานและผู้ไม่สาบาน นี่เป็นสิ่งที่เลวร้ายอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ดวงอาทิตย์ ทุกคนมีชะตากรรมเดียวกัน” (ปญจ 9:2-3)

ทัศนคติการมองโลกในแง่ร้ายนี้ถึงจุดสุดขีดเมื่อเขาประกาศว่า “สุนัขที่มีชีวิตย่อมดีกว่าสิงโตที่ตายแล้ว ผู้ที่มีชีวิตย่อมรู้ว่าเขาจะตาย แต่ผู้ตายแล้วไม่รู้อะไรเลย ไม่มีรางวัลใดสำหรับเขาอีกแล้ว เพราะไม่มีผู้ใด

ระลึกถึงเขาอีก ความรัก ความเกลียด และความอิจฉาของเขาได้สูญสิ้นไปหมดแล้ว” (ปญจ 9: 4-6) “งานทุกอย่างที่ท่านพบว่าจะต้องทำ ก็จงทำงานนั้นเต็มกำลัง เพราะในแดนผู้ตายที่ท่านกำลังไปนั้น ไม่มีการงาน ความคิด ความรู้หรือปรัชญาอันเลย” (ปญจ 9:10)

ดังนั้น เมื่อชาวยิวคิดว่าไม่มีชีวิตหน้า หลังจากความตายแล้ว มนุษย์จะได้รับการตอบแทนบนแผ่นดินนี้ สำหรับความดีและความชั่วร้ายที่ได้กระทำ ผู้ทำความดีจะได้รับชีวิตยืนยาว มีลูกมาก และมีความมั่งคั่ง เป็นการตอบแทน ผู้ทำความชั่วร้ายจะถูกลงโทษให้มีชีวิตสั้น เป็นหมัน และขัดสน ความผิดของบิดาจะถูกลงโทษในลูกหลาน จนถึงสี่ชั่วอายุคน ตามเทววิทยาที่บันทึกในหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติว่า “เราพระยาห์เวห์ พระเจ้าของท่านเป็นพระเจ้าที่ไม่ยอมให้มีคู่แข่ง เราลงโทษความผิดของบิดาที่เกลียดชังเราไปถึงลูกหลานไปถึงสามสี่ชั่วอายุคน” (ฉธบ 5:9)

แต่ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้เองจะแก้ไขทัศนคติในภายหลังว่า “บิดามารดาจะต้องไม่ถูกประหารชีวิตเพราะความผิดของบุตร และบุตรจะต้องไม่ถูกประหารชีวิตเพราะความผิดของบิดามารดา แต่ละคนจะต้องถูกประหารชีวิตเพราะความผิดของตน” (ฉธบ 5:9) ประกาศกเอเสเคียลคัดค้าน

ทัศนคตินี้เรื่องชีวิต และยืนยันว่า พระเจ้าทรงตอบแทนกิจการของมนุษย์เสมออย่างทันทีทันใด แต่แต่ละคนต้องรับผิดชอบการกระทำของตนว่า “คนบาปเท่านั้นจะต้องตาย บุตรจะไม่ต้องรับโทษความผิดของบิดา บิดาไม่ต้องรับโทษความผิดของบุตร ผู้ชอบธรรมจะได้รางวัลความชอบธรรมของตน คนชั่วร้ายจะรับผลร้ายจากความชั่วร้ายของตน” (อสค 18:20)

2. การกลับคืนชีพของร่างกายเป็นรางวัลสำหรับผู้ซื่อสัตย์ต่อพระเจ้า

ดังนั้น แต่ละคนต้องรับผิดชอบการกระทำของตนเอง เทววิทยาของประกาศกเอเสเคียลเรียบง่ายและน่าเชื่อถือ แต่เหตุการณ์ชีวิตมนุษย์ดูเหมือนขัดแย้งกับคำสอนนี้ บุรุษนิรนามคนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับคำสอนนี้ดังกล่าวคือผู้เขียนหนังสือ “โยบ” ได้แย้งความคิดทางเทววิทยาที่ว่าคนดีย่อมรับรางวัลและคนชั่วร้ายย่อมได้รับโทษ เขาก็เล่าเรื่องชายคนดีที่เลื่อมใสศรัทธาผู้หนึ่ง ต้องเผชิญกับโชคร้ายทั้งหมดในโลกนี้ เพื่อพิสูจน์ว่าไม่เป็นความจริงเสมอไปที่คนดีย่อมได้รับรางวัล

การโต้เถียงดังกล่าวนี้คงอยู่เป็นเวลานานและไม่ได้รับคำตอบเพื่อแก้ปัญหา จนถึงศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสตกาล เมื่อบุรุษนิรนามอีกท่านหนึ่ง เขียนหนังสือ “ประกาศกดาเนียล” เพื่อให้กำลังใจแก่ผู้ยอมตายเป็น

มรณสักขีระหว่างที่มีการเบียดเบียนผู้เคร่งศาสนาจากกษัตริย์อันทิโอกัสที่ 4 เอปิฟานีส เขานำความคิดใหม่เข้ามาในวัฒนธรรมยิวว่าบรรดาผู้ตายจะกลับคืนชีพเพื่อรับการพิพากษาประมวลพร้อม อย่างไรก็ตาม การกลับคืนชีพนี้มีไว้สำหรับผู้ชอบธรรมชาวยิวเท่านั้น “คนจำนวนมากที่หลับอยู่ในพงคลีดินจะตื่นขึ้น บางคนจะเข้าสู่ชีวิตนิรันดร์ บางคนจะได้รับความอับอายและความอับศอดตลอดนิรันดร์” (ดนล 12:2)

นี่เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเขียนพระคัมภีร์ที่มีคำว่า “ชีวิตนิรันดร์” ปรากฏอยู่ ผู้เขียนเปรียบเทียบชีวิตนิรันดร์กับลักษณะตรงกันข้ามคือ ความอับศอดตลอดนิรันดร์ หมายถึงความพ่ายแพ้อย่างสิ้นเชิงไม่มีวันย้อนกลับคืนมาได้ เป็นความล้มเหลวเด็ดขาดและชัดเจน เป็นความ “อับอายตลอดไป” (เทียบ สดด 78:66) ในแง่ที่ว่า ไม่มีความเป็นอยู่หลังจากความตายเลย ประกาศกอิสยาห์ไม่พูดถึงผู้กลับคืนชีพที่ทนทุกข์ทรมาน แต่ในข้อสุดท้ายของหนังสือเขายืนยันที่พระเจ้าของพระเจ้าว่า “ศพของคนที่เป็นกบฏต่อเรา เพราะหนอนของคนเหล่านี้จะไม่ตาย ไฟของเขาจะไม่ดับ เขาจะเป็นสิ่งน่าสะอิดสะเอียนแก่มนุษย์ทุกคน” (อสย 66:24)

เรายังพบความคิดเกี่ยวกับการกลับคืนชีพในหนังสือมัคคาบีฉบับที่สอง ซึ่งเขียนราวปี 160 ก่อนคริสตกาล แม้หนังสือเล่มนี้

ไม่อยู่ในสารบบพระคัมภีร์ภาษาฮีบรู แต่อยู่ในสารบบที่สองของพระคัมภีร์คาทอลิก มีเรื่องเล่าที่รู้จักกันว่า มารดาและบุตรเจ็ดคนยอมตายเป็นมรณสักขีเพราะความเชื่อในการกลับคืนชีพ บรรดามรณสักขีจะได้ “มีชีวิตตลอดไป” (2 มคบ 7:9) ส่วนผู้เบียดเบียนจะไม่มีวันได้กลับคืนชีพ “มารับชีวิตอีกเลย” (2 มคบ 7:14) นี่คือการตายนิรันดร์ตลอดไป

ทฤษฎีทางเทววิทยาเหล่านี้สันนิษฐานว่าความเชื่อในเรื่องการกลับคืนชีพของบรรดาผู้ตายเป็นผลตามมาจากความเชื่อในพระเจ้า พระผู้สร้าง คือเป็นที่เข้าใจกันว่าการกลับคืนชีพเป็นเหมือนการสร้างใหม่ของมนุษย์ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม บรรดาสะดูสีคือผู้มีอำนาจสูงสุดทางศาสนาจะไม่ยอมรับทฤษฎีใหม่เหล่านี้ เพราะไม่มีบันทึกไว้ในหนังสือห้าเล่มแรกของพระคัมภีร์ ตรงกันข้าม เขาได้ตัดสินใจว่าทฤษฎีเหล่านี้เป็นคำสอนที่ผิดและต้องกำจัดออกไป ดังที่เราอ่านในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิวว่า “ในวันนั้น ชาวสะดูสีมาเฝ้าพระองค์ คนเหล่านี้สอนว่าไม่มีการกลับคืนชีพ” (มธ 22:23)

แต่บรรดาชาวฟาริสีคือฆราวาสใจศรัทธาผู้มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามธรรมบัญญัติทุกข้ออย่างเคร่งครัด จะยอมรับทฤษฎีเหล่านี้ เขาเป็นคนแรกที่ได้พัฒนาคำสอนเรื่องการกลับคืนชีพของบรรดาผู้ชอบธรรมอย่างเป็นระบบ มนุษย์จะได้รับรางวัลหรือการ

ลงโทษหลังจากความตาย ดังนั้น ผู้ชอบธรรมจะกลับมีชีวิต ส่วนคนชั่วร้ายจะยังคงอยู่ใน “แดนผู้ตาย” (Sheol) ความคิดเรื่องการกลับคืนชีพของผู้ชอบธรรมดังที่ชาวฟาริสีเสนอนั้นมีข้อจำกัดสำหรับชาวอิสราเอลเท่านั้น ไม่รวมคนต่างศาสนา ประชาชนที่ไม่รู้เรื่องธรรมบัญญัติและผู้ถูกฝังนอกแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ ต่อมาชาวฟาริสีจะโต้แย้งอีกว่า แม้คนต่างศาสนาจะได้กลับคืนชีพ แต่เพื่อปรากฏต่อหน้าศาลการพิพากษาคือ ผู้ที่ได้ปฏิบัติตามธรรมบัญญัติของพระเจ้าเท่านั้นจะเข้าสู่ “สวนเอเดน”

พระคัมภีร์ฉบับภาษากรีกที่เรียกว่า Septuagint (เจ็ดสิบคน) ได้แปลคำ “สวนเอเดน” ว่า Paradise ซึ่งมาจากรากศัพท์ภาษาอิหร่านว่า Pardez หมายถึงสวนอุทยาน เราพบคำนี้ครั้งเดียวในพระวรสาร เมื่อพระเยซูเจ้าตรัสกับผู้ร้ายคนหนึ่งที่ถูกตรึงบนไม้กางเขนว่า “เราบอกความจริงกับท่านว่า วันนี้ ท่านจะอยู่กับเราในสวรรค์” (“Paradise” ลก 23:42) เพื่อทรงสัญญาว่าเขาจะเข้าสู่ชีวิตนิรันดร์พร้อมกับพระองค์ อย่างไรก็ตาม พระวรสารไม่เคยบันทึกว่าพระเยซูเจ้าทรงเรียกชีวิตหลังจากความตายว่า “Paradise” พระองค์ตรัสเสมอถึงชีวิตที่สามารถชนะความตาย และเพราะเหตุนี้จึงได้ชื่อว่า “นิรันดร์” เรายังพบคำว่า Paradise ในหนังสือเล่มอื่นๆ ของพันธสัญญาใหม่อีก 2 ครั้งเท่านั้น คือเมื่อนักบุญเปาโลยืนยันว่า

“เขาถูกตั้งตัวขึ้นสรวงสวรรค์ (Paradise) และได้ยินวาทจาซึ่งอธิบายเป็นภาษามนุษย์ไม่ได้” (2 คร 12:4) และในหนังสือวิวรณ์ “ผู้ใดมีชัยชนะ เราจะให้เขากินผลจากต้นไม้แห่งชีวิตที่อยู่ในอุทยาน (Paradise) ของพระเจ้า” (วว 2:7)

3. ชะตากรรมของคนชั่วร้าย

ส่วนคนชั่วร้ายจะถูกโยนลงไปใน “เกเฮนนา” ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า “หุบเขาเบนฮินโนม” หมายถึงหุบเขาทางตอนใต้ของกรุงเยรูซาเล็มที่เคยมีแท่นซึ่งใช้ถวายทารกเป็นเครื่องบูชาแด่เทพเจ้าโมเลค ดังที่ประกาศกเยเรมีห์บันทึกว่า “เราได้สร้างแท่นโทเฟทในหุบเขาเบนฮินโนม เพื่อใช้ไฟเผาบุตรชายหญิงของตน” (เยเร 7:31) ต่อมา หุบเขานี้กลายเป็นที่ทิ้งขยะของชาวกรุงเยรูซาเล็มเพื่อยกเลิกการวิจักษ์ โดยหวังว่าชาวยิวที่รังเกียจสิ่งสกปรกทั้งหลายที่เป็นมลทิน จะยกเลิกประกอบพิธีกรรมถวายมนุษย์เป็นเครื่องบูชาเมื่อเวลาผ่านไป หุบเขานี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการลงโทษหลังจากความตายสำหรับคนชั่วร้าย ดังที่เราอ่านในหนังสือดัลมุดว่า พระผู้ศักดิ์สิทธิ์ ขอถวายพระพรแต่พระนามของพระองค์ ทรงลงโทษคนชั่วร้ายลงไปในเกเฮนนาเป็นเวลา 12 เดือน ตอนแรกพระเจ้าทรงบันดาลให้เขาได้รับทรมาน โดยมีอาการคันแล้วทรมานด้วยไฟและสุดท้ายด้วยหิมะ หลังจาก 12 เดือน ร่างกายของ

เขาก็จะถูกทำลายและวิญญาณของเขาจะถูกเผาและกระจัดกระจายไปตามลม ใต้ฝ่าเท้าของบรรดาผู้ชอบธรรม

ในลัทธิยิวไม่เคยมีและยังไม่มีความคิดเกี่ยวกับการลงโทษนิรันดร์ที่จะต้องรับหลังจากความตาย เพราะ 12 เดือนหลังจากความตาย บุคคลจะถูกทำลายโดยสิ้นเชิง ทุกวันนี้ ชาวยิวอธิษฐานภาวนาอุทิศแก่ผู้ตายเป็นเวลา 11 เดือนเท่านั้น เพราะหลังจากนั้นจะเข้าสู่ชีวิตนิรันดร์ จึงไม่ต้องการคำอธิษฐานภาวนาอีกต่อไป หรือรับความตายตลอดไป ดังนั้น คำอธิษฐานภาวนาก็ไร้ประโยชน์

ต่อมา พระเยซูเจ้าจะทรงใช้ภาพของเกเฮนนาเป็นคำอุปมา เพื่อบ่งบอกการทำลายล้างของบุคคลผู้ไม่ยอมรับชีวิตที่แข็งแกร่งกว่าความตายเป็นของประทานผู้ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับชีวิตตลอดไปก็จะต้องรับความตายตลอดไป นี่คือการหมายความว่า คำตัดสินของพระเจ้า ดังที่เราพบในพระวรสารโดยตลอดว่าให้เปลี่ยนทัศนคติของตนมิฉะนั้น การสิ้นสุดก็คือในเกเฮนนาหมายถึงกองขยะนั่นเอง

พระวรสารไม่เคยพูดถึง “นรก” และไม่เคยมีคำนี้ปรากฏเลย พระวรสารกล่าวถึง “เหวใหญ่” “chasma” (ลก 16:26) “ซุมลึก” “abyssos” (ลก 8:31) “แดนผู้ตาย” Hades ในภาษากรีก Sheol ในภาษาฮีบรู (มธ 11:23; 16,18; ลก 10:15; 16:23) หมายถึง

อาณาจักรใต้ดิน ซึ่งตามตำนานเทพนิยายกรีกเป็นส่วนหนึ่งของโลกที่แบ่งเป็น 3 ส่วนระหว่างบุตรของเทพโครนอส (Kronos) คือซีอุส โพไซดอนและฮาเดส แต่คำที่พระวรสารใช้มากที่สุดคือ “เกเฮนนา” (มธ 5:22, 29, 30; 10:28; 18:9; 23:15-33; มก 9:43, 45, 47; ลก 12:5) ภาพทั้งหลายนี้ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับภาพที่เราใช้เมื่อพูดถึง “นรก” คือสถานที่การรับทรมานตลอดนิรันดร์และเป็นที่ยำเริญของปีศาจร้าย

ตอนแรกๆ ของยุคคริสตศาสนา ภาพของโลกได้เริ่มเปลี่ยนแปลงภายใต้อิทธิพลของความคิดกรีก คือภาพจักรวาลที่มี 3 ชั้น ได้แก่ สวรรค์ แผ่นดิน และใต้ดินเปลี่ยนเป็นภาพของแผ่นดินที่ล้อมรอบด้วยทรงกลมของดาวเคราะห์ คือพื้นที่ท้องฟ้าเหนือดวงจันทร์ซึ่งสงวนไว้สำหรับบรรดาเทพเจ้า พื้นที่ใต้ดวงจันทร์สงวนไว้สำหรับจิตของมนุษย์ และบรรดาอำนาจของปีศาจ ลำนวนที่ว่า “เสด็จสู่แดนผู้ตาย” ปรากฏครั้งแรกในบทแสดงความเชื่อที่เขียนไว้ราวกลางศตวรรษที่ 5

4. การกลับคืนชีพของบรรดาผู้ตาย

พระเยซูเจ้าจะทรงใช้ความคิดของชาวฟาริสีเกี่ยวกับการกลับคืนชีพของบรรดาผู้ตาย เพื่อพูดกับชาวยิวซึ่งเข้าใจลักษณะความคิดนี้ทางเทววิทยา แต่ทรงเปลี่ยนแปลงความหมายในแก่นแท้ของเนื้อหา (เทียบ มก 8: 31; 9: 31; 10: 34) พระเยซูเจ้าจะไม่

ตรัสถึงการกลับคืนชีพกับคนต่างศาสนา แต่จะตรัสถึงชีวิตที่สามารถชนะความตายทางกายภาพ “ผู้ใดใคร่รักษาชีวิตของตนให้รอดพ้น จะต้องสูญเสียชีวิตนั้น แต่ถ้าผู้ใดเสียชีวิตของตนเพราะเรา และเพราะข่าวดีก็จะรักษาชีวิตได้” (มก 8: 35)

ชีวิตนิรันดร์ที่พระเยซูเจ้าทรงเสนอนั้นเรียกเช่นนี้ไม่ใช่เพราะจะคงอยู่อย่างไม่จำกัด แต่เพราะคุณภาพ การคงอยู่โดยไม่มีสิ้นสุดเป็นผลตามมาของคุณภาพ และพระเยซูเจ้าทรงกล่าวถึงชีวิตในปัจจุบัน ไม่ใช่ชีวิตในอนาคต ไม่ใช่เป็นรางวัลที่จะได้รับหลังจากความตายถ้าเราปฏิบัติตนดีในชีวิต แต่เป็นคุณภาพชีวิตที่เป็นจริงทันทีสำหรับทุกคนที่ยอมรับพระองค์และข่าวดี รวมทั้งให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงโลกนี้พร้อมกับพระองค์และเหมือนพระองค์ พระเยซูตรัสว่า “ผู้ที่กินเนื้อของเราและดื่มโลหิตของเรา ก็มีชีวิตนิรันดร์” (ยน 6: 54) หมายความว่าผู้ที่เลี้ยงชีวิตด้วยบั้งที่พระเยซูเจ้าประทานให้ ก็จะมีความรู้สึกนึกคิดต่อผู้อื่นเช่นเดียวกับพระองค์ ดังที่นักบุญเปาโลเขียนว่า “จงทำการนี้เพื่อระลึกถึงเราเถิด” (1คร 11:24) ประโยคนี้ไม่เป็นเพียงการชวนให้มีส่วนร่วมในพิธีกรรม แต่หมายถึงให้มีความรู้สึกนึกคิดในชีวิตเช่นเดียวกับพระเยซูเจ้าผู้ทรงมอบพระองค์แก่ผู้อื่นอย่างสิ้นเชิง เป็นชีวิตที่มีคุณภาพชนิดที่ว่าเมื่อจะพบกับความตายก็จะข้ามพ้นไปได้ “ผู้ใดปฏิบัติตามวาจาของเรา

“ผู้นั้นจะไม่พบความตายเลย” (ยน 8: 51) พระเยซูเจ้าทรงรับรองว่า ผู้ใดดำเนินชีวิตดังที่พระองค์ทรงพระชนม์ชีพคือ ทำความดีอยู่เสมอ ผู้นั้นจะไม่ประสบความตาย

พระเยซูเจ้าทรงคิดว่ามนุษย์ทั้งครบมีชีวิตไม่ใช่เพียงบางสิ่งบางอย่างของเขา การมีชีวิตอยู่ต่อไปผ่านทางความตายก็ได้ชื่อว่าการกลับคืนชีพ จิตวิญญาณไม่ใช่บางสิ่งบางอย่างที่มนุษย์มี แต่เป็นบางสิ่งบางอย่างที่เขาเป็น ในพระวรสารพระเยซูเจ้าไม่ทรงกล่าวถึงจิตวิญญาณเลย ซึ่งเป็นความคิดที่ชาวยิวไม่คุ้นเคย ความคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณเป็นความคิดที่คริสตชนได้ยืมมาจากปรัชญากรีก แต่เราไม่พบในลัทธิยิว คำภาษากรีกว่า “psyké” หมายถึงเพียงชีวิตของมนุษย์ ชาวยิวไม่เคยคิดว่าในมนุษย์มีสิ่งที่ตรงกันข้ามกับร่างกาย แม้คริสตชนประกาศยืนยันความเชื่อในการกลับคืนชีพของบรรดาผู้ตาย ไม่ใช่เรื่องวิญญาณอมตะ ดังนั้น จิตวิญญาณหมายถึงบุคคลทั้งครบ

5. คำสอนเรื่องความเป็นอมตะของวิญญาณ

ความเชื่อที่ว่า มนุษย์จะมีชีวิตหลังจากความตายเข้มแข็งตั้งแต่กลุ่มคริสตชนสมัยแรก ๆ จนกระทั่ง คริสตชนยุคต่อต้านทฤษฎีใด ๆ เกี่ยวกับความเป็นอมตะของจิตวิญญาณ คริสตชนสมัยแรก ๆ ยืนยันความเชื่อในเรื่องการกลับคืนชีพของผู้ตายเพื่อความเชื่อของชาวกรีกเรื่องวิญญาณอมตะ

บรรดาธรรมาจารย์ของพระศาสนจักรคิดว่าทฤษฎีของเพลโตและของชาวกรีกเรื่องวิญญาณอมตะเป็นคำสอนผิดที่ต้องต่อสู้และลบล้าง ความเชื่อในการกลับคืนชีพของผู้ตายเป็นลักษณะพิเศษของคริสต์ศาสนา จนเป็นคติพจน์ ผู้ที่เชื่อวิญญาณอมตะแสดงว่าตนไม่เป็นคริสตชน ดังที่เราอ่านในข้อเขียนของนักบุญยูสตินว่า “ถ้าท่านพบผู้ที่เรียกตนเองว่าเป็นคริสตชน...และยืนยันว่าไม่มีการกลับคืนชีพของบรรดาผู้ตาย แต่พระเจ้าทรงรับจิตวิญญาณของเขาไว้ในสวรรค์ตั้งแต่เวลาแห่งความตายนั้น อย่าถือว่าเขาเป็นคริสตชน” (Dialogue with Trypho 8:4) แล้วเขายังเสริมอีกว่า “จิตวิญญาณเป็นอมตะไม่ได้” (5:1) ความคิดของทีโอฟิลัส (Theophilus) เรื่องการกลับคืนชีพกับเรื่องจิตวิญญาณอมตะยิ่งชัดเจนมากขึ้นเขาคิดว่าโดยธรรมชาติมนุษย์อาจต้องตายหรือเป็นอมตะ เพราะถูกสร้างเพื่อจะมุ่งไปสู่ทางใดทางหนึ่งเช่นนี้ได้ ดังนั้น ชาวดีของพระเยซูเจ้าเรื่องชีวิตที่ต่อเนื่องหลังจากความตาย ไม่ใช่เรื่องการคงอยู่ของจิตวิญญาณ แต่เป็นบุคคลทั้งครบที่มีชีวิตต่อไปในมิติใหม่ในการเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงตนเอง จนถึงบรรลुความสมบูรณ์ ดังที่บทนาขอบพระคุณในมิสซาอุทิสผู้ล่วงลับกล่าวว่า “ชีวิตไม่ได้สูญหาย แต่กลับกลายเป็นชีวิตใหม่”

6. สรุป

โดยแท้จริงแล้ว นี่ก็เป็นประสบการณ์ของชีวิตมนุษย์ อย่างน้อยในช่วงหนึ่งของชีวิตมนุษย์จะอาจมาถึงจุดหนึ่งในชีวิตที่ความเจริญเติบโตอย่างประสานกลมกลืนระหว่างร่างกายคือ ฝ่ายชีวภาพกับฝ่ายจิตใจหรือจริยธรรมได้รับการเปลี่ยนแปลง ขณะที่ก่อนหน้านี้ทั้งสองมิติเจริญเติบโตประสานกลมกลืนกันอย่างทีละเล็กละน้อย คือพร้อมกับการเจริญเติบโตของร่างกายก็มีการพัฒนาของสติปัญญา ศีลธรรม ชีวิตจิตและทุกสิ่งที่ทำให้บุคคลเจริญเติบโต จนมาถึงจุดหนึ่งในชีวิตที่ด้านชีวภาพได้บรรลุถึงจุดสูงสุดแล้วก็เริ่มถดถอยลงเรื่อยๆ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นขณะที่ส่วนที่เราเรียกว่าชีวิตจิตดูเหมือนจะบรรลุสมรรถภาพสูงสุด ดังนั้น ขณะที่ด้านชีวิตจิตจะเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้านชีวภาพก็จะเสื่อมถดถอยลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ขณะที่ความคิดจะบรรลุวุฒิภาวะอย่างมั่นคงและจะเกิดผลมากยิ่งขึ้นเสมอ ร่างกายจะเริ่มทรุดโทรมลง นักบุญเปาโลอธิบายความคิดนี้อย่างน่าพิศวงว่า “เราไม่ท้อแท้ แม้ว่าร่างกายภายนอกของเรากำลังเสื่อมสลายไปจิตใจของเราที่อยู่ภายในก็ได้รับการฟื้นฟูขึ้นในแต่ละวัน” (2 คร 4:16)

ความสมบูรณ์ของวุฒิภาวะสอดคล้องกับการเสื่อมสลายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของด้านชีวภาพ ชีวิตที่ถูกทำลายไม่ได้ สอดคล้องกับความตายของเซลล์ต่างๆ ดังนั้น ความตายไม่เป็นการถูกทำลายแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นความสำเร็จสมบูรณ์ของบุคคลที่พระเจ้าทรงรับให้มีส่วนในความบริบูรณ์ของพระองค์ เพราะพระองค์ทรงเตรียมไว้สำหรับเขา “สิ่งที่ตาไม่เคยเห็น และหูไม่เคยได้ยิน และจิตใจของมนุษย์คิดไม่ถึง” (1 คร 2:9)

ฟรังซิส ไกลส์. (2553). เทววิทยาเรื่องอนันตกาล. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ
วิทยาลัยแสงธรรม.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2557). พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.

Boismard, M-Emile. (1998). Our Victory over Death: Resurrection?. Collegeville,
MN: Liturgical Press.

Fischer, Kathleen. (2004). Imaging Life after Death. New York: Paulist Press.

Hays, Zachary. (1990). Visions of a Future. Wilmington, DL: Michael Glazier.

Kreeft, Peter, Heaven. (1989). The Heart's Deepest Longing. San Francisco:
Ignatius press.

Martin, Regis. (1998). The Last Things. Death, Judgment, Heaven, Hell. San Fran-
cisco: Ignatius press.

McKeating, Colm. (2009). Peace at Last. A Christian Theology of the Last Things.
Quezon City: Claretian Publications.

Schoenborn, Christoph, O.P. (1995). From Death to Life. San Francisco: Ignatius
press.

Simpson, Michael. S.J. (1971). Death and Eternal Life. Theology Today Series 42.
Notre Dame, Indiana: Fides Publishers.

Van de Walle, A.R. (1984). From Darkness to the Dawn. How Belief in the Afterlife
Affects Living. Mystic, Connecticut: Twenty-third publications.

Leon-Dufour, Xavier. (1967). Dictionary of Biblical Theology. New York: Desclee
Company.

McKenzie, John L., S.J., (1976). Dictionary of the Bible. London: Geoffrey Chapman.

ชีวิตนรกความตาย: บทกวีแด่ระชนส่วนต้ว

“ถึงมีตาตาตูไม่รู้ธัมม นูกระนยัมทังแล้วนนอนาทอไม่”

ศ.กัรติ บุญเจือ

(นมะระประยัท)

ความนำ

ข้อความข้างต้นนี้จำได้จากหนังสือ ศรัทธาเล่มหนึ่งที่คุณพ่อเกลแมนเต แฉลัม พานิชเกษม ชาวจันทบุรีปฏิบัติหน้าที่เป็น เจ้าอาวาส ให้เป็นรางวัลเมื่อเรียนจบป.4 ของโรงเรียนพระยาสามองค์ ตามความ เข้าใจขณะนั้นก็คือ ความสุขในโลกหน้าอยู่เหนือความสุขในโลกนี้อย่างเปรียบเทียบไม่ได้

ทำให้อยากเรียนอยากรู้ว่ามันเป็นอย่างไร จึงเปรียบเทียบไม่ได้ คุณพ่อบอกว่าต้องเข้า บ้านเณรจึงจะมีโอกาสเรียน แต่ขณะนั้นบ้าน เณรปิดเพราะสงครามอินโดจีน ให้สวด มากๆ และรอให้สงครามสงบ บ้านเณรเปิด รับเมื่อไรค่อยว่ากันใหม่ ตั้งหน้าคอยอยู่ 3 ปี จึงได้สมหวัง และก็ตั้งหน้าเรียนจริงๆ เพื่อ

กัรติ บุญเจือ ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต, อดีต สนช., อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อดีตคณบดี คณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ประธานโครงการปริญญาเอกปรัชญาและ จริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสถาน, บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสาทุกของราชบัณฑิตยสถาน ออกอากาศวิทยุศึกษาเรื่องราชปรัชญาเพื่อความสุขของมหา ประชาชนชาวยสยาม วันจันทร์เวลา 9.10 น. สัปดาห์แรก ของทุกเดือน FM92, AM1161, www.moeradiothai.net กรรมการ ตำแหน่งวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, ม.คริสเตียน, ม.มิชชั่น, ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย, สอบถามเรื่องปรัชญา โทร.08 6045 5299.

หาความกระจ่างให้ได้ และก็ทั้งสมหวังและผิดหวัง ที่สมหวังก็คือได้รู้นิยามของนักบุญโทมัส อควไนสว่า ความสุขในเมืองสวรรค์คือ Beatification est contemplatio Dei ความสุขในเมืองสวรรค์คือการได้เพ่งพินิจพระเจ้าตลอดนิรันดร์ และที่ผิดหวังก็คือ นั่งรำพึงถึงพระเจ้าอยู่อย่างนั้นตลอดนิรันดร์ไม่เบื่อ厭หรือ??? แต่ก็เชื่อตามคำนิยามของท่านนักบุญว่าไม่เบื่อ แต่ปัญหาที่ยังไงก็ต้องหาคำตอบต่อไปว่า ทำไมถึงไม่น่าเบื่อ???

(ที่จริงเวลานี้ก็อายุมากแล้ว อีกไม่นานคงได้คำตอบจากประสบการณ์โดยตรงว่าไม่น่าเบื่อจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด แต่แสงธรรมปริทรรศน์ไม่ยอมรอถึงตอนนั้น ต้องการคำตอบเวลานี้ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ตรงจึงเป็นเพียงความเห็นส่วนตัวที่อยากจะแบ่งปันกันตามเจตนาของแสงธรรมปริทรรศน์ หากผิดพลาดประการใดก็ยินดีปรับความเข้าใจตามเจตนาคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก)

ความรู้จากพระคัมภีร์

พระธรรมใหม่ มีกล่าวถึงการฟื้นคืนชีพของพระเยซูเจ้า คือพระเทวภาพกลับคืนสู่พระวรกายทำหน้าที่เป็นวิญญาณของพระบุคคลเยซูไอรสของพระแม่มารีย์ที่ถูกตรึงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน พระวิญญาณออกจากร่างไป 2 คืน (คืนวันศุกร์กับคืนวันเสาร์) กับ 1 วันเสาร์ และ 3 ชั่วโมงเย็นวัน

ศุกร์ ณ เวลาที่พระวิญญาณเสด็จมาสู่พระกายตอนรุ่งเช้าวันอาทิตย์นั้น พระกายยังคงสภาพเดิมเหมือนเมื่อตอนสิ้นพระชนม์เมื่อบ่าย 3 โมงวันศุกร์โดยเซลล์ไม่เสื่อมสลายด้วยปาฏิหาริย์ หรือถ้าเสื่อมสลายตามธรรมชาติของเซลล์ที่ขาดอาหารหล่อเลี้ยงเป็นเวลา 39 ชั่วโมงย่อมสลายตัวตามกฎเคมีก็ต้องมีการฟื้นฟูให้กลับคืนสภาพเดิมด้วยปาฏิหาริย์ ยังไงก็ต้องมีปาฏิหาริย์มิฉะนั้นการฟื้นคืนชีพดังเดิมย่อมเป็นไปไม่ได้ เพราะผิดหลักวิทยาศาสตร์ที่องค์ผู้สร้างได้กำหนดไว้ให้แก่มวลสารทั้งหมดตั้งแต่เนรมิตสร้างขึ้นมา และโทมัส อควไนสก็ฟันธงไว้ว่าพระเจ้าจะไม่ทรงยกเว้นกฎธรรมชาติที่ได้ทรงวางไว้ครอบเอกภพโดยไม่มีเหตุผลพอเพียงในแผนการนิรันดร์ของพระองค์ ที่กล่าวมานี้เป็นสาระสำคัญข้อหนึ่งของชาวดีที่ผู้บันทึกพระธรรมใหม่ต้องการเน้นเป็นจุดปาวประกาศ

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน คือพระสัญญาว่าศิษย์คือผู้เชื่อและหวังพึ่งพระองค์โดยปฏิบัติพระบัญญัติแห่งความรักของพระองค์ จะได้ฟื้นคืนชีพอย่างพระองค์จะให้เหมือนพระองค์ทุกประการนั้นเป็นไปไม่ได้ เพราะพระวิญญาณของพระองค์คือพระเทวภาพซึ่งสามารถจัดการเข้าพระกายและฟื้นคืนชีพได้เอง ส่วนวิญญาณของเราคือมนุษยภาพต้องอาศัยพระองค์จัดการให้ฟื้นคืนชีพ โดยจัดการให้ร่างกาย มีคุณภาพ

เหนือธรรมชาติ และคงสภาพเช่นนั้นตลอดไป แต่อย่างน้อยพระสัญญาที่ย่อมเป็นกำลังใจได้อย่างพอเพียงสำหรับผู้เปื่อยชีวิตที่รู้สึกว่าจะไม่คุ้มเลยที่เกิดมาเป็นมนุษย์และรู้สึกว่าไม่ได้เกิดมาเสียเลยจะดีกว่า จึงนำคิดว่าเราพินาศในชีพในชีวิตรหลังความตายของเรากับพระเยซูเจ้าทรงพินาศในชีวิตรหลังความตายของพระองค์ น่าจะเหมือนกันได้แค่ไหน และที่ต้องต่างกันแน่ ๆ นั้นคืออย่างไร เมื่อคิดได้อย่างนี้แล้วก็อดคิดถึงวิญญาณของผู้ที่ตลอดเวลาในชีวิตรในโลกนี้ไม่มีโอกาสรู้จักพระเยซูเจ้า ทั้งก่อนและหลังพระเยซูเจ้าเสด็จมาเกิดเป็นมนุษย์ หรือมีโอกาสรู้จักพระเยซูเจ้าแต่ไม่รู้พอให้เกิดความเชื่อในพระองค์ ซึ่งหลายกรณีก็เป็นเพราะศิษย์ของพระเยซูเจ้าเองเป็นพยานไม่พอในการประกาศข่าวดี หรือทำตัวอย่างไม่ดีพอที่จะเป็นพยานถึงความรักตามเจตนาของพระเยซูเจ้าด้วยการดำเนินชีวิต หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม แต่เข้าข่ายที่พระเยซูเจ้าเองได้ตั้งเกณฑ์ไว้ สำหรับผู้ไม่กล้าเข้าอาณาจักรของพระองค์โดยอ้างว่าไม่เคยเห็นและไม่เคยรู้จักพระองค์เลยแต่เกิดจนตาย จะรับคำเชิญได้อย่างไร เขินแะ แต่พระเยซูเจ้าทรงสัญญาว่าพระองค์เองจะปลอบใจพวกเขาให้หายเขิน ด้วยวาทศิลป์ชั้นปรมาจารย์ว่า ท่านได้เคยเห็นเราแล้วและได้รู้จักเรามาแล้วเป็นอย่างดี ก็เวลาที่ท่านยื่นความจำนงไปให้แก่ผู้เดือดร้อนและมีความต้องการในด้านใด

นั้นแหละ ท่านเห็นเราและรู้จักเรา เพราะเราอยู่ในตัวของผู้ที่ด้อยโอกาสทุกคนและที่มีความเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือทุกกรณี หากไม่รังเกียจก็ขอเชิญเข้ามาร่วมชีวิตกับพวกเราในอาณาจักรของพระบิดาแห่งมวลมนุษย์ แต่ถ้ารังเกียจหรือยังไม่กล้าก็ไม่เป็นไร ทรงชักชวนแต่ไม่ทรงบังคับ และที่พระเยซูเจ้าตรัสกรณีนี้ทรงหมายถึงหลังความตายแล้วยังทรงเชื่อเชิญอยู่ ไม่ใช่ตายแล้วถือว่าหมดสิทธิ์ ทำให้นักเทววิทยาบางท่านคิดว่านรกมีเป็นนิรันดร์เป็นข้อความเชื่อแต่ไม่จำเป็นต้องมีนักโทษนรกตลอดนิรันดร์ก็ได้ หากพระเจ้าทรงมีความชอบธรรมด้วยประการใดใน the Economy of Salvation ที่จะเปิดโอกาสให้นักโทษในนรกกลับใจได้ ซึ่งปัญญาของมนุษย์อาจจะตื่นเกินไปสำหรับรหัสธรรมอย่างนี้ แต่ก็วางใจเถิดว่าพระองค์จะไม่ทรงปล่อยอันทพาลขึ้นไปเพ่นพ่านระรานนักบุญในสวรรค์อย่างแน่นอน พระองค์ทรงมีวิธีของพระองค์ก็แล้วกัน ไม่น่าสงสัยในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามนรกและเงื่อนไขการตกนรกรยังคงมีอยู่เป็นนิรันดร์ไม่เปลี่ยนแปลง

พระธรรมเดิม

เมื่อเวลาอัศจรรย์ อิสอัค ยาโคบ และบุคคลในพระธรรมเดิมถึงแก่ความตาย ผู้นิพนธ์ชอบใช้สำนวนว่า “สิ้นชีวิตไปรวมอยู่กับบรรดาบรรพบุรุษ” แน่หนอนว่าหมายถึง

วิญญาณไป เพราะร่างกายต้องการหลุมฝังศพ โดยไม่บอกว่าได้ขึ้นสวรรค์ หรือไปรวมกันอยู่ณที่ใด จะอยู่ได้นานแค่ไหนชั่วคราวหรือชั่วนิรันดร์ ร่างกายจะได้ฟื้นคืนชีพใหม่ ไม่มีวิธีแหวอะไรเลยจนถึงประมาณ ค.ศ.700 คือ หลังจากทีอาณาจักรอิสราเอลฝ่ายเหนือถูกทำลายโดยมหาอาณาจักรแอสซีเรียแล้ว จึงมีคำปลอมโยนให้กำลังใจจากประกาศกอิสยาห์ว่า “บรรดาผู้ตายของพระองค์จะมีชีวิตอีก ร่างกายของเขาทั้งหลายจะกลับคืนชีพ ผู้อาศัยอยู่ในผืนดินเอ๋ยจงตื่น และจงร้องเพลงด้วยความยินดีเถิด เพราะน้ำค้างของท่านเป็นน้ำค้างที่ส่องแสง” (อิสยาห์ 26:19) ประมาณปี ค.ศ.168 ขณะถูกกดขี่โดยมหาอำนาจซีเรียมีการเผยแพร่คำสอนของประกาศกดาเนียลเป็นบันทึกข้อความที่ได้รับจากทูตสวรรค์ไว้ว่า “เวลานั้นมีคาเอลเจ้านายยิ่งใหญ่ของทูตสวรรค์ ผู้พิทักษ์ประชากรของท่าน (หมายถึงชาวยิวของดาเนียล) จะลุกขึ้น จะมีเวลาแห่งความทุกข์ยากอย่างที่ไม่เคยมีมาตั้งแต่เริ่มมีประชาชาติจนถึงเวลานั้น ในเวลานั้นประชากรของท่านคือทุกคนที่มีชื่อเขียนไว้ในหนังสือ (รายชื่อพลเมืองแห่งอาณาจักรของพระเจ้า) จะได้รับความรอดพ้น คนจำนวนมากที่หลับอยู่ในพงศลิดินจะตื่นขึ้น บางคนจะเข้าสู่ชีวิตนิรันดร์ บางคนจะได้รับความอับอายและความอับยศอดสูตลอดนิรันดร์ บรรดาผู้ที่มีปัญญาจะส่องแสง

เหมือนแสงสว่างบนท้องฟ้า และบรรดาผู้ที่ช่วยคนจำนวนมากให้มีความชอบธรรมจะส่องแสงเหมือนดวงดาวตลอดไป ดาเนียลเอ๋ย จงเก็บถ้อยคำเหล่านี้ไว้เป็นความลับ และประทับตราหนังสือนี้ไว้จนถึงวาระสุดท้าย เวลานั้นคนจำนวนมากจะอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีกและความรู้จะเพิ่มพูนขึ้น” (ดาเนียล 12:1-4) ไม่แน่ใจว่าชาวอิสราเอลก่อนสมัยพระเยซูเจ้าจะมีสักกี่คนรู้เรื่องนี้ เพราะสมัยนั้นยังไม่มีกำหนดสารบบคัมภีร์ ใครจะเชื่อเล่มไหนและไม่เชื่อเล่มไหนก็ได้ มาถึงสมัยพระเยซูเจ้าปรากฏว่าชาวซัดดูสีคือบรรดาสมณะที่ดูแลพระวิหาร ณ กรุงเยรูซาเลมส่วนมากไม่เชื่อว่าร่างกายจะกลับคืนชีพส่วนชาวฟาริสีคือบรรดาคนเชื้อสายเลวีที่ดูแลธรรมสถานตามหมู่บ้าน ส่วนมากเชื่อว่าร่างกายจะกลับคืนชีพ และมีกลุ่มที่เชื่อว่าใครมีทายาทชายไปถึงสมัยพระเมสสิยาห์และได้รับใช้พระเมสสิยาห์ บรรพบุรุษทุกระดับชั้นจะได้ฟื้นคืนชีพเพื่อเป็นพลเมืองขึ้นปกครองในอาณาจักรของพระเมสสิยาห์ ทำให้ต้องแข่งกันมีทายาทชายไว้อย่างยิ่ง เพื่อเลือกอย่างน้อยให้สักคนหนึ่งในอนาคตได้มีโอกาสรับใช้พระเมสสิยาห์

หากเราย้อนกลับไปอ่านพระคัมภีร์ปฐมกาลบทที่ 2-3 อีกครั้งหนึ่งด้วยทรรศนะคิดว่าเราไม่กำลังอ่านประวัติศาสตร์กำเนิดมนุษยชาติ ซึ่งเราไม่มีทางจะรู้ รู้ได้อย่างมากก็แค่ความอยากรู้ของนักประวัติศาสตร์และ

การสำรวจการตอบสนองความอยากรู้ด้วยจินตนาการอิสระจากหลาย ๆ ทาง เามาเปรียบเทียบกัน ก็ให้ความพอใจได้แค่ระดับหนึ่ง แต่พระเป็นเจ้าก็ทรงตอบสนองความอยากรู้ของมนุษย์ โดยแทรกสารแห่งความรอดมาให้เป็นกำลังใจแก่ผู้มีน้ำใจดีไปพลาง ๆ ได้ พูดอย่างนี้สำหรับผู้อ่านคัมภีร์ปฐมกาลมิใช่เพื่อให้ความรู้ประวัติศาสตร์ที่เป็นพระวจนะ (Logos) คำพูดเหมือนคำสั่งสอนของพระเยซูเจ้า แต่ในฐานะเป็นพระวจนะ (Logos) ในอีกความหมายหนึ่งของภาษากรีก คือ ปรารถนาความต้องการของจิตใญ่มนุษย์ผู้เป็นเครื่องมือนิพนธ์ตอนหนึ่งของคัมภีร์ (ซึ่งอาจจะมียุคหลายคนช่วยกันตกแต่งภาษาจนถึงขึ้นเป็นตัวบท (text) ของพระคัมภีร์ ก็ได้ความว่า ตัวบทตอนนี้เปิดเผยความใจใจแท่นมนุษย์ชาติว่าปรารถนาอย่างลึกซึ้ง (yearning) ที่จะมีชีวิตอมตะทั้งกายและวิญญาณ ความรู้สึกเช่นนี้เคยปรากฏมาก่อนแล้วในปรัมปราของเมโสโปเตเมียเรื่อง Gilgamesh and the Search for Immortality ซึ่งรู้สึกว่าผู้นิพนธ์พระคัมภีร์ตอนนี้แสดงความรู้สึกลึก ๆ อย่างเดียวกันด้วยข้อความว่า “วันใดที่ท่านกินผลไม้จากต้นนั้นท่านจะต้องตาย” (ปฐมกาล 2:17) ก็หมายความว่า ถ้าไม่กินก็จะไม่ต้องตายทั้งกายและวิญญาณ และนั่นคือความปรารถนาลึก ๆ ของผู้เข้าใจธรรมชาติมนุษย์อย่างกิลกาเมชและผู้นิพนธ์พระคัมภีร์ตอนนี้

ที่สรุปทั้งท้ายบทที่ 2 ว่า “ต้นไม้แห่งชีวิต” (ปฐมกาล 3:24) อันเป็นความรู้สึกถึงความขัดแย้งที่ไม่มีทางเป็นไปได้ระหว่างความเป็นจริงในธรรมชาติความเป็นมนุษย์ แต่มันก็เป็นความปรารถนายิ่งยวดของผู้ใช้ปัญญาความคิดถึงจุดสุดยอดแห่งความเป็นนายของพระเป็นเจ้า

ความสิ้นหวังระคนความน้อยใจเท่าที่มนุษย์จะสามารถทำได้ แสดงในพระธรรมเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่าด้วยข้อความว่า “สิ้นชีวิตไปพร้อมกับบรรดาบรรพบุรุษ” โดยไม่กล้าละลากล้างที่จะหวังว่ามันคือส่วนหนึ่งของสวรรค์ชั้นฟ้า ทั้ง ๆ ที่สุดลึกของความปรารถนานั้นอยากได้เช่นนั้น และปรารถนาอยู่ลับ ๆ ว่าอยากให้พระเป็นเจ้าเองรับรองสถานภาพนั้นอย่างยิ่ง จึงเลียบ ๆ เคียง ๆ ได้อย่างมากแค่

“ในอาณาจักรของพระเมสสิยาห์” ซึ่งอยู่ในโลกและหวังว่าจะมีอะไรดี ๆ ต่อไป

“ในอุระของอับราฮัม” (ลูกา 16:22) พระเยซูเจ้าคงได้อ้างตามความเชื่อของคนสมัยนั้น

“แดนผู้ตาย” เพื่อรอการพิพากษาถ่วงกรอว่าจะได้รางวัลซึ่งยังไม่รู้ว่าเป็นอะไรชัดเจน

“เกเฮนนา” สิ้นหวังอย่างสิ้นเชิง

เฉพาะที่ยังรอพระวินิจฉัยของพระเป็นเจ้านั้น ก็เดาสภาพอย่างเกรงใจไม่กล้าละลากล้างว่าเป็นประมาท ๆ

1. the Ditch (ภาษาละติน interitus, corruptus) เช่น โยบ 33:18; เพลงสดุดี 16:10; 30:9; โสเสยา 2:7; 30:10; อีสยาห์ 38:17; 14:15; โยนาห์ 2:6

2. The Pit เช่น บทสดุดี 28:1, 88:4, 6 โสเสยา 88:5, 7; อีสยาห์ 14:15; 38:18 เอเสเคียล 32:18

3. Hades เช่น โยบ 28:22; 30:17; บทสดุดี 6:5; โสเสยา 6:6; 9:13-14; สุภาษิต 15:11; 27:20

ปัญหาสำคัญที่สุดอยู่ที่คำ Hades ซึ่งเป็นภาษากรีก (แปลเป็นละตินว่า Inferi) ในความหมายของภาษากรีกนั้นเป็นดินแดนใต้พิภพ ซึ่งมีอะไรทุกอย่างเหมือนกับพิภพของเรา ต่างกันที่อากาศไม่เหมาะกับร่างกายมนุษย์ แต่เหมาะกับวิญญาณของมนุษย์และของเทพ แบ่งเนื้อที่ออกเป็นนรกหลายชุมสวรรค์ของเทพหลายองค์ และยังมีที่ว่างให้วิญญาณสถิตย์อย่างอิสระโดยไม่ต้องขึ้นกับใคร ชาวฮิวในสมัยพระธรรมเดิมหลายคนคงได้เชื่อว่าเป็นดินแดนของวิญญาณชาวฮิวได้อาศัยอยู่ขณะรอการวินิจฉัยจากพระยาห์เวห์เป็นอย่างอื่น เมื่อต้องการสอนว่าพระเยซูเจ้าขณะพระศพพักผ่อนอยู่ในคูหา 3 วัน พระวิญญาณเสด็จไปประกาศการไถ่บาปแก่วิญญาณที่รอคอย ใช้ประโยคที่ว่า Descendit ad Inferos (Hades) แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า He descended to Hell ภายหลังเมื่อพระศาสนจักรนิยามว่า Inferi และ Hell

มีความหมายของ Sheol คือที่ลงโทษนิรันดร์เท่านั้น จึงเสนอคำ Limbus สำหรับหมายถึงที่พักรอการไถ่บาป ภาษาไทยแปลเป็นเสด็จลงใต้บาดาลมาแต่ต้น ซึ่งก็นิยมให้มีความหมายเฉพาะของ Limbus มาจนทุกวันนี้

สรุปว่าชาวฮิวโดยทั่วไปเชื่อว่ามิวิญญาณอมตะ วิญญาณออกจากร่างแล้วไปอยู่ที่ไหน อยู่อย่างไร ร่างกายฟื้นคืนชีพหรือไม่ ไม่มีคำสอนชัดเจน จึงเป็นภาระแห่งการไถ่กู้ของพระเยซูเจ้าที่จะทรงเมตตาตามเกณฑ์แห่งรหัสธรรมความชอบธรรม (justification) ในพระธรรมชาติของพระองค์ นั่นคือพระธรรมใหม่จะเสนออะไรที่ชัดเจนมากขึ้นหรือไม่ และจะมีอะไรพาดพิงถึงคนนอกพันธสัญญาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ในโลกจนถึงวันสิ้นโลกหรือไม่ เป็นปัญหาที่คนส่วนมากสนใจ

มนุษย์ยุคหินเก่า

Julien Ries ใน The Encyclopedia of Religion, vol.7, p.123 ยืนยันว่า Homo Sapiens homo religiosus est ตั้งแต่ ค.ศ. 11100 มนุษย์ฉลาดได้ตั้งหลักฐานไว้ให้เห็นวีแววความเชื่อเรื่องโลกหน้าให้ปรากฏได้จากสภาพของกระดูกบ้าง กะโหลกบ้าง เครื่องมือเครื่องใช้ที่ฝังไว้ในหลุมฝังศพบ้าง เครื่องตกแต่งหลุมฝังศพบ้าง ภาพแกะสลักหรือภาพวาดตามฝาผนังถ้ำบ้าง มนุษย์เนอแอนเดอร์ทัล (Neanderthal) ตั้งแต่

ค.ศ.8000 ก็ได้แสดงหลักฐานคล้ายคลึงกัน แม้มนุษย์หินเก่าแก่แห่งอิหร่านตั้งแต่ ค.ศ. 50000 และมนุษย์หินเก่าทั่วไปตั้งแต่ ค.ศ. 35000 ก็มีร่องรอยว่าสนใจรับรู้ว่ามีชีวิต หลังความตาย

ตั้งแต่ ค.ศ.10000 ที่เยริโคใน ปาเลสไตน์พบกลุ่มกะโหลกฝังเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากัน แสดงว่าน่าจะเป็นการให้เกียรติแก่วิญญาณของผู้ตายด้วยพิธีกรรม ศักดิ์สิทธิ์ ตั้งแต่ค.ศ.6500 ตามริมฝั่งแม่น้ำ ดานูบนิยมนิยมนฝังศพไว้กลางบ้านมีแท่นเครื่อง เช่นอยู่ข้างบน ตั้งแต่ ค.ศ.5800 มีการสร้าง สุสานหินใหญ่ (megalithic tomb) ไว้ให้เห็นทั่วไปในยุโรปตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีเครื่องเช่นและเครื่องประดับศพทั้งไว้มากมาย หลักฐานที่ยังไม่ปรากฏน่าจะมีอีกมาก

มนุษย์ยุคหินใหม่

Julien Ries สรุปไว้อย่างรวบรัดในเรื่องเดียวกันหน้า 124 ว่า “ตั้งแต่ยุคหินใหม่ จนคาบยุคประวัติศาสตร์ ความเชื่อว่ามีชีวิต หลังความตายของร่างกายถูกแสดงออกในบริบทของศาสนาจักรวาล (Cosmic Religion) คือนับถือว่าจักรวาลคือพระเจ้า) และการนับถือเจ้าแม่จักรวาล (Cosmic Mother Goddess) เช่น เจ้าแม่ครุฑของมนุษย์ยุคหินและเจ้าแม่ธรณีของมนุษย์เกษตรกร เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ รวมถึงเจ้าพ่อสุริยะ

(Sun God) ของมนุษย์ล่าเลี้ยงชีพคือเลี้ยงชีพด้วยการล่าสัตว์และเก็บผักผลไม้จากป่า

เจ้าแม่ครุฑของมนุษย์ยุคหินใหม่ หมายถึงท้องฟ้าครอบจักรวาลซึ่งรวมวิญญาณของมนุษย์สัตว์และพืช ซึ่งมีเวรลงมารับส่วนหนึ่งของดินเป็นร่างเพื่อมีชีวิตในโลกชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วตายไปเองหรือเป็นอาหารแก่ชีวิตอื่น จึงปรากฏมีพิธีกรรมขออนุญาตเจ้าแม่เพื่อกินพืชหรือเนื้อสัตว์รวมถึงเนื้อคน วิญญาณเมื่อออกจากร่างก็กลับคืนสู่ครุฑเจ้าแม่รอเวรมาเกิดใหม่ การเกิด การตายจึงเป็นวัฏจักรของวิญญาณเดิมในร่างใหม่เรื่อยไปจนกว่าวิญญาณจะสลายตัวหรือกลายเป็นเทพอมตะด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

ชาวอียิปต์โบราณ

ชาวอียิปต์โบราณเชื่อว่าสิ่งมีอยู่ดั้งเดิมที่สุดคือนูน (Nun) น้ำดั้งเดิมซึ่งมีพลังมาอัท (Maat) แทรกอยู่ มาอัทเป็นทั้งพลังสร้างสรรค์และพลังปรีชาญาณ พลังมาอัทแสดงออกเป็นคา (ka) จำนวนมาก ต่อมาคุณภาพดี ๆ ทั้งหมดของน้ำดั้งเดิมรวมตัวกันเป็นสุริยเทพ ซึ่งเมื่อรู้ตัวว่ามีพลังเนรมิตจึงเนรมิตเทพเทวีจำนวนหนึ่ง เทพเทวีอีกจำนวนหนึ่ง มนุษย์ สัตว์และพืชเกิดจากน้ำดั้งเดิมที่จับตัวเป็นรูปร่างแล้วก็ม็อซ (akh) เป็นดวง ๆ จากน้ำดั้งเดิมมาให้ชีวิต มีคาที่แยกส่วนจากพลังเทพต่าง ๆ มาให้ความสามารถต่าง ๆ และบา (ba) มาจากมาอัท (Maat) ทำให้อยากมี

ชีวิตอมตะ ถ้ามาจากสุริยเทพมาสิงอยู่กับผู้ใดผู้นั้นก็มีอำนาจเป็นฟาโรห์ มิฉะนั้นก็จะเป็นมนุษย์ธรรมดา คนแต่ละบุคคลมีค่าได้หลายดวงมาสิงสถิตอยู่ทำให้มีความสามารถได้หลายด้าน แต่มีอช (ปัญญา) และบา (เจตจำนง) เพียงอย่างละดวง ครั้นถึงเวลาที่ร่างกายไม่สามารถทำหน้าที่เป็นพาหะได้ต่อไปแล้ว คามียู่ที่ดวงก็แตกกระสานซ่านเซ็นไปดวงละทิศละทาง เพื่อไปหาร่างใหม่เข้าสถิตหรือกลับไปยังแหล่งต้นตอ ถ้าเป็นคาสุริยเทพก็จะกลับคืนไปสู่สุริยเทพดั้งเดิมปล่อยให้คาสุริยเทพดวงที่อยู่ในทายาทดำเนินงานในหน้าที่ฟาโรห์ต่อไป อชของฟาโรห์ออกจากร่างแล้วจะเวียนอยู่เพื่อรับเครื่องเซ่นอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วค่อย ๆ จางหายไป ส่วนบาของฟาโรห์ไม่รู้ตาย จะวนเวียนอยู่รอบ ๆ พระศพ รอเวลาเพื่อคาดวงเดิมจะกลับมาเข้าร่างเดิม จึงต้องพยายามรักษาพระศพให้เป็นมัมมี่ไว้ให้บาได้เข้าไปทำหน้าที่ตามเดิมรวมทั้งอชด้วยซึ่งถ้าศพยังไม่สลายตัว บาก็ยังไม่สลายตัวเช่นกัน มัมมี่นั้นก็จะมีพื้นดินขึ้นขึ้นมาใหม่ นี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ฟาโรห์ต้องพยายามสร้างปิรามิดให้คงทนถาวรได้นานที่สุด เพราะไมรู้ว่าคาสุริยเทพดวงเดิมจะเสด็จมาเข้าร่างเมื่อใด หากไม่ตอเป็นมัมมี่ไว้หรือมัมมี่สลายตัว บาก็ต้องเดินทางไปสู่สวรรค์ใต้บาดาลเหมือนบาของสามัญชน ส่วนอชก็สลายตัวไปตามเกณฑ์สำหรับสามัญชนเมื่อร่างกายเป็นศพคาที่มา

สิงสถิตอยู่ก็ดวงก็ออกจากร่างแตกกระจายไปหมด อชออกจากร่างและยังวนเวียนเป็นห่วงร่างอยู่และต้องกินอาหาร จึงต้องถวายเป็นเครื่องเซ่นจนกว่าศพจะสลายตัวมิฉะนั้นอชจะหิวกระหายและต้องไปหากินเองอย่างเปรต ต้องทำพิธีเก็บศพให้เรียบร้อยเพื่อให้คามีสลัทธิเข้าสู่แดนบาดาลเพื่อผ่านการพิพากษา ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์บาจะสลายตัวหมดสิทธิรับการพิจารณาให้มีชีวิตนิรันดร์ ถ้าผ่านเกณฑ์ก็จะเป็นอมตะเข้าสวรรค์ใต้บาดาล บางคัมภีร์ก็บอกว่าบาของผู้ชอบธรรมที่ไม่มีใครทำพิธีปลงศพให้จะได้รับความสะดวกจากสุริยเทพให้อยู่ในสุริยนาวเดินทางกับพระองค์เรื่อยไปซึ่งก็มีความสุขพอสมควรเรียกว่าสวรรค์ทุ่งไม้อ้อ (Field of Reeds) เทียบกับลิมโบของเราจะได้กระมัง)

ชาวอิหร่านโบราณ

ชาวอิหร่านปัจจุบันเป็นชาวอาหรับนับถือศาสนาอิสลาม ก่อนหน้านั้นเป็นชาวเปอร์เซียซึ่งเป็นเชื้อสายผสมระหว่างชาวอิหร่านดั้งเดิมผสมกับชาวอารยันที่เข้าไปยึดครอง ทำให้ศาสนาของชาวเปอร์เซียเป็นผลจากการผสมผสานของศาสนาอิหร่านดั้งเดิมกับศาสนาอารยันซึ่งเทียบได้กับศาสนากรีกและศาสนาพราหมณ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงความเชื่อของศาสนาอิหร่านโบราณเท่านั้น แซเรอธูสเทรอส (Zarathustra) เชื่อว่าคำสอนดั้งเดิมของบรรพบุรุษได้รับการ

เปิดเผยจากพระอฮูรามาชดา (Ahura Mazda) พระผู้สร้างแต่องค์เดียวที่ได้ทรงสร้างเทวดา (fravashi) เป็นบริวารและทรงสร้างมนุษย์ให้มีวิญญาณอมตะในร่างกายที่รู้ตาย วิญญาณในร่างกายเรียกว่ากาละ (zurvan) มีหน้าที่สะสมบุญกุศลตลอดเวลาที่มีชีวิตในร่างกาย ครั้นออกจากร่างได้ชื่อว่าทเวนา (daena) ซึ่งมีคุณภาพตายตัวตามที่วิญญาณกาละได้สร้างให้แก่ตัวเอง ครั้นได้เวลาละร่าง วิญญาณทเวนาจะอยู่ไกลสร้าง 3 คิน วิญญาณที่ทำดีมากกว่าเลวจะสรรเสริญขอบคุณพระเจ้าแต่วิญญาณที่ทำเลวมากกว่าดีจะเศร้าโศกเสียใจที่ไม่พร้อม ครบ 3 คิน วิญญาณกาละจะกลายเป็นวิญญาณทเวนา สุกใสดั่งหญิงสาวพรหมจารีเดินทางขึ้นเบื้องบนผ่านฟ้า 3 ชั้นก็จะถึงประตูสวรรค์ได้รับการต้อนรับด้วยเนยแห่งฤดูใบไม้ผลิ (butter of spring) ส่วนวิญญาณเลวจะตกลงไปในกองไฟสลายตัวไป ส่วนวิญญาณที่ทำดีและเลวก้ำกึ่งกันจะถูกนำตัวไปกักขังไว้ในถ้ำมืด (Hamistagan เทียบได้กับลิมโบกระมัง) เพื่อรอการไถ่บาป (Saoshyant) ศาสนานี้มีความสำคัญสำหรับศาสนาคริสต์ก็เพราะเป็นที่มาของลัทธิมิสเทรธอ (Mithraism) ซึ่งเกือบจะเป็นศาสนาประจำมหาอาณาจักรโรมัน ในขณะที่จักรพรรดิคอนสแตนตินประกาศให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาคริสต์เสมอ กับศาสนอื่นๆ ของมหาอาณาจักรโรมันในปีค.ศ.313 โดย Stewart Perowne ใน

หนังสือ Roman Mythology (1983) ให้ข้อสังเกตว่า “Mithraism had become indeed almost the official religion of the Empire” ซึ่งหมายความว่าเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวทีเดียว ต่อมาก็ยังมีลัทธิทวินิยม (dualism) ที่สอนว่ามีองค์ความชั่วนิรันดร์ (Eternal Evil) ที่สร้างความชั่วขึ้นแข่งขันกับพระเจ้าแห่งความดี อันเป็นลัทธินอกรีตที่นักบุญออกัสตินหลงใหลก่อนจะกลับใจมาเป็นนักบุญและนักปราชญ์ของพระศาสนจักร

ชาวเมโสโปเตเมีย

ในดินแดนเมโสโปเตเมียอันเป็นดินแดนแห่งบรรพบุรุษของอับราฮัม ไม่ปรากฏว่ามีความเชื่อว่าวิญญาณมนุษย์เป็นอมตะยกเว้นคนเดียวที่เทโปโปรดปรานเป็นพิเศษให้รู้เคล็ดลับเป็นอมตะโดยการบริโภคอาหารที่ทำให้เป็นอมตะทั้งวิญญาณและกาย ปรัชญาปฐมเหตุ (philosophy of the Arche/Beginning) ของชาวเมโสโปเตเมียระบุว่า แต่แรกเริ่มเดิมทีมีน้ำจืดอันเป็นบ่อเกิดแห่งพลังดีกับน้ำเค็มอันเป็นบ่อเกิดแห่งพลังเลว เมื่อน้ำจืดและน้ำเค็มผสมกันจึงเกิดเทพเทวีและพลังต่างๆ ในโลก ทุกสิ่งจึงเป็นผลจากความดีและความเลวผสมกัน เทพเทวีเป็นอมตะเพราะบังเอิญรู้จักอาหารทิพย์ เทพเทวีสร้างมนุษย์มาเพื่อบริการเทพและกล่อมมนุษย์เป็นอมตะแล้วจะควบคุมไม่ได้ ปรัมปราศาสนากล่าวถึงกิลกาเมช (Gilgamesh) กษัตริย์ของรัฐอูรุก

แม้พระราชบิดาเป็นเทพแต่ก็ไม่นิยมตะเพราเพราะมารดาเป็นมนุษย์ ดินรนแสงหาความเป็นเทพและถูกสั่งสอนว่าเป็นไปไม่ได้ต้องทำใจยอมรับสภาพ ดังนั้นการนับถือศาสนาของชาวเมโสโปเตเมียจึงมีเป้าหมายเพียงให้เทพประทานพรให้ชีวิตสบายขึ้นหรือยืนยาวขึ้นนิดหน่อยในชีวิตนี้เท่านั้น ดังเห็นภาพกลาง ๆ จากพระบัญญัติของโมเสสว่า “จงนับถือบิดามารดาอายุจะได้ยืน” แทนที่จะอ้างถึงรางวัลในชีวิตหลังความตาย น่าเชื่อว่าพันธสัญญาที่พระยาห์เวห์ประทานแก่อับราฮัมนั้นน่าจะมีสัญญาว่าจะมีชีวิตอมตะอยู่ด้วยแต่ไม่ปรากฏในพระคัมภีร์ มีแต่ช่วยพรให้มีลูกหลานเยอะเป็นชาติยิ่งใหญ่เท่านั้น

ชาวเมโสโปเตเมียเชื่อว่าวิญญาณออกจากร่างเหมือนไอน้ำ ล่องลอยตามยถากรรมอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วค่อย ๆ จางหายไป ถ้าอยากจะมีชีวิตนานหน่อยก็ให้ดันดันไปเข้าประตูดินแดนใต้บาดาลของเทวอเรชเชอเกิล (Ereshchikal) ซึ่งจะต้องรับสถานะรับใช้เยี่ยงทาสให้น่าประทับใจ ถ้าถูกใจผู้ปกครองก็จะยืดเวลาให้ แต่ที่สุดก็ต้องจางหายไป ในที่สุด บางทีผู้สมัครใจบริการไม่พอก็จะมีเจ้าหน้าที่แห่งแดนบาดาลขึ้นมาล่าวิญญาณที่ระเหว่ร้อนบนพื้นโลกบังคับให้ไปรับใช้ดินแดนใต้บาดาลเยี่ยงทาส การรับกระแสรักของอับราฮัมจึงมีความหมายราวพลิกแผ่นดิน

ชาวกรีกโบราณ

ชาวกรีกโบราณตามที่ปรากฏในวรรณกรรมของโฮเมอร์และเฮสเสียดเทพสร้างมนุษย์เพื่อประโยชน์ของเทพ เทพมีอำนาจจะทำให้วิญญาณเป็นอมตะแต่ก็จะประทานให้เฉพาะผู้ที่โปรดปรานจริงๆ เท่านั้น สำหรับคนทั่วไปเมื่อวิญญาณออกจากร่างของผู้ตายทางรูจุมูกจะรู้สึกอึดอัดเหมือนคนมีชีวิตต้องอยู่ในที่อับอากาศพยายามจะเข้าร่างตามเดิมแต่ก็เข้าไม่ได้ก็จะวนเวียนอยู่อย่างอึดอัดรอบ ๆ ศพจนกว่าจะแน่ใจว่าศพสลายตัวจึงจะยอมจากไป เพราะฉะนั้นวิธีช่วยที่ดีที่สุดคือจัดการเผาศพหรือฝังให้มิดชิดจนวิญญาณหาไม่เจอ จะได้ยอมเดินทางไปสู่ดินแดนที่มีบรรยากาศเหมาะกับวิญญาณซึ่งวิญญาณจะถูกดูดไปเข้าปล่องที่ลอดมุดพื้นดินลงไปถึงโลกใต้บาดาลโดยอัตโนมัติ พอไปถึงก็จะรู้สึกหายใจคล่องสบาย แต่ก็ต้องเผชิญกับผู้พิพากษาเพื่อรู้ว่าจะต้องไปใช้กรรมเลขในขุมนรกใดบ้างจนหมดกรรมจึงจะใช้ชีวิตของวิญญาณอย่างอิสระใต้บาดาลในส่วนที่ไม่ใช่ขุมนรกและก็ไม่ใช่สวรรค์ แต่เป็นสถานที่มีป่าเขาลำเนาไพรและทุ่งกว้าง ๆ อย่างในโลกนี้ วิญญาณที่หมดโทษแล้วก็อยู่และสังสนทนกันตามอัธยาศัยรอเวลาถึงอายุไซท์ที่จะค่อย ๆ จางหายไปตลอดกาล หากจะเทียบเป็นลิมโบก็เป็นลิมโบที่ไม่ให้โอกาสได้เข้าสวรรค์ ยกเว้นผู้ที่ได้ผ่านการเข้าจาริตของวิหาร

เจ้าแม่เดอเมเทอร่าแห่งอูลิส (Demeter of Eleusis) ซึ่งมีตำนานว่าเจ้าแม่มีธิดาจาก เทวราชซุสนามว่าเพอร์เซฟเฟอเน (Persephone) ซึ่งจะกลายเป็นราชินีแห่งยมโลก โดยเป็นชายาของมหาเทพเฮดิส (Hades) เพอร์เซฟเฟอเนต่อมาได้เป็นแม่อุ้มบุญของ เทพดาเยอนายเลิสโอรสองค์โปรดที่สุดของ เทวราชซุสจึงเป็นบุตรมนุษย์ที่ได้ชีวิตอมตะ ทั้งกายและวิญญาณ และอยากช่วยมนุษย์ ผู้รักดี บุโรหิตแห่งวิหารอูลิสประกอบพิธี ระลึกถึงวีรกรรมของทั้ง 3 องค์ร่วมกันและ ที่สุดตอบสนองความต้องการของผู้ศรัทธา ให้เป็นศูนย์บรมและประกอบพิธีกรรมเข้า จาริต (อาจจะได้อิทธิพลจากลัทธิออร์ฟิซึม) เพื่อเป็นบริวารของเทพดาเยอนายเลิสและ จะมีวิญญาณอมตะได้รับการต้อนรับให้อยู่ใน สวรรค์แห่งอูลิส (ภาษาฝรั่งเศสเรียกของเอลิเซ) อันเป็นส่วนหนึ่งใต้บาดาลที่เทพดาเยอนาย เลิสสงวนไว้ให้แก่ผู้เข้าจาริตถูกต้อง ความ เชื่อเช่นนี้มีมาก่อน ค.ศ.600 จนถึง ค.ศ.529 จึงถูกสั่งปิดโดยจักรพรรดิจัสติเนียนที่ 2 พร้อมกับทุกสำนักที่ไม่สอนศาสนาคริสต์

ลัทธิออร์เฟียส (Orphism) ยากที่จะ รู้ว่าออร์เฟียสเองมีตัวตนจริง ๆ หรือไม่และ สอนอะไรไว้บ้าง เพราะต่อมามีสำนักจำนวน มากอ้างว่าสืบปณิธานของออร์เฟียสแต่หา คำสอนร่วมกันได้ยาก พอสรุปได้เป็น 3 ข้อ คือ 1. Purification ชัดเกล้าจิตใจให้สะอาด จากโกรธ โลก หลง 2. Initiation ศึกษาและ

เข้าจาริตตามขั้นตอนจนครบถ้วน 3. Unification การรวมชีวิตกับเทพดาเยอนายเลิส 4. Confidence มั่นใจว่าจะได้ชีวิตอมตะ แน่ ๆ

สำนักเพอแทกเกอริส (Pythagoras) ตั้งสำนักบรมและเข้าจาริตโดยเก็บเป็น ความลับจนบัดนี้ก็ยังไม่วางใจได้ว่าทำอะไร บ้าง เท่าที่รู้จักคือสอนว่าวิญญาณมนุษย์คือ เทพที่ต้องใช้กรรมในชีวิตนี้ ในแดนบาดาล หรือในการเกิดเป็นสัตว์ จนกว่าจะหมดกรรม จริง ๆ แล้วจะขึ้นสวรรค์บนฟ้าของเทพ

เพลโทว์ (Plato) สอนชัดเจนว่า วิญญาณมนุษย์เป็นเทพอยู่ในโลกแห่งมนคติ (the World of Ideas) ลงมาอยู่ในร่างกาย เหมือนมาติดคุกเพื่อใช้กรรม ใช้หมดจด บริสุทธิ์แล้วก็กลับคืนไปสู่สวรรค์ตามเดิมเพื่อ มีความสุขกับการเพ่งพินิจมนคติแห่งความดี (the Idea of the Good)

แอริสตาทอเติล (Aristotle) วิเคราะห์ วิญญาณออกเป็นหลายระดับ ระดับปัญญา (active soul) ซึ่งเป็นประกายที่กระเซ็นลง มาจากธาตุที่ 5 (the Fifth Element) ซึ่งอยู่นอกขอบของธาตุ 4 ของเอกภพ (ดิน น้ำ ลม ไฟ) ธาตุที่ 5 เป็นสาเหตุแรก (The First Cause) เป็นผู้เคลื่อนที่ไม่ถูกเคลื่อน (the Unmoved Mover) ประกายจากธาตุที่ 5 ตกลงมาแทรกในสสารก้อนหนึ่ง ทำการจัด ระเบียบให้เป็นองคัพพไฟได้สำเร็จเป็น ร่างกายชั่วคราวของมนุษย์คนหนึ่งที่มี

วิญญาณพืช (vegetative soul) เพื่อให้มีสัญชาตญาณพืชต้นแรกเพื่อความอยู่รอดของตน มีวิญญาณสัตว์ (sensitive soul) เพื่อให้มีสัญชาตญาณอารักขายืนเพื่อความอยู่รอดของมนุษยชาติ และมีวิญญาณกษานต์ (passive soul) เพื่อให้มีสัญชาตญาณมักรู้ประสบการณ์จนถึงขั้นถอดสิ่งสากล (abstraction) และส่งความรู้สากลให้วิญญาณกรรมมันต์ (active soul) ที่เป็นประกายจากธาตุที่ 5 เฉพาะวิญญาณกรรมมันต์เท่านั้นที่เป็นอมตะและกลับคืนสู่แดนของธาตุที่ 5 นอกเอกภพ

ความหวังของชาวยิวนอกพระคัมภีร์
โยเซฟุส ฟลาวีอุส (Josephus Flavius) บรรยายความหวังของตัวเองในฐานะชาวยิวคนหนึ่งว่า วิญญาณเป็นอมตะต้องถูกขังอยู่ในร่างกายอันเลวทราม จึงหวังว่าสักวันหนึ่งจะพ้นพ้นจากการนี้เสียที ในระหว่างมีชีวิตจึงต้องแสดงความรังเกียจความต้องการของร่างกายไว้จะได้ไม่ยึดติด ฤาษีแห่งคูมาราก็สอนในแนวเดียวกันว่าให้ปฏิเสธความต้องการของร่างกายไว้เพื่อพระเจ้าจะได้ปูนบำเหน็จให้ในชีวิตหน้าให้วิญญาณมีความสุขตามประสาจิตตลอดนิรันดร์ ส่วนคนชั่วจะได้รับการลงโทษด้วยความมืดและไฟตลอดนิรันดร์เช่นกัน ชาวฟาริสีเชื่อว่าคนดีจะได้ฟื้นคืนชีพเพื่อรับใช้พระเมสสิยาห์ในพระอาณาจักรของพระองค์ซึ่งไม่มีใครรับรองได้แน่นอนว่าเมื่อใดและอย่างไร เพื่อให้หวัง

ผลได้แน่นอนก็ชักชวนกันให้เคร่งครัดในการปฏิบัติไว้ เพราะเชื่อว่าใครเคร่งครัดมากจะอยู่ในสายตาของพระเมสสิยาห์มากเป็นพิเศษ ในเมื่อพระองค์ยังไม่มาก็ให้มีความอดทนรอไปก่อน ไม่ใช่รอโดยการเวียนว่ายตายเกิด แต่รอในที่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีการสันนิษฐานกันในหลายรูปแบบ

บรรยากาศพระธรรมใหม่ เมื่อสาวกของพระเยซูพร้อมใจกันประกาศข่าวดีโดยมีความเชื่อว่าพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ที่ฟื้นคืนชีพและทรงสัญญาว่าใครเชื่อในพระองค์จะได้ฟื้นคืนชีพและเป็นอมตะทั้งกายและวิญญาณที่ฟื้นคืนชีพแล้วตลอดนิรันดร์ ประเด็นนี้เป็นจุดขาย อันมีพลเมืองของมหาอาณาจักรโรมันขณะนั้นเป็นลูกค้าเริ่มต้นซึ่งมีความต้องการตรงกับจุดขายพอดี ดังนั้นเมื่อจักรพรรดิเจสตีเนียนออกพระราชกฤษฎีกาห้ามนับถือศาสนาอื่นจึงรู้สึกกันว่าสมเหตุสมผล ไม่มีอะไรดีกว่านั้น เป็นการทำบุญอันยิ่งใหญ่แก่พลเมืองของพระองค์อย่างทั่วหน้าโดยแท้ ใครไม่เห็นด้วยคงถูกประณามว่าลึนคิด คิดไม่เป็น ควรเอาเวลาไปคิดอะไรที่น่าคิดมากกว่านั้น นั่นคือ เราจะทำอะไรกันในสวรรค์จึงจะเป็นความสุขนิรันดร์และไม่น่าเบื่อ

บรรยากาศของสวรรค์ยุคกลาง นักเทววิทยามีแนวโน้มที่จะตอบสนองความต้องการของผู้กลัวว่าอยู่ในสวรรค์ไปนาน ๆ จะพอกันเบื่อ ถึงกับมีเรื่องชวนหัวเล่ากันด้วย

สำนวนเสียดสี (irony) ว่า “ในสวรรค์อยู่ไปสักพักก็คงจะน่าเบื่อ เพราะมีแต่พวกทาส ยายซีแก่ ๆ นั่งฟังพินิจที่พระตรีเอกภาพ นรกว่าจะสนุกกว่า เพราะจะมีนักร้อง นักแสดงนักแสดง เล่นกล แต่งตัวสวย ๆ เปลี่ยนรสชาติสนุกสนานกันได้ตลอดเวลา.....” และนักเทววิทยาก็จะตอบลื้มข้ออ้างแบบศอกกลับว่า “นั่นมันคิดแบบชาวกรีกก็ให้เขาไปอยู่กับพวกเดียวกันในนรกไปตามสบายเถิด พวกนั้นไม่มีทางเข้าใจเพราะไม่เคยฝึกได้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกับพระตรีเอกภาพ ด้ายรหัสแยกภาพ (Mystical Union) เชื่อเถอะว่าเมื่อใครสมควรได้ขึ้นสวรรค์ แม้ในชั่วชีวิตนี้จะไม่เคยได้ปฏิบัติรหัสแยกภาพ พระเป็นเจ้าจะประทานพรให้เขารู้จักปฏิบัติ เพื่อจะไม่รู้เบื่อในชีวิตสวรรค์ “ถึงมีตาตา ดูไม่รู้ลืม หูกระหึ่มฟังแล้วหนอ หาพอม” ก็นับว่าได้ผล ในช่วงนั้นมีกระแสเรียกเข้าบวช มากจนล้นอารามทุกแห่ง สร้างขึ้นเท่าไรก็ไม่พอ

บรรยากาศของสวรรค์ในปัจจุบัน
คนปัจจุบันไม่สนใจว่าขึ้นสวรรค์แล้วต้องมีที่นั่งฟังพินิจต่อพระพักตร์พระเป็นเจ้าหรือของใคร ไม่สนใจว่าจะต้องรู้วิธีเข้าถึงรหัสแยกภาพกับพระบุคคลองค์ใด แต่สนใจคุณภาพชีวิตที่บริการแก่กันและคำจูงกันในนามของเจ้าของสวรรค์ ในสวรรค์จะมีเวลาชื่นชมความดีของกันและกันที่สำเร็จขึ้นด้วยบารมีของเจ้าของสวรรค์ และนั่นจะเป็น

เหตุผลที่สรรเสริญผู้วางแผนให้แต่ละคนได้ทำดีต่าง ๆ กันโดยที่ขณะมีชีวิตอยู่ในโลกไม่มีโอกาสรู้มากนัก แต่ในชีวิตนิรันดร์นั้น จะชวนกันสรรเสริญแผนการอันลึกซึ้งของเจ้าของสวรรค์ได้อย่างไม่รู้จบสิ้น ที่น่าเชื่อสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือในความสุขนิรันดร์แห่งสวรรค์นั้น ไม่น่าจะต้องมีความกังวลใด ๆ กับการต่อสู้หรือต่อต้านกับความชั่วนิรันดร์ใด ๆ อีกต่อไปจนตลอดนิรันดร์ ไม่ว่าจะมีความทุกข์จากเรื่องส่วนตัวหรือสังคม ความสุขจะต้องมาจากสาเหตุดี ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้จะเป็นไปได้อย่างไร พระญาณเอื้ออาทรของเจ้าของสวรรค์ มีวิธีการของพระองค์

สรุป

ขอโมทนาคุณพระเจ้า หากงานวิจัยนี้จะช่วยสะกิดการประกาศข่าวดีใหม่ให้สนใจ การช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิตในพระพรชทาน โดยเพ่งเล็งไปถึงความสุขอันไม่รู้เบื่อในชีวิตนิรันดร์ ที่ทุกคนจะมีสิทธิ์ร้องสรรเสริญอย่างไม่รู้จักเบื่อว่า “Misericordias Domini in aeternum cantabo. = ข้าจักช้องเมตตา พระผู้ทรงศักดิ์ มีพักนิรันดร์” (เพลงสดุดี 89:1) นั่นคือให้เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ปรากฏ แล้วสรุปไปว่าความดีและคุณภาพดี ๆ ทั้งหลายในชีวิตจะเป็นปัจจัยหลักให้แต่ละคนมีความสุขตามเอกลักษณ์ของแต่ละคนในพระพรอันอบอุ่นของกันและกัน

บทเรียนที่ควรได้จากการศึกษาเรื่องนี้ จะชวนขยายศึกษาหาหลักฐานมายืนยันสักเท่าใด จะใช้วิธีการทางปรัชญาตีความสักเท่าไร จะเปรียบเทียบคำสอนของศาสนาต่างๆ สักเท่าใด ก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่าชีวิตในโลกหน้าเป็นอย่างไร สรุปได้อย่างมากแค่ว่า อาจจะเป็นอย่างไรได้บ้าง ในที่สุดก็ต้องใช้ไม่ตาย คือความเชื่อ เพราะ “ความเชื่อทำให้ท่านรอด” โดยอาศัยพระพรพรทานเสริมสร้างผลงานส่วนตัว รายไหนก็รายนั้น รวมทั้งกรณีของตัวนั้นด้วย ใครไม่เชื่อก็อย่าลองดีดีกว่า

นักปรัชญาอ่านออกว่าปฐมกาลบทที่ 2-3 ไม่ใช่ตำราประวัติศาสตร์ แต่เป็นตัวบทศาสนาที่มีความหมายระดับลึกที่สุด (deepest meaning) ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาญาณอันสุขุมยอดเยี่ยมของเจ้าของสวรรค์ผู้มีพระทัยดีและนักวางแผนยอดเยี่ยม ที่เมื่อทรงตั้งปณิธานสร้างมนุษย์ให้มีปัญญาในร่างกายแล้ว ก็ทรงตระหนักดีว่าวิญญาณจะต้องปรารถนาความไม่รู้ตาย และไม่อยากแยกจากร่างกายด้วย ครั้นอยู่ดี ๆ จะให้ขึ้นสวรรค์ทั้งกายและวิญญาณอย่างอาดัมแรกสร้าง ปัญญาจะไม่ภูมิใจ มันง่ายเกินไป อันเป็นสภาพของอาดัมเมื่อสวนเอเดน (ปฐมกาล 2:18) พระเป็นเจ้าจึงทรงวางแผนให้มนุษย์ที่มีธรรมชาติซับซ้อนต้องได้บรรลุชีวิตอมตะ อันเป็นสุดยอดความปรารถนานั้น

อย่างสลับซับซ้อน เมื่อได้แล้วจะได้มีความสุขอย่างมนุษย์ ซึ่งผู้สร้างก็ทรงเห็นว่าดี ถึงกับวางแผนร่วมประสบการณ์ทุกอย่างของมนุษย์เว้นแต่บาปแต่เป็นผู้ไถ่บาปให้มนุษย์ทุกคน

เมื่อเข้าใจเหตุผลลึกลับแห่งความรอด (economy of salvation) เช่นนี้แล้วพึงชวนกันภูมิใจที่ได้เกิดเป็นมนุษย์และต้องตาย เพื่อฟื้นคืนชีพคล้ายพระองค์ที่ต้องเสี่ยงการทาบบาปจนได้ชัยชนะเหนือบาป การเสี่ยงนั้นเป็นการเสี่ยงตามธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งตามเหตุผลแล้วจะไม่ใคร่สูญเสียการไถ่บาปนอกจากตัวเองปฏิเสธไม่ยอมรับในทุกมิติ และโอกาสที่ทรงยื่นให้ ไม่มีใครจะสูญเสียความรอดโดยไม่ใช้เพราะตัวเองพอใจเช่นนั้น ไม่ยอมรับโดยรู้ทั้งรู้ การสูญเสียความรอดไม่ใช่การลงโทษโดยเจ้าตัวไม่รู้อิโหนอิเห่นเป็นอันขาด เพราะความชอบธรรมและพระเมตตาของพระเป็นเจ้าคำประกันอยู่อย่างมั่นคง และแม้การใช้โทษในแดนชำระหากเกิดขึ้นกับวิญญาณเป็นส่วนตัว ก็ไม่ใช่เป็นการลงโทษที่มาจากพระประสงค์ หากแต่เป็นความต้องการส่วนตัวของวิญญาณแต่ละดวงที่รู้สึกไม่พร้อม จึงขอเวลาเตรียมตัวให้พร้อมด้วยความเต็มใจของตนเอง เพราะเหตุผลสำคัญส่วนตัวของผู้ได้รับเชิญเข้าสู่อาณาจักรชีวิตหน้าคือความรู้สึกพร้อมรับพระเมตตาอย่างสมบูรณ์แบบว่า

“MISERICORDIAS DOMINI IN AETERNUM CANTABO”

ข้าจะร้องก้อง ร้องสดุดี เมตตา พระภูมิ บัดนี้รันดร (บทสดุดี 88:1 ละติน)
และเพื่อเตรียมพร้อมตลอดชีวิตนี้ จนกว่าจะสมควรรับพระเมตตานี้รันดรว่า

“DIC DOMINE SERVUS TUUS AUDIENT”

ตรัสเถิดพระเจ้าข้า ข้าพระองค์พร้อมรับ (1 ซามูเอล 3-9)

- Borchert, Donald. (2006). Encyclopedia of Philosophy. New York: Macmillan.
- Craig, Edward. (1998). Routledge Encyclopedia of Philosophy. London: Routledge.
- Eliade, Mircea, ed. (1987). The Encyclopedia of Religion. New York: Macmillan.
- Hastings, James, ed. (1959). Encyclopedia of Religion and Ethics. New York: Scribner.
- Hook, S.H. (1963). Middle Eastern Mythology. London: Penguin Books.

ความตาย

เป็นการสิ้นสุดของชีวิตจริงหรือ

(นวมดปรังษาก)

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

สกุลงเอยสกุลงสูง ชักจูงจิตฟูซูกัดศรี
อำนาจนำความสง่าอำอินทรีย์ ความงามนำให้มีไมตรีกัน
ความร่ำรวยอวยสุขให้ทุกอย่าง เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายชั้น
วิถีแห่งเกียรติยศทั้งหมดนั้น แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอย

กลอนดอกสร้อยที่ผู้เขียนยกมาข้างต้นนี้เป็นกลอนดอกสร้อยบทหนึ่งจากจำนวน ๓๓ บท ของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ซึ่งมาจากบทกวีนิพนธ์เรื่อง Elegy Written in a Country Churchyard ของ ทอมัส เกรย์ (Thomas Gray) กวีอังกฤษผู้มีชีวิตอยู่ในช่วง

กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่ง Elegy นั้นก็หมายถึงโคลงที่กล่าวไว้อาลัยหรือคร่ำครวญถึงผู้ที่จากไป โดยพระยาอุปทิศศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) ได้ประพันธ์จากต้นฉบับแปลของเสฐียรโกเศศ เป็นกลอนดอกสร้อยจำนวน 33 บท

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงเกี่ยวกับชีวิตว่าไม่มีผู้ใดที่สามารถจะหลีกเลี่ยงความตายได้ โดยได้กล่าวถึงชายผู้หนึ่งได้เข้าไปนั่งอยู่ในวัดชนบทที่มีแต่ความเงียบสงบในเวลาเย็นใกล้ค่ำ เมื่อระฆังย่ำบอกเวลาใกล้ค่ำ เขาเห็นชาวนาพากันจูงวัวควายเดินทางกลับบ้าน เมื่อสิ้นแสงตะวันเขาก็ได้ยินเสียง หรีด หรีง และเสียงเกราะในคอกสัตว์ นกแสกที่จับอยู่บนหอระฆังก็ส่งเสียงร้อง ณ บริเวณโคนต้นโพธิ์ต้นไทรนั่นเอง มีหลุมฝังศพต่างๆ อยู่มากมายจากความเงียบสงบและความวิเวกนี้เองได้ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งในสัจธรรมของชีวิต ชายผู้นั้นจึงรำพันออกมาเป็นบทกวีและบทกวีข้างต้นก็แสดงให้เห็นว่าทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้ดี หรือ ไพร่ ร่ำรวย หรือยากจนต่างก็มีจุดจบคือความตายเหมือนกัน

ความตายจึงเป็นเรื่องที่ควบคู่กับชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และแม้จะรู้ว่าเราจะต้องพบเจอกับความตายแต่มนุษย์ส่วนมากก็ไม่ปรารถนาความตาย เพราะนั่นหมายความว่าชีวิตปัจจุบันที่กำลังดำเนินอยู่จะต้องสิ้นสุดลง ดังนั้น ความตายสำหรับมนุษย์โดยทั่วไปแล้วจึงเป็นประสบการณ์ที่ยากจะเผชิญ

ความหมายของความตาย

ความตาย (Death) อาจมีความหมายได้หลายแง่มุม เช่น ความตายทางการแพทย์ ความตายทางร่างกาย ความตายในแง่กฎหมาย ความตายทางศาสนา เป็นต้น

ความตายทางร่างกาย ที่ถือกันว่าเป็นความตายในทางการแพทย์นั้น จะต้องมีการประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. คนคนนั้นต้องหยุดหายใจ
2. หัวใจของคนคนนั้นต้องหยุดเต้น
3. สมองของคนคนนั้นต้องหยุดทำงานโดยสิ้นเชิง

ในทางการแพทย์ถือการตายของสมองเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะบางคนสมองตายแล้วทั้ง ๆ ที่หัวใจยังเต้นอยู่ ก็ยังสามารถเรียกว่าตายแล้วได้ เช่น คนที่ได้รับอุบัติเหตุรุนแรงที่สมองและศีรษะจนสมองตายแต่หัวใจยังเต้นอยู่ และยังหายใจได้โดยใช้เครื่องช่วยหายใจ เป็นต้น

การตายตามกฎหมายไทย

การตายตามกฎหมายไทยมี 2 ชนิด คือ การตายตามธรรมชาติ และการตายโดยผลของกฎหมาย

การตายตามธรรมชาติ หมายถึง การหยุดทำงานของระบบร่างกาย 3 ระบบ ได้แก่ แกนสมองของระบบประสาทกลาง ต้องหยุดทำงาน ระบบไหลเวียนโลหิต (เลือด) หยุดทำงาน ได้แก่ หัวใจหยุดเต้น และระบบหายใจ ได้แก่ ปอด ต้องหยุดหายใจ ซึ่งหมายความว่าคนคนนั้นไม่สามารถหายใจด้วยตนเองได้

การตายโดยผลของกฎหมาย ได้แก่ บุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคน “สาบสูญ” โดยมากคนๆ นั้น ต้องสูญหายไปโดยไม่มีผู้ใดพบเห็นอย่างน้อย 5 ปี และญาติทำการร้องขอต่อศาลให้เป็นคนสาบสูญ ซึ่งมีสภาพเท่ากับคนที่ตายไปแล้วนั่นเอง ทำให้ทายาทสามารถรับมรดกของผู้ที่ศาลสั่งให้ตายทางกฎหมายนี้ได้

สาเหตุการตายที่พบบ่อย

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2555 ได้รายงานสาเหตุของการตาย อันดับ 1 ถึง 9 ของคนไทยไว้ดังนี้

- อันดับ 1 เกิดจากโรคมะเร็ง
- อันดับ 2 เกิดจากอุบัติเหตุและสารพิษ
- อันดับ 3 เกิดจากโรคหัวใจ
- อันดับ 4 เกิดจากโรคปอด
- อันดับ 5 โรคหลอดเลือดสมอง
- อันดับ 6 เกิดจากโรคเบาหวาน
- อันดับ 7 เกิดจากการฆ่าตัวตาย
- อันดับ 8 เกิดจากโรคความดันโลหิตสูง
- และ อันดับ 9 โรคเอดส์

ซึ่งส่วนมากแล้วถ้าดูแยกเป็นรายบุคคลก็จะพบว่า บางครั้งสาเหตุของการตายนั้น อาจจะมีโรคที่เกิดจากหลายๆ ระบบอวัยวะร่วมกันซึ่งส่งเสริมให้เกิดการตายได้ (haamor.com/th/ตาย/)

เมื่อความตายเป็นสิ่งที่ไม่มีใครหนีพ้น ดังนั้น การเรียนรู้เรื่องความตายจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมาก เพราะความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความตายจะทำให้เราเกิดความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในแง่มุมใหม่ และมีความพร้อมที่จะยอมรับและเผชิญหน้ากับความตายด้วยใจที่สงบ

การเผชิญหน้ากับความตาย

พระพุทธเจ้าทรงสอนให้เราระลึกถึงความตายอยู่เสมอโดยให้คิดถึงความตายทุกลมหายใจเข้า-ออก การที่พระพุทธองค์สอนให้เราระลึกถึงความตายทุกวินาทีก็เพราะว่า ท่านต้องการให้เรา รู้จักการตั้งมั่น อยู่ในความไม่ประมาทและเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างรู้คุณค่า อีกทั้งการรู้จักปล่อยวางความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน นั่นคือให้เราอยู่กับความตายอย่างมี “สติ” การระลึกถึงความตายว่าจะเกิดขึ้นกับเราอย่างแน่นอน เรียกว่า **มรณะสติ**

พระพุทธเจ้าตรัสว่า สิ่งที่ไม่สามารถที่จะพยากรณ์หรือบอกล่วงหน้าได้ก็คือ เราจะมีอายุได้ยืนยาวเท่าไร จะตายที่ไหน จะตายอย่างไร ตายแล้วจะไปไหน เมื่อระลึกได้เช่น

นี้แล้วเราก็จะต้องถามตัวเองว่าเราพร้อมที่จะตายหรือยัง เราได้ทำความดีมากพอหรือยัง เราได้ทำหน้าที่และรับผิดชอบหน้าที่ของเราครบถ้วนหรือยัง การระลึกถึงความตายอยู่เสมอจึงช่วยกระตุ้นเตือนเราให้กระทำสิ่งต่อไปนี้คือ

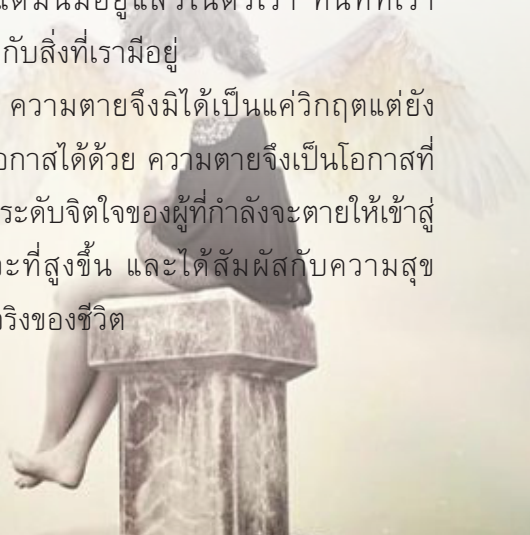
1. ช่วยให้เราเกิดความตื่นตัวและไม่ประมาท เมื่อเราระลึกอยู่เสมอว่า ความตายนั้นเกิดขึ้นได้กับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นตัวเราหรือคนที่เรารัก บางครั้งเวลาส่วนใหญ่ของเราก็มักจะใช้มากไปกับการนอน การเที่ยวหรือแม้แต่การท่องเที่ยวโลกผ่านหน้าจอสมาร์ตโฟน แต่ก็อาจจะมียีกหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิตของเราที่มีความสำคัญต่อเรามากกว่า แต่เราก็อาจจะผัดผ่อนและไม่ได้ลงมือทำ เช่น การดูแลตอบแทนพระคุณของบิดามารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณ การให้เวลากับครอบครัว การเอาใจใส่ดูแลสุขภาพ เป็นต้น การระลึกถึงความตายจึงช่วยให้เราสามารถจัดลำดับความสำคัญของชีวิตได้อย่างถูกต้องและเมื่อเราทำหน้าที่เหล่านี้ได้อย่างดี เมื่อถึงเวลาที่เราจะต้องตายเราก็จะสามารถปล่อยวางได้ง่ายขึ้น

2. ช่วยให้เราสามารถปล่อยวางในสิ่งที่ยึดติด เมื่อเราระลึกถึงความตายอยู่เสมอ ก็จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่จะปล่อยวาง เพราะเรารู้ว่าเมื่อเราตายแล้วเราไม่สามารถจะนำอะไรติดตัวไปได้เลย ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินสมบัติ ตำแหน่งหน้าที่การงาน เกียรติยศ

ดังนั้นเราควรจะใช้เวลาที่เหลืออยู่ในการทำสิ่งที่มีประโยชน์มากกว่า ซึ่งก็จะช่วยให้เราสามารถปล่อยวางในสิ่งที่เรายึดติดอยู่ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เราชอบหรือไม่ชอบก็ตาม การเจริญมรณะสติจึงไม่เพียงแต่ช่วยให้เราปล่อยวางได้ในเวลาที่เราจะตายแม้ในช่วงที่เรามีชีวิตอยู่เราก็จะมีชีวิตที่สุขสบายขึ้นเพราะเราไม่มีเรื่องที่ติดค้างอยู่ในใจของเรา

3. ช่วยให้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรามีการระลึกถึงความตายอยู่เสมอช่วยให้เราเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรามี โดยปกติเรามักจะมองไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรามี เราจะเห็นคุณค่าก็ต่อเมื่อเราสูญเสียสิ่งนั้นไปแล้ว เราจึงควรที่จะเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นตั้งแต่วันที่สิ่งนั้นยังอยู่กับเรา ตัวอย่างเช่น สุขภาพที่ดี เวลาที่เราเจ็บป่วย ทำอะไรไม่ได้ ไปไหนมาไหนไม่ได้ เราจะมีความรู้สึกทันทีว่าถ้าเราสบายดีไม่เจ็บป่วยก็วิเศษที่สุดแล้ว ไม่ต้องมีเงินทองมากมาย ไม่ต้องมีเกียรติยศชื่อเสียงและอื่นๆ ที่เราเคยอยากมีอยากได้ ความสุขจึงเป็นสิ่งที่ไม่ต้องไปแสวงหามาจากภายนอกแต่มันมีอยู่แล้วในตัวเรา ทันทีที่เราชื่นชมกับสิ่งที่เรามีอยู่

ความตายจึงมิได้เป็นแค่วิฤตแต่ยังเป็นโอกาสได้ด้วย ความตายจึงเป็นโอกาสที่จะยกระดับจิตใจของผู้ที่กำลังจะตายให้เข้าสู่สภาวะที่สูงขึ้น และได้สัมผัสกับความสุขที่แท้จริงของชีวิต

ภาพยนตร์เรื่อง สลับร่างล่าปริศนาชีวิตอมตะ (Self/less) เป็นหนึ่งในภาพยนตร์ที่นำเอาเรื่องของความตายมาจุดเป็นประเด็นของเรื่อง โดยเนื้อเรื่องดังกล่าวนี้กล่าวถึง ‘แดเนียล’ ซึ่งเป็นเศรษฐีชาวที่ กำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง เขาพยายามเอาชนะความตายด้วยกระบวนการย้ายจิตวิญญาณมาอยู่ในร่างใหม่ที่หนุ่มกว่าซึ่งกระบวนการก็สำเร็จไปด้วยดี แต่เขากลับพบว่าร่างใหม่ที่เขา กำลังใช้ คือร่างของชายหนุ่มที่ชื่อมาร์ค ซึ่งเป็นทหารและมีลูกสาวที่ไม่แข็งแรงจึงต้องใช้เงินจำนวนมากในการรักษา มาร์คจึงยินยอมขายร่างกายเพื่อช่วยชีวิตของลูกสาวที่กำลังป่วยหนัก แดเนียลจึงได้มีโอกาสเรียนรู้บทเรียนที่สำคัญของชีวิต นั่นก็คือการปล่อยวางและการยอมรับความตายอย่างเต็มใจเพื่อที่จะมอบโอกาสให้ชายอีกคนหนึ่งได้มีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า

เป้าหมายของภาพยนตร์เรื่องนี้ก็คือการใช้ความตายมาเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์ได้หันกลับมาย้อนถึงการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ก่อนที่ความตายจะมาเยือน และคำถามที่เราสามารถที่จะถามต่อไปได้อีกก็คือ ทำอย่างไรเราจึงจะสามารถยอมรับและปล่อยวางทุกอย่างในชีวิตของเราด้วยใจที่สงบได้

ศาสนากับความเชื่อเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย

พุทธศาสนามองความตายว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของชีวิตจากสภาวะหนึ่งไปสู่อีกสภาวะหนึ่ง ในทฤษฎีของพุทธศาสนาชีวิตประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมซึ่งเรียกโดยรวมว่า เบญจขันธ์ อันได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ และความตายก็คือการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบทั้งหมดที่ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยต่าง ๆ ตราบใดที่ยังมีเหตุปัจจัย ชีวิตก็ยังมีอยู่ เมื่อตายแล้วก็เกิดใหม่ได้ แต่จะเกิดใหม่ได้ก็ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหรือกรรม คือการกระทำซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีของแต่ละคน ซึ่งตามหลักแล้ว การเกิดใหม่สามารถจะมีได้ไม่รู้จักตราบเท่าที่ยังมีเหตุปัจจัยให้เป็นเช่นนั้น และจะไม่มี การเกิดใหม่อีกต่อไปก็ต่อเมื่อเหตุปัจจัยดับสิ้นไม่มีเหลือซึ่งในทางพุทธศาสนาหมายถึงการดับกิเลสทั้งมวลจนบรรลุนิพพานแล้วนั่นเอง

พุทธศาสนากับความเชื่อเกี่ยวกับชีวิตหลังความตาย

สำหรับพุทธศาสนาแล้ว ความตายจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฏสงสาร ซึ่งในวัฏสงสารนี้ก็จะมีการเวียนว่ายตายเกิดนับครั้งไม่ถ้วน ด้วยเหตุนี้เอง ความตายจึงเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่ว่าสิ่งที่น่ากลัว เพราะความตายสามารถที่จะ

เป็นทางผ่านไปสู่ภพภูมิที่ดีกว่าได้ หากทำบุญมามากพอในชีวิตนี้ อีกทั้งรู้จักการน้อมจิตให้เป็นกุศลก่อนตาย ดังนั้น การตระหนักว่ามีชีวิตหลังความตายนี้ทำให้ภาวะหลังความตายมิได้เป็นสิ่งที่ลึกลับและน่าหวาดกลัวเพราะเราสามารถเข้าใจได้ว่า ถ้าเราทำดีเราก็จะได้ไปสู่สุคติ

นักวิชาการมีความเห็นร่วมกันว่าคนไทยนั้นมีคติความเชื่อที่ตั้งอยู่บนจักรวาลวิทยา (cosmology) ของพุทธศาสนาที่เชื่อในเรื่องการอธิบายโลกและชีวิตผ่านความเชื่อจากเรื่อง “ไตรภูมิ” ที่อธิบายว่าโลกภูมิแบ่งเป็นสามภูมิใหญ่ คือ 1. กามาวจรภูมิ อันเป็นที่ตั้งของสวรรค์ นรก และ โลก 2. รูปาวจรภูมิ เป็นที่อยู่ของผู้ที่ได้บำเพ็ญเพียรปฏิบัติสมาธิจนกลายเป็นรูปพรหม 16 ชั้นเรียงกันไปตามลำดับ 3. อรูปาวจรภูมิ เป็นที่อยู่ของอรูปพรหมที่เป็นพรหมชั้นสูงไม่มีรูปร่าง โดยสิ่งมีชีวิตจะไปเกิดในภพภูมิใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับผลบุญที่ได้สั่งสมไว้ ตัวอย่างเช่น ในกามาวจรภูมิก็จะมี การแบ่งลำดับชั้นของการทำกรรมดี เทวดา เช่น พระอินทร์ จะอยู่บนสวรรค์สูงสุด มนุษย์ก็จะอยู่รองลงมา ส่วนสัตว์ก็จะอยู่รองลงมาจากมนุษย์ ส่วนชั้นต่ำที่สุดก็จะเป็นที่อยู่ของพวกผี เปรต หรือวิญญาณของผู้ที่ตายไปแล้ว (เสฐียรโกเศศ. 2543) และการมีลำดับชั้นในไตรภูมินั้นก็ได้กลายมาเป็นความเชื่อพื้นฐานในการกำหนดกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม

และจริยธรรมของคนในสังคม เช่น คนที่ทำความดีหรือความชั่วนั้นจะได้รับผลอย่างไรและจะต้องไปเกิดในภพภูมิไหน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น เมื่อร่างกายดับสลายลง วิญญาณก็จะเคลื่อนออกจากร่างเก่าไปอาศัยร่างใหม่พร้อมกับผลแห่งกรรมที่เคยทำไว้ เมื่อไปอาศัยร่างใหม่ ผลกรรมก็จะติดตามไปด้วย ดังนั้น ใครทำกรรมเช่นใดก็จะไปเกิดในร่างที่ควรแก่กรรมนั้นๆ ผู้ที่ทำกรรมดีก็จะได้รับผลของกรรมดี ส่วนผู้ที่ทำกรรมชั่วก็จะไปเกิดในร่างที่ต้องเสวยกรรมชั่วนั้นๆ

ความเชื่อที่ว่าความตายเป็นส่วนหนึ่งของวัฏสงสารยังทำให้ผู้ที่เชื่อมีทัศนคติต่อชีวิตว่าชีวิตในชาตินี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นเพียงแค่เศษเสี้ยวของวัฏสงสารอันยาวไกล ขณะเดียวกันก็ยังมีความเชื่อว่าการนอกจากชาตินี้แล้วก็ยังมีชาติก่อนและชาติหน้าด้วย ความเชื่อเช่นนี้จึงทำให้ผู้ที่เชื่อยินดีที่จะรับสภาพที่เกิดขึ้นในชาตินี้แม้ว่าจะมีความทุกข์ยากลำบากมากเพียงใดก็ตาม เพราะมีความเชื่อว่าเป็นผลกรรมจากชาติก่อน ในขณะเดียวกันก็มีความหวังกับชาติหน้า จึงมุ่งที่จะทำความดีและสั่งสมบุญกุศลเพื่อให้ส่งผลที่ดีไปยังชาติหน้าต่อไป

ความเชื่อดังที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ผู้ที่เชื่อให้ความสำคัญกับมิติทางด้านจิตใจมากกว่าทางด้านร่างกายหรือวัตถุชื่อเสียง เพราะสิ่งเหล่านี้ เมื่อตายไปแล้วก็เป็นสิ่งที่ไร้ความหมายเพราะไม่สามารถเอาไปได้

แต่จิตใจที่ตึ๊งามนั้นสามารถส่งผลไปถึง
ภพภูมิในชาติหน้าได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าจิตที่
เปี่ยมไปด้วยบุญกุศลย่อมนำไปสู่สัจ
การให้ความสำคัญกับมิติทางด้านจิตใจ
มากกว่าทางด้านร่างกายและวัตถุนี้ไม่ใช่
เฉพาะกับวิถีชีวิตในยามที่เป็นปกติเท่านั้น
แม้ในเวลาใกล้ตายก็เช่นกัน การช่วยให้ผู้ป่วย
มีจิตใจที่สงบหรือเปี่ยมด้วยบุญกุศลเป็นเรื่อง
ที่มีความสำคัญกว่าการยึดลมหายใจให้อยู่
นานที่สุด และการเยียวยาทางร่างกายนั้นจะ
ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำจิตใจให้สงบ

แพทย์บางท่านได้ให้คำแนะนำว่า
ความเชื่อในศาสนานั้นมีส่วนช่วยให้ผู้ป่วย
ยอมรับความเจ็บป่วยและความตายด้วย
ความสงบขึ้นเพราะเมื่อมีความเข้าใจความ
หมายของความตายว่า ความตายเป็นแค่
จุดเปลี่ยนผ่านของชีวิต และยังมีเส้นทางให้
เราเดินต่อไปต่อ ความตายจึงไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัว
เพราะความตายจะช่วยพาผู้ป่วยให้ไปอยู่ใน
ที่ที่ดีกว่าเดิมหรือได้กลับไปอยู่กับพระเจ้า

คริสต์ศาสนากับชีวิตหลังความตาย

ถ้าถามคริสตชนว่า ชีวิตมาจากไหน
เรามีชีวิตอยู่เพื่ออะไร และตายแล้วจะไปไหน
คำตอบก็คือ ชีวิตมาจากพระเจ้าและพระเจ้
ก็คือบ่อเกิดแห่งชีวิตและเป็นเป้าหมาย
สุดท้ายของเรา เราจึงมีชีวิตอยู่เพื่อพระเจ้า
ในความรักต่อกันและกัน ดังที่พระองค์ทรง
รักเรา ชีวิตในโลกนี้จึงเป็นเหมือนการเดินทาง
เพื่อไปสู่เป้าหมายสุดท้าย นั่นก็คือ

การได้ไปอยู่กับพระเจ้า ดังนั้น ความตาย
สำหรับชาวคริสต์จึงไม่ใช่การสิ้นสุดของทุก
สิ่งทุกอย่าง แต่ความตายคือหนทางนำไป
สู่ชีวิตนิรันดร์

พระเยซูคริสต์เจ้าได้ทรงแสดงให้เรา
เห็นว่าในอาณาจักรของพระเจ้านั้น มนุษย์
จะได้เข้าไปอยู่ร่วมกันแบบครอบครัวใหม่
ที่ทุกคนล้วนเป็นพี่น้องกันโดยพระองค์ทรง
ยืนยันความจริงในเรื่องนี้จากเหตุการณ์ตอน
ที่มีคนมาบอกพระองค์ว่า มารดาและพี่น้อง
ของพระองค์มารอพบพระองค์ แต่พระองค์
ทรงตรัสว่า “ผู้ใดทำตามพระประสงค์ของ
พระเจ้า ผู้นั้นเป็นพี่น้องชายหญิงและมารดา
ของเรา” (ลก 3:35)

ดังนั้น เราจะมีบุญได้ไปอยู่กับพระเจ้า
หรือไม่นั้นจึงขึ้นอยู่กับการดำเนินชีวิตของ
เราในโลกนี้ เราจึงต้องมีความรักต่อเพื่อน
มนุษย์ทุกคนตามแบบอย่างขององค์พระเยซู
คริสต์เจ้าและดำเนินชีวิตตามคำสอนของ
พระองค์ เพราะเมื่อเราจบชีวิตในโลกนี้แล้ว
และเมื่อวันพิพากษามาถึง พระองค์จะไม่
ถามเราว่า “เราได้อะไรบ้าง” แต่พระองค์
จะถามเราว่า “เราได้รักเพื่อนพี่น้องของเรา
มากน้อยแค่ไหน” และนี่ก็คือบุญกุศลที่เรา
จะต้องสร้างเวลาที่เรายังมีชีวิตอยู่ และก็มี
เพียงสิ่งนี้สิ่งเดียวเท่านั้นที่จะเป็นหลัก
ประกันสำหรับเราที่จะเข้าสู่อาณาจักรสวรรค์
อันเป็นบ้านแท้ในนิรันดร์และเป็นเป้าหมาย
สุดท้ายของคริสตชนแต่ละคน

คริสตชนจึงต้องดำเนินชีวิตในความรัก และทำหน้าที่ของเราตามที่พระเจ้าได้ทรง มอบหมายให้เราทำ และดำเนินชีวิตเป็นแบบ อย่างในความเชื่อศรัทธาในพระเจ้าอย่างเต็ม เปี่ยม และเราก็จะได้รับรางวัลตามที่พระเจ้า ทรงสัญญาไว้

จะเห็นได้ว่าศาสนาที่สำคัญๆ ในโลก ต่างก็สอนเหมือนกันว่า ชีวิตหลังความตายมี จริง และสอนเหมือนกันว่าแต่ละคนจะต้อง ได้รับผลแห่งชีวิตดีหรือชั่วหลังความตาย ส่วนในรายละเอียดของคำสอนในแต่ละ ศาสนาอาจจะสอนต่างกัน ผู้ที่มีความเชื่อ เรื่องชีวิตหลังความตายก็จะมีคามระมัด ระวังในการใช้ชีวิตบนโลกนี้ด้วยการสะสม คุณงามความดีไว้ให้มากที่สุดและหลีกเลี่ยง ที่จะไม่ทำสิ่งที่ผิดศีลธรรมอันดี หรือที่เรียก ว่าทำบาป

บทสรุป

คำถามที่ถามว่า ความตายเป็นการ สิ้นสุดของชีวิตจริงหรือไม่ เป็นคำถามที่มีความ สำคัญต่อชีวิตของมนุษย์มากทั้งนี้ก็เพราะว่า คำตอบต่อคำถามดังกล่าวนี้มีส่วนสำคัญต่อ การกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ถ้าเชื่อว่าความตายเป็นจุดสุดท้ายของ ชีวิตอย่างสิ้นเชิง ไม่มีอะไรหลังจากนั้น คือ ไม่มีชีวิตหลังความตาย มนุษย์ก็จะให้ความสำคัญสูงสุดกับชีวิตในโลกปัจจุบันเท่านั้น ชีวิตทั้งชีวิตก็อาจจะทุ่มเทให้กับการแสวงหา

เงินทอง เกียรติยศชื่อเสียง อำนาจ มากกว่า การทำความดีหรือสร้างบุญกุศลและก็จะให้ ความสำคัญกับความสุขทางด้านวัตถุ มากกว่าจิตใจ ความตายก็จะเป็นสิ่งที่น่ากลัว และต้องประวิงให้มาถึงให้ช้าที่สุด ความตาย จะถูกลดทอนให้เหลือเพียงแค่แค่มิติทางกาย คือคู่มือหลุมหายใจ การเต้นของหัวใจหรือ การทำงานของสมอง ความตายก็จะมี ความหมายเพียงแค่การแตกดับทางร่างกาย การรักษาก็จะเน้นแต่ด้านร่างกายและมอง ข้ามการรักษาทางด้านจิตใจ เมื่อเป็นเช่นนั้น ความตายก็จะกลายเป็นเพียงวิกฤตทางกาย ที่เต็มไปด้วยความทุกข์และความเจ็บปวด

ในทางตรงกันข้ามหากคำตอบคือ ความตายยังไม่ใช่ว่าจุดสุดท้ายของชีวิตแต่หลังจากความตายยังมีโลกใหม่และเป็นโลกที่เขา จะได้รับการตอบแทนความดี ความชั่วที่เขา ได้กระทำไว้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลก พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตก็จะปรากฏมา ในอีกรูปแบบหนึ่ง นั่นคือการมีความ ตระหนักถึงชีวิตที่มีอยู่และใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการประกอบคุณงามความดี สร้างบุญ สร้างกุศลและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า เพื่อเป็นหลักประกันที่ดีให้แก่ชีวิตเมื่อยาม ที่ต้องจากโลกนี้ไป เพราะสิ่งที่จะสามารถ ติดตามเราไปได้หลังจากความตายมาเยือน ก็คือความดีและความชั่วที่เราทำไว้เมื่อยังมี ชีวิตอยู่

พนัส เกลิมแสนยากร. ตาย ความตาย (Death). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก www.haamor.com/th/ตาย/ สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2561

พระไพศาล วิสาโล. มองชีวิตและสังคมผ่านวัฒนธรรมความตาย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก https://www.visalo.org/article/D_MongShe.vit.htm สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2561.

เสถียรโกเศศ. (2543). ประเพณีเนื่องในการตาย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม. Elegy Written in a Country Churchyard-กลอนดอกสร้อย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://translation-studies.blogspot.com/.../elegy-written-in-country-> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2561.

บันทึกการเดินทางชีวิตของ คุณพ่อชิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี, เอส.เจ. ในบ้านแณรแสงธรรม (1998-2015)

(แนวปฏิบัติศาสตร์)

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

1. คำนำ:

เนื่องจากคุณพ่อชิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกีทำงานและพักประจำอยู่ที่บ้านแณรแสงธรรม จากปี ค.ศ.1998-2015 เป็นเวลา 18 ปี คุณพ่อเป็นสมาชิกนักบวชคณะเยสุอิต 76 ปี เป็นพระสงฆ์ 63 ปี อยู่ในประเทศไทย 52 ปี คุณพ่อได้จากโลกนี้ไปหาพระเจ้าในวันพุธที่ 26 กันยายน ค.ศ.2018 สิริอายุได้ 94 ปี เป็นการดีที่จะบันทึกการเดินทางชีวิตของคุณพ่อเพื่อจดจำเป็นบทเรียนชีวิต

ชีวิตของคุณพ่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับคริสตชนทุกคน คุณพ่อเป็นพระสงฆ์ธรรมทูตของคณะเยสุอิตที่ใช้ทั้งชีวิต บอกเล่าเรื่องราวความรักของพระเจ้าแก่ทุกคน คุณพ่อถือว่า “การเป็นคนเพื่อคนอื่น” เป็นสิ่งสำคัญ เพราะชีวิตคริสตชนคือ การดำเนินชีวิตเพื่อคนอื่น ไม่ใช่เพื่อความสำเร็จส่วนตัว แต่เป็นชีวิตที่ติดตามและสืบสานพันธกิจของพระคริสต์ในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ทุกคน

คุณพ่อให้เกียรติทุกคนอย่างเท่าเทียมเสมอ กัน ไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์ นักบวชฆราวาส คนมีตำแหน่งมีเกียรติในสังคมหรือคนงานธรรมดาๆ คุณพ่อเป็นคนใจดี มีเมตตา สุภาพ ถ่อมตน มีชีวิตเรียบง่าย มองโลกในแง่ดี คิดบวก รับฟังผู้อื่นด้วยใจเปิดกว้าง ให้กำลังใจ แบ่งปันความชื่นชมยินดี ความรู้สึกที่ดีๆ พ่อทำภาระหน้าที่ที่คุณพ่อวิญญานรักษผู้แนะนำด้านชีวิตจิตในบ้านเณรแสงธรรมด้วยความยินดีและความเสียสละ อุทิศตนเพื่ออบรมสามเณรให้เป็นพระสงฆ์ที่ดี คุณพ่อเป็นพระสงฆ์ผู้เป็นที่รักของทุกคน เพราะคุณพ่อรักทุกคน

2. ประสบการณ์ชีวิตในฐานะมนุษย์ผู้เดินทางชีวิตสู่ความศรัทธาและเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า

คุณพ่อซิกมุนด์ แลส์เซ็นสกี เกิดเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ.1924 เป็นวันฉลองนักบุญอิกญาซีโอ โลโยลา ที่เมืองฟิลาเดลเฟีย รัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นบุตรชายคนโตมีน้องอีก 3 คน

1. ความทรงจำแรกเริ่มประมาณอายุ 2 ขวบ เป็นเรื่องที่แม่แสนสวยของฉันชื่อแมรีโอลด์แฮม แลส์เซ็นสกีรับฉันไว้ได้ตอนที่ฉันร่วงหล่นจากเปลนอนเด็ก

2. ประมาณ 3 ขวบ ตอนที่ฉันหุบตีบิดาชื่อซิกมุนด์ โจเซฟ ลาแลสส์สกี

3. ประมาณ 4 ขวบ ตอนที่บิดาตีฉันฉันเพราะฉันหลบซ่อนในบ้านเป็นเวลาหลายชั่วโมง

4. จำได้กลางๆ ถึงความสุขในช่วงเรียนอนุบาล เกี่ยวกับแม่ผู้ศรัทธาได้แนะนำให้รู้จักและหล่อหลอมความศรัทธาในคริสตศาสนา โดยเฉพาะในวันอาทิตย์ และตัวอย่างของพ่อที่ศรัทธา แต่เจียบขมิ้ม

5. ค.ศ.1930-1938 เรียนในโรงเรียนประถมและมัธยมต้นเซนต์ลอว์เรนซ์เป็นเวลา 8 ปี จดจำพระสงฆ์ บรรดาซิสเตอร์คณะ IHM (Servants of the Immaculate Heart of Mary) และการเล่นอเมริกันฟุตบอล

6. เรียนมัธยมปลายที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟของคณะเยสุอิต เรียนวิชาสามัญทั่วไป รวมทั้ง ภาษาลาติน กรีก และเยอรมัน; การโต้วาที; เล่นฟุตบอลเป็นเวลา 4 ปี; มีเพื่อนมากมาย; เพื่อนเยสุอิต เพื่อนนักเรียน และอื่นๆ; ใช้เวลาสี่ปีในห้องเรียนเดิมกับนักเรียนยี่สิบคน (1938-1942) เข้าสู่ปลายปีที่ 4 เป็นช่วงการไตร่ตรองถึงกระแสเรียก คิดว่าไม่มีกระแสเรียกเป็นพระสงฆ์ จึงมุ่งมั่นจะเป็นวิศวกรเครื่องบิน

7. ทำงานนอกเวลาเรียนที่ตึกสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองฟิลาเดลเฟียเป็นเด็กส่งเอกสารเพื่อเก็บเงินสำหรับเรียนต่อในมหาวิทยาลัย

8. ได้รับเชิญให้ไปร่วมงานเลี้ยงจบการศึกษา กับเพื่อน ทราบข่าวว่ามีเพื่อนร่วมห้อง ห้าคนจะเข้าคณะเยสุอิต ต่อมาทุกคืนก่อนเข้านอน จะมีเสียงบอกว่า “ไปกับพวกเขา” ได้อ่านหนังสือบำรุงความศรัทธามากขึ้น สวดมากขึ้น พิจารณาตนเองมากขึ้น จึงได้ตอบรับ “ตกลง” ไปกับเพื่อน ฉันมีกระแสเรียกพระสงฆ์คณะเยสุอิตด้วย ขณะนั้นอายุ 18 ปี

9. เข้านวกสถานเยสุอิต 2 ปี ได้เข้าเจียบ 30 วัน สวดภาวนา เรียน ทำงาน ปฏิญาณตน ขณะนั้นอายุ 20 ปี

10. เตรียมตัวเข้าเรียนปรัชญาเป็นเวลา 2 ปี เรียนสวดภาวนา สอนคำสอน ขัรบถ อายุ 22 ปี

11. เรียนปรัชญาเป็นเวลา 4 ปี ได้ปริญญาตรี (BA) เกียรตินิยม อายุ 26 ปี

12. ฝึกงาน 3 ปี สอนคณิตศาสตร์ และฟิสิกส์ มหาวิทยาลัย Scranton อายุ 29 ปี

13. เรียนเทววิทยา 4 ปี ตอนนั้นอายุ 33 ปี ในช่วงปลายปีที่สามได้รับศีลบวชเป็นพระสงฆ์ในปี ค.ศ.1955

14. เข้าอบรมนวกภาพครั้งที่ 2 เป็นเวลาหนึ่งปี เตรียมตัวไปประเทศพม่าเพื่อไปเปิดบ้านเณรใหญ่ ตอนนั้นอายุ 35 ปี กำลังรอวีซ่าไปพม่า ใช้เวลาหนึ่งปีเรียนภาษาพม่า ช่วงฤดูร้อน ทำงานอภิบาลสัตบุรุษในวัด นักบุญโยเซฟได้ประกอบพิธีมิสซาวันอาทิตย์

มีผู้มาร่วมจำนวนมาก ได้เยี่ยมคนป่วย ได้สอนคำสอน ฯลฯ

15. เดินทางไปพม่า ผ่านกรุงลอนดอน สวิตเซอร์แลนด์ กรุงปารีส เมืองลัวร์ สเปน กรุงโรม และไปถึงกรุงย่างกุ้งในปี ค.ศ.1958 ขณะนั้นอายุ 38 ปี

16. ค.ศ.1958 พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศพม่าได้เปิดบ้านเณรใหญ่ นักบุญโยเซฟ (St.Joseph) โดยมีพระสงฆ์คณะเยสุอิตมาช่วยดำเนินงานบ้านเณร มีคุณพ่อเมอร์ฟี (Murphy) คุณพ่อฟาร์เรน (Farren) คุณพ่อแมคครีช (McCreesh) และคุณพ่อแลสส์เชนสกี (Laschenski) ต่อมา มีสกอลาสติกสองคนสุดท้ายได้บวชเป็นพระสงฆ์และช่วยทำงานคือ คุณพ่อลินน์ (Lynn) และ คุณพ่อโรเบิร์ต (Roberts) งานในบ้านเณรสำหรับข้าพเจ้าคือ ทำหน้าที่คุณพ่อวิญญูณรักษ์ผู้แนะนำด้านชีวิตจิตเป็นอาจารย์สอนภาษาละติน อังกฤษ และวิชาอื่นๆ เป็นบรรณารักษ์ เป็นผู้นำเข้าเจียบทำงานอยู่ 8 ปี ค.ศ.1958-1967 ได้ตกหลุมรักชาวเอเชีย

17. ในปี ค.ศ.1966 พ่อถูกสั่งให้ออกจากพม่า โดยนายพลเนวินผู้นำรัฐบาลทหารพม่า พร้อมกับธรรมชาติชาวต่างชาติจำนวน 275 คน ขณะนั้นอายุ 42 ปี

18. กลับประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่กับครอบครัวหนึ่งปี อยู่กับคุณแม่ คุณพ่อ และน้องแมรี เปลา(ต่อมาได้เป็นซิสเตอร์คณะ

Sisters of Notre Dame S.N.D) และ
จอห์น หลังจากนั้นไปทำงานเป็นคุณพ่อ
วิญญานรักษ์ผู้แนะนำด้านชีวิตจิตที่วิทยาลัย
วูดสต็อก (Woodstock) 3 ปี

19. ปี ค.ศ.1969 อายุ 47 ปี ได้รับ
มอบหมายให้ทำงานในประเทศไทย หลังจาก
ได้ยื่นคำร้องขอขอลากลับทำงานในเอเชีย
ได้เดินทางไปประจำอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่
คณะเยสุอิตเพิ่งเปิดสวนเจ็ดริน ใช้เวลาสอง
ปีแรกอยู่เรียนภาษาไทยกับคุณพ่อโกมาน
(Gomane) เริ่มทำงานกับนักศึกษาคาทอลิก
ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัย
ของรัฐบาลที่เพิ่งเปิดใหม่ และทำหน้าที่ดูแล
สกอลาสติกผู้เตรียมตัวเข้าคณะเยสุอิตสอง
คนที่จบจากนวกสถานทีมะนิลา และมาเรียน
รู้เพื่อมีประสบการณ์ชีวิตและผู้คนใน
ประเทศไทย เริ่มทำงานด้านเกษตรกับพวกเขา
ที่แม่กวน ทำงานกับพวกเขาที่โรงพยาบาล
นิคมโรคเรื้อนแมคเคน (McKean Leper)
และร่วมพบปะกับพี่น้องนิกายโปรเตสแตนต์

20. มาอยู่ที่บ้านเซเวียร์ กรุงเทพฯ
ทำหน้าที่คุณพ่อจิตตาทิบาลแก่นักศึกษา
คาทอลิกต่อจากคุณพ่อเดอริส (Denis)
ร่วมทั้งดูแลศูนย์เล็กและคุณหมอคาทอลิก
เป็นอาจารย์สอนเกี่ยวกับชีวิต รัฐบาล และ
ศิลปะการทูตเป็น เวลาสองปี ครั้งที่
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นคุณพ่อเจ้า
คณะแขวงประเทศไทยในปี ค.ศ.1971 และ
เป็นเจ้าคณะเยสุอิต ในปี ค.ศ.1967-1971
ขณะนั้นอายุ 49 ปี

21. ย้ายไปอยู่ที่สวนเจ็ดริน เชียงใหม่
เป็นเจ้าอธิการแขวง เป็นคุณพ่อจิตตาทิบาล
ให้กับนักศึกษาคาทอลิก เป็นผู้ดูแลหอพัก
นักศึกษาที่เปิดใหม่ มีส่วนร่วมกับบ้านเณร
โปรเตสแตนต์วิทยาลัยพระคริสต์ธรรม-
แมคกิลวารี (McGilvary College of Divinity)
เป็นครูสอนพระคัมภีร์และภาษากรีกให้กับ
นักศึกษาโปรเตสแตนต์ เป็นอธิการคณะเยสุอิต

22. ไปเข้ารับการอบรมหลักสูตรพัก
ภารกิจฟื้นฟูชีวิตใหม่ (Sabbatical Program)
ที่ Weston College, Massachusetts
ซึ่งสาขาของ Harvard University, Boston,
U.S.A. เพื่อพัฒนาความรู้ด้านพระคัมภีร์และ
เทววิทยา และฝึกเป็นคุณพ่อวิญญานรักษ์
ผู้แนะนำด้านชีวิตจิต ได้มีโอกาสเยี่ยมพบปะ
กับสมาชิกในครอบครัวอีกครั้งหนึ่ง เป็นช่วง
เวลาพิเศษมาก

23. กลับมาประจำที่บ้านเซเวียร์
กรุงเทพฯ เป็นผู้ช่วยพระสงฆ์ รับงานเป็น
ผู้นำการเข้าเฝ้ายาบ และเป็นเจ้าคณะเยสุอิต

24. ค.ศ.1978-1982 ย้ายไปอยู่สวน
เจ็ดริน เชียงใหม่ เป็นคุณพ่อจิตตาทิบาล
ให้กับนักศึกษาคาทอลิก เป็นผู้ดูแลหอพัก
นักศึกษาชาย ทำงานอธิการ งานนำเข้า
เฝ้ายาบ สอนเกี่ยวกับความเชื่อคาทอลิก ได้
ทุ่มเททำงานด้านศาสนสัมพันธ์กับศาสนา
ต่างๆ และคริสตสัมพันธ์คือ การสร้าง
สัมพันธ์กับคริสตชนนิกายต่างๆ ทำงานร่วม
กับพระสังฆราชรัตน์ บำรุงตระกูล อาจารย์
Seely ของพระศาสนจักรคาทอลิก อาจารย์

Saneg คณะบดีคณะสังคมศาสตร์ (Dean of Social Sciences) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุณพ่อ Winnayaporn และเจ้าอาวาส วัดพุทธแม่มริม เป็นอาจารย์สอนภาษาลาติน ให้นักศึกษาเณร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเวลาห้าปี คุณสุภนิช สิงคะตา (นิต) ได้รับศีลล้างบาป เป็นเจ้าคณะเยสุอิต อายุ 54 ปี เริ่มเปิดบ้านโลโยลาที่ซอยหมอศรี สามพราน เป็นบ้านนวกสถาน ต่อมาเป็นบ้านผู้สมัครคณะเยสุอิต ในปี 1982

25. ค.ศ.1982-1991 อายุ 58 ปี กลับมาประจำบ้านเซเวียร์ กรุงเทพฯ เป็นผู้ดูแลวัดน้อย อบรมผู้ฝึกหัด ทำงานด้านศาสนสัมพันธ์ นำการเข้าเจียบ และเป็นเจ้าคณะเยสุอิต คณะได้ซื้อที่ดินใหม่ที่ซอยวัดเทียนดัด สร้างบ้านโลโยลา สามพราน เป็นนวกสถานสำหรับสกอลาสติกของคณะเยสุอิต เป็นเจ้าคณะเยสุอิตอีกสมัย ค.ศ. 1991-1994 ขณะนั้นอายุ 67 ปี

26. ค.ศ.1994-1998 อายุ 70 ปี เป็นเจ้าคณะแขวงเยสุอิตประเทศไทยในวาระสุดท้าย ดูแลวัด นำเข้าเจียบ ทำงานด้านศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์ มีส่วนร่วมและไปร่วมในการชุมนุมคณะที่กรุงโรม

27. ค.ศ.1998-2015 อายุ 74-91 ปี เป็นคุณพ่อวิญญูณรักษ์ผู้แนะนำด้านชีวิตจิต ประจำบ้านเณรแสงธรรม พบปะแนะนำด้านชีวิตจิตให้กับเณร อบรมด้านชีวิตจิตให้กับพวกเณร ปี 5-6 โปรดศีลอภัยบาปให้พวก

เณรทุกสัปดาห์ ประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณในที่ต่างๆ ตามเวรบ้านเณรที่จัดให้ อบรมพนักงาน อาจารย์ นำเข้าเจียบให้พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาส ร่วมสัมนนาข้อเชื่อในงานคริสตสัมพันธ์กับพี่น้องคริสตชนนิกายต่างๆ เป็นอาจารย์สอนวิชาปิตาจารย์และคริสตสัมพันธ์ ฯลฯ ร่วมกลุ่มแบ่งปันพระวาจา กับสัตบุรุษตามบ้านสัตบุรุษหรือในสถานที่ต่างๆ ที่กำหนดไว้ทุกๆ สามเดือน ฯลฯ

3. ชีวิตของคุณพ่อซิกมุนด์ โจเซฟ แลล์เซ็นสกีในบ้านเณรใหญ่แสงธรรม (1998-2015)

3.1 ความเป็นมา ในปี ค.ศ.1998 คณะพระสงฆ์ผู้ให้การอบรมของแสงธรรมได้เห็นชอบที่จะเชิญคุณพ่อซิกมุนด์ แลล์เซ็นสกีมาเป็นคุณพ่อวิญญูณรักษ์ผู้แนะนำด้านชีวิตจิตประจำบ้านเณรแสงธรรม เพราะคุณพ่อเป็นพระสงฆ์ที่ดีและมีประสบการณ์การทำงานในฐานะพระสงฆ์ยาวนาน เคยเป็นคุณพ่อวิญญูณรักษ์ที่บ้านเณรใหญ่ในประเทศพม่าเป็นเวลาแปดปี คุณพ่อก็ก็นำว่า “ตอนนั้นพระคุณเจ้าเกรียงศักดิ์ที่เป็นอธิการบ้านเณรแสงธรรมและคุณพ่อสมชัยได้มาเชิญพ่อกับมาทำงานที่นั่นเมื่อ 18 ปีที่แล้ว พ่อกับมาอยู่แสงธรรมก็เหมือนอยู่คนละโลกกับโลกภายนอก พ่อคิดหลายครั้งว่าควรจะลาออกจากที่นี่ ไปทำงานข้างนอกจะดีกว่า แต่ถ้ามองอีกแง่หนึ่งไม่มีงานอะไรที่จะสำคัญ

มากกว่าการเตรียมผู้ที่จะเป็นพระสงฆ์ เพราะจุดเริ่มต้นของการเป็นพระสงฆ์ที่ดีคือการอบรมเณรให้ดี พ่อคิดว่าไม่มีงานอะไรสำคัญมากกว่าการเตรียมพระสงฆ์ที่ดีเพื่อพระศาสนจักร สำคัญที่เรจะมีพระสงฆ์ที่ดีพอจึงทำงานอยู่ต่อไป”

3.2 พระสงฆ์ที่ดีในโลกปัจจุบันควรเป็นอย่างไร คุณพ่อก็เป็นแบบอย่างพระสงฆ์ที่ดีและสอนด้วยแบบอย่างชีวิตของท่าน

1. พระสงฆ์ต้องมีชีวิตภาวนาที่ช่วยเปลี่ยนแปลงให้เป็นพระสงฆ์ของพระคริสตเจ้า จะขาดการภาวนาไม่ได้ ถ้าขาดชีวิตภาวนาก็จะตกเป็นทาสของค่านิยมของยุคสมัย สมัยนี้ก็คือโลกาภิวัตน์ ขาดความสว่าง แรงจูงใจ และพลังที่สืบสานพันธกิจของพระคริสต์ในการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปโลก ชีวิตภาวนาจะทำให้สามารถวินิจฉัยค่านิยม แยกแยะเลือกรับสิ่งที่ดี และปฏิเสธสิ่งที่ขัดกับต่อค่านิยมแห่งพระวรสาร การภาวนาเปลี่ยนแปลงให้มีจิตใจใหม่ที่เต็มด้วยค่านิยมแห่งพระอาณาจักรพระเจ้า พระสงฆ์จะต้องมีพระเจ้าเป็นอันดับแรกและมีพระเจ้าในชีวิตเสมอ

พระสงฆ์ต้องเป็นคนศักดิ์สิทธิ์ แต่ความศักดิ์สิทธิ์มาจากพระเจ้า มิใช่มาจากตัวเรา คริสตชนทุกคนต้องมีชีวิตภาวนา สำหรับพระสงฆ์ชีวิตภาวนาจะขาดไม่ได้ หมายความว่าต้องใช้เวลาที่จะสัมพันธ์กับพระเจ้าทุกวัน พ่อก็ตื่นแต่เช้าสวดภาวนา

ประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวัน และภาวนาอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง การภาวนามีหลายรูปแบบ รำพึงภาวนา จิตภาวนา ปฏิบัติจิตภาวนาแบบนักบุญอิกญาซีโอ คุณพ่อก็กี่จะเข้าเจียบประจำปีส่วนตัว 8 วัน ทุกปี ท่านแบ่งปันว่า การภาวนาเป็นแหล่งกำเนิดของพลังชีวิตใหม่เสมอ หลังการเข้าเจียบประจำปีคุณพ่อจะบอกว่า ท่านได้รับพลังใหม่พร้อมดำเนินชีวิตต่อไปในปีการศึกษาใหม่

คุณพ่อดีดักดี พรغام อติตอธิการ บ้านเณรใหญ่แสงธรรมเล่าว่า “คุณพ่อได้รับแบบอย่างชีวิตสงฆ์ด้านชีวิตภาวนาจากคุณพ่อกี่ คือ ได้เห็นคุณพ่อกี่เป็นคนสม่ำเสมอ ซื่อสัตย์ในการทำหน้าที่การงาน กิจวัตรประจำวัน ในการสวดทำวัตรทั้งเช้า เทียงเย็น ทำครบหมด ให้เวลากับพระ ไม่ว่าจะเป็นเหนื่อยหรือไม่ หรือเมื่อมีอายุมากแล้วก็ตาม”

ชีวิตภาวนาช่วยเปลี่ยนแปลงเราให้มีสติ รู้จักตนเอง สามารถรู้เท่าทัน และปฏิบัติอย่างถูกต้องกับ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ความอยาก กิเลสตัณหา อคติ ความผิดพลาด ความท้อใจ บาป และรู้ที่จะสำนึกผิด เป็นทุกข์กลับใจ เริ่มต้นชีวิตใหม่เสมอ การภาวนาทำให้เรามีจิตใจใหม่ มีชีวิตจิตใหม่ ชีวิตจิตและชีวิตด้านศีลธรรมไปด้วยกันเสมอ ชีวิตภาวนานำไปสู่การเติบโตในคุณธรรม ความเชื่อ ความหวัง และความรักแท้ ให้ความรักแท้ครอบครองใจของเรา

ทำให้เรามีความสงบ มีความบริสุทธิ์ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความขยัน การให้อภัยคนอื่น การเชื่อฟังผู้ใหญ่ มีชีวิตหมู่คณะ มีชีวิตเรียบง่าย สุภาพ ถ่อมตน มีใจเปิดกว้างสำหรับทุกคน ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนคนอื่น รู้จักวินิจนัย และอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลา ทำให้มีความชื่นชมยินดี มีความสุขในชีวิตสงฆ์มากกว่ามีความทุกข์

2. พระสงฆ์ต้องเป็นคนเพื่อคนอื่น การเป็นพระสงฆ์มิใช่เพื่อตนเอง เพื่อมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความสะดวกสบาย หรือสิ่งของวัตถุ แต่เป็นพระสงฆ์เพื่อคนอื่น เพื่อสืบสานพันธกิจของพระคริสต์ในโลก พระสงฆ์บวชและอยู่ในโลกนี้เพื่อคนอื่น ๆ พระสงฆ์ต้องเป็นเพื่อนกับทุก ๆ คน ทั้งคนที่ชอบและไม่ชอบ ทั้งคนที่ศรัทธาและไม่ศรัทธา ยอมรับทุกคนด้วยใจเปิดกว้าง ตั้งแต่บวชได้ใช้ชีวิต ความสามารถ เพื่อช่วยเพื่อนมนุษย์ โดยทำงานอภิบาลของพระสงฆ์ เช่น การประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณในวันอาทิตย์ การเทศน์อย่างดี การเตรียมและโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีศีลสมรส ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลเจิมคนป่วย ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล ฯลฯ คุณพ่อได้ร่วมทำงานกับนักศึกษาในโครงการค่ายอาสาพัฒนาช่วงปิดเทอมใหญ่ของทุกปี เพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสกับคนยากจนในชนบทได้เข้าใจและมีใจอยากช่วยเหลือคนอื่น

คุณพ่อออกัสติน สุกีโตโย, เอส,เจ. อธิการเจ้าคณะแขวงเยลลูตแห่งประเทศไทย เล่าว่า “พ่อก็เป็นบุคคลเพื่อคนอื่น อันนี้แน่นอน ไม่เคยคิดถึงตนเองเป็นพิเศษ หรือคิดว่าตนเองสำคัญ พ่อได้รับของอะไรมาก็จะแจกของให้คนอื่น ให้ด้วยความยินดี เข้าใจถึงความต้องการของคนอื่น ไม่เก็บสะสม ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เรียบง่าย ดูแลคนยากจนเป็นพิเศษ พ่อก็เคารพทุกคน และพยายามที่จะใกล้ชิดกับทุกคน สำหรับผม คุณพ่อแลสเซ็นสกีเป็นพระสงฆ์ที่ดี มีพระในจิต เป็นบุคคลเพื่อคนอื่น มีชีวิตเรียบง่าย ท่าทีจะฟังพระวาจา และได้ประกาศข่าวดีอย่างมีประสิทธิภาพ”

คุณพ่ออดิศักดิ์ พรงาม อธิการบ้านแฉกแสงธรรมเล่าว่า “พ่อก็เป็นแบบอย่างให้พระสงฆ์ได้ในทุกเรื่อง เช่น เรื่องการรับแขก พ่อก็จะเปิดรับคนอื่นเสมอ ใครจะมาหากก็ได้ พ่ออนุญาตตลอดแม้จะเหนื่อยในสายตาคณะอื่นอาจจะบอกว่าคนนี้ดีหรือไม่ดีไม่รู้ แต่สำหรับพ่อก็ทุกคนเป็นคนดีเสมอ พ่อก็มองคนในแง่ดี ต้อนรับทุกคนที่มาหาต้องบอกว่าเป็นนักบุญ เพราะชีวิตพ่อเป็นอย่างนั้นจริงๆ เมื่อคุณพ่ออายุมากขึ้นคุณพ่อกังวลว่าจะไม่สามารถทำประโยชน์อะไรได้สำหรับบ้านแฉก จะเป็นภาระสำหรับคนอื่น คุณพ่อไม่ได้สอนเรียนที่วิทยาลัย ให้คนอื่นสอนแทน คุณพ่อทำงานอบรมชีวิตจิตอย่างเดียว พวกเราบอกคุณพ่อว่าการอยู่กับพวก

เราก็มีคุณค่าสำหรับพระสงฆ์ผู้ให้การอบรม สำหรับพวกเณรทุกคน ชีวิตมีคุณค่าไม่ว่า เราทำอะไรถึงมีคุณค่า แต่เป็นชีวิตที่อยู่ด้วยกันก็มีคุณค่าแล้ว”

ซิสเตอร์รวงกาญจนา ชินะผา อดีตอธิการเจ้าคณะภาคของคณะนักบวชหญิง อัครสุลินแห่งสหภาพโรมันเล่าว่า “ชีวิตพ่อก็เป็นชีวิตที่มีคุณค่ามาก พ่อก็เป็นคนเปิดใจรับคนอื่น เป็นแบบอย่างสำหรับพระสงฆ์นักบวช โดยเฉพาะ ความสุภาพที่มีชีวิตชาวพุทธแต่ตรงด้วย พุดจากใจจริง ไม่ทำร้ายจิตใจเรา แต่ทำให้เราต้องคิด และทำให้เราคิดได้”

รศ.ดร.รัตติกรณ์ จงไพศาล อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เล่าว่า “เป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของพ่อก็ พ่อก็เป็นแบบอย่างของผู้นำทางจิตวิญญาณที่มีความใจดี มีความอบอุ่น มีความเมตตากรุณา สุภาพถ่อมตน มองโลกในแง่ดี พุดถึงคนอื่นในแง่ดีเสมอ รับฟัง (Empathic Listening) เป็นผู้เยียวยา (Healing) ให้กำลังใจ และเมื่อได้คุยกับพ่อแล้ว เราจะได้กำลังใจและความรู้สึกดีๆ กลับมาเสมอ หรือบางครั้งก็ได้หัวเราะกันอย่างมีความสุข จากมุขที่คาดไม่ถึงและความน่ารักของคุณพ่อ”

คุณสุภนิช ลิงคะตา (นิต) ผู้สอนฝึกอาชีพด้านตัดเย็บเสื้อผ้า “บ้านวรลิส” เชียงใหม่เล่าว่า “ได้มาเข้าเฝ้าเป็นประจำปี 5 วัน กับคุณพ่อที่วิทยาลัยแสงธรรม 17 ปี

และก่อนหน้าที่บ้านเซเวียร์รวมแล้วประมาณ 20 กว่าปี พ่อสอนว่าเวลาทำงานอะไร ให้วางใจในพระเจ้า พระเจ้าไม่เคยทอดทิ้ง บางครั้งเราก็ลืม ต้องมารื้อฟื้นปีละครั้ง เราอาจไม่มีเงินทอง แต่เราสามารถภาวนาให้เขา ใครมาขอความช่วยเหลืออย่าปฏิเสธ ช่วยได้ก็ช่วย เราเมตตาเขา เขาก็เมตตาเรา ทำให้มีกำลังใจในการทำงานช่วยเหลือคนอื่น ได้ทำงานที่ “บ้านวรลิส” มา 20 กว่าปี ได้ซึมซับจิตวิญญาณความรักในการช่วยเหลือผู้อื่นมาจากคุณพ่อ”

การร่วมกลุ่มแบ่งปันพระวาจาตามรูปแบบ Lectio Divina กับสัตบุรุษกลุ่มต่างๆ ผู้สนใจพระวาจาของพระเจ้า โดยคุณพอล แมรี สุวิช สุวรจิพร ผู้ริเริ่มตั้งกลุ่มและคุณพวงเพ็ญ อินทรวชิษฐ์ ผู้ประสานงานของกลุ่ม มีการนัดพบปะกันทุก 3 เดือนตามบ้านของสัตบุรุษหรือสถานที่ที่กำหนด คุณพ่อก็ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกลุ่มแบ่งปันพระวาจาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 และเข้าร่วมกลุ่มแบ่งปันพระวาจานี้มาตลอดเป็นเวลาประมาณ 17 ปี คุณพ่อเป็นพ่อที่สุภาพถ่อมตน แต่กระตือรือร้น มาร่วมแบ่งปันด้วยความยินดี มีชีวิตชีวา ให้ข้อคิดประสบการณ์ชีวิตแห่งความเชื่อที่ลึกซึ้งเป็นที่ประทับใจแก่สมาชิกทุกคน คุณพอล แมรี สุวิช สุวรจิพรได้เขียนถึงคุณพ่อที่ว่า คุณพ่อก็ได้เจริญรอยตามมิสซันนารีเยสุอิต รุ่งกรุงศรีอยุธยาและรุ่นพี่ๆ ในสมัยปัจจุบัน

คุณพ่ออยู่เมืองไทย 52 ปี สำหรับกลุ่มแบ่งปันพระวาจาตลอด 15 ปี คุณพ่อได้เลือกพระวาจาได้ตรงกับช่วงชีวิต ช่วงมหาพรตเรื่องกางเขน ช่วงชีวิตยากลำบากเรื่องความรัก การอภัย ยิ้ม ยอม หวัง ไว้ใจ เชื่อตรง อดทน ลูกขึ้น ช่วงชีวิตสุขสบายเรื่องความรัก เมตตา อารี เอื้ออาทร ช่วยเหลือ แบ่งปัน บริจาค ทำทาน เอื้อเพื่อเพื่อแผ่เสียดละ ในเวลาวิกฤตของบ้านเมืองเรื่องความเป็นจริง พ่อรักเมืองไทย รักคนไทย และเราคนไทยก็รักคุณพ่อตอบสุดหัวใจ พ่อมีความเชื่อและดำเนินชีวิตในความสุขแท้ (Beatitudes) ขอขอบคุณพระเจ้าที่ทรงมอบคุณพ่อก็คือผู้เป็น “พระคริสต์อีกรองค์หนึ่ง (alter Christus) ให้กับกลุ่มแบ่งปันพระวาจาและพระศาสนจักรประเทศไทย”

ข้อคำนึงสุดท้ายเรื่องสุขภาพกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ คุณพ่อก็อธิษฐานว่า “ถึงแม้ว่าพระสงฆ์ต้องเป็นคนเพื่อคนอื่น เราลืมตนเองทั้งหมดไม่ได้ อย่างน้อยต้องเอาใจใส่ต่อเรื่องสุขภาพกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ เพื่อจะเป็น คนเพื่อคนอื่น เราต้องแข็งแรงทั้งร่างกาย ต้องออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีจิตใจดี สงบ ไม่เครียด รักทุกคน มีชีวิตหมู่คณะ รักและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และมีชีวิตจิตวิญญาณ ชีวิตภาวนาที่ดีที่ติดต่อกับพระเจ้า พระเจ้าทำงานในจิตใจของเรา มีความสัมพันธ์กับพระเจ้าด้วยวิธีต่างๆ”

3. พระสงฆ์ต้องสนใจในงานด้านศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์ พระสงฆ์เป็นคนของสังคมต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่นๆ เพื่อจะได้เข้าใจและเป็นเพื่อนกันกับศาสนิกของศาสนาต่างๆ จะได้ร่วมมือกันในมิตรภาพกับพี่น้องต่างความเชื่อ เพื่อร่วมมือกันในการทำความคิดเพื่อผู้อื่น พ่อก็แบ่งปันว่า พ่อมีส่วนร่วมในคริสตสัมพันธ์และศาสนสัมพันธ์ ตั้งแต่เข้ามาอยู่เมืองไทยเป็นอาจารย์สอนนักศึกษาคริสเตียนที่เชียงใหม่ ขณะเดียวกันก็ทำงานด้านศาสนสัมพันธ์กับพระสังฆราชคาร์ดินัล บารุงตระกูลของสังฆมณฑลเชียงใหม่ในสมัยนั้นควบคู่กันไป

เมื่อมาอยู่วิทยาลัยแสงธรรมในปี ค.ศ. 2004 ทางวิทยาลัยแสงธรรมโดยเฉพาะคุณพ่อแลร์เซ็นสกี คุณพ่อสมเกียรติ ตรีนิกร กับคุณพ่อไพศาล อาณามวัฒน์ ผู้ประสานงานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์ของฝ่ายคาทอลิกและคณะกรรมการเอกภาพคริสตสัมพันธ์ของฝ่ายโปรเตสแตนต์ ศจ.รุ่ง เรืองสันต์อาจีน, ศจ.ดร.เสรี หล่อกลิ่นภัย, ศจ.วิลเลียม โจเฟ-โยเตอร์, ศจ.ดร.สุสิทธิ์พรณ ศรีสุนทร, ศจ.วิรัช เศรษฐโสภณกุล, ศจ.นันทิยา เพ็ชรเกตุ และ ศจ.สุข ปรัชญาภรณ์ ฯลฯ ได้ร่วมกันจัดสัมมนาศึกษาข้อเชื่อศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ครั้งที่ 1 เพื่อให้คณาจารย์และนักศึกษาปีสุดท้าย

ในสถาบันศาสนศาสตร์ได้ศึกษาเรียนรู้หลักความเชื่อ ให้เกิดความเข้าใจกระจ่างชัดทั้งที่เหมือนและแตกต่าง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ร่วมกันสร้างสันติสุขและเอกภาพคริสตสัมพันธ์ในประเทศไทย และร่วมกันทำความดีเพื่อสังคมไทย โครงการนี้ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเพราะเห็นคุณประโยชน์ของโครงการ มีคณะผู้ดำเนินงานโครงการคุณพ่อเสนอ ดำเนินสะดวก คุณพ่อเกรียงยศ ปิยวัฒน์โณ และ ศจ.ชัยพร ปัญญา, ศจ.ดร.วันดี วจนะถาวร, คุณแพรทอง พลไทยสงค์, ศจ.ดร.รุ่งทิวามาโม, ศจ.อนันต์ ตะนัย, ศจ.คริสจู้ ท่อมงกุฏ ฯลฯ อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันปี ค.ศ. 2019 จัดเป็นครั้งที่ 16 ณ ศูนย์อบรมงานอภิบาล บ้านผู้หว่าน อ.สามพราน จ.นครปฐม

คุณพ่อก็เสริมว่า “พ่อคิดว่าในพระศาสนจักรไทยอาจจะเสริมเรื่องความศรัทธาชีวิตจิต จิตภาวนา ศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นจนกระทั่งเราเป็นหนึ่งในเดียวกัน แทนที่จะแตกแยกกัน ทุกฝ่ายกำลังทำอยู่ ควรส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง คือ ทุกคนควรจะเป็นเพื่อนกัน”

4. พระสงฆ์และทุกคนควรส่งเสริมการสร้างสันติภาพ ความรัก และการให้อภัย คุณพ่อแลส์เซ็นสกีได้ให้สัมภาษณ์ถึงเรื่อง “สันติภาพ” ไว้ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2013/2556 โลกทุกวันนี้มีความก้าวที่ไม่สมดุลกัน มีความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

การแพทย์ ศิลปะและดนตรี แต่ด้านศาสนา และศีลธรรม การแบ่งปัน ความสามัคคี ความยุติธรรมและสันติ หรือด้านจิตวิญญาณยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ทำให้มีปัญหา ความรุนแรง ความขัดแย้ง ความเกลียดชัง มีสงครามในรูปแบบต่างๆ ตามมา คริสต์ศาสนาเป็นศาสนาแห่งความรัก ความรักของพระเจ้าต่อเรา ความรักต่อทุกคน เพราะคำสอนในพระวรสารพระเยซูเน้นคำสอนเรื่องความรัก อ่านข่าวของโลก เราอยากเข้าใจทุกคน แม้จะไม่เห็นด้วย แต่ต้องเข้าใจ สวดภาวนาให้เขา สนับสนุนหน่วยงานเพื่อสร้างสันติภาพ

มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตอย่างมีสันติ เราต้องแสดงให้คนรอบข้างเห็นถึงสันติที่เรา มีในชีวิตของเรา นอกจากนั้นเราจะต้องให้ความสนใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีจิตใจร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้อื่น รู้จักช่วยเหลือคนรอบข้างโดยเฉพาะผู้ที่กำลังประสบกับความทุกข์ยากลำบากในชีวิต

ข้อแนะนำบางประการเพื่อช่วยกันเสริมสร้างสันติภาพที่แท้จริงในสังคมของเรา คือ

1. จงดำเนินชีวิตอย่างที่เราเป็นในปัจจุบัน และทำสิ่งที่เรากำลังทำอยู่ในปัจจุบันอย่างดีที่สุด เช่น ใครเป็นนักศึกษา เป็นพนักงาน เป็นบาทหลวง ก็เป็นให้ดีที่สุด ตามบทบาทหน้าที่ของเรา เป็นต้น
2. จงภาวนาทุกวันเพื่อให้เกิดสันติภาพในโลก

3. จงรักเพื่อนพี่น้องรอบข้าง รักทุกๆ คนเหมือนรักตนเอง รักแม้กระทั่งคนที่เราไม่ชอบ และคนที่ไม่ชอบเรา ให้ความเคารพต่อทุกๆ คน โดยเฉพาะสุภาพสตรีและผู้ยากไร้

4. จงพยายามที่จะเข้าใจทุกคน แม้ว่าบางครั้งยากที่จะเข้าใจ โดยเฉพาะคนที่เราไม่ชอบ เพราะทุกคนมีภูมิหลังของชีวิตที่แตกต่างกันจากเรา

5. จงดูแลรักษาจิตใจของเราให้เปิดอยู่เสมอ ความรักไม่ได้เป็นเพียงแค่ความซาบซึ้งของคนสองคนแต่ความรัก คือ การมีใจเปิดกว้างที่จะรักทุกคนด้วยใจกว้างขวาง และจงพร้อมเสมอที่จะให้อภัย

6. จงเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือต่อคนยากจนเท่าที่เราจะทำได้ เพราะยังมีคนยากจนอีกมากมายในโลกของเรา

7. จงระวังความร่ำรวยและความมั่งคั่งอย่าให้มันทำให้เราเห็นแก่ตัว และเอาเปรียบผู้อื่น ตรงกันข้ามจงใช้ความร่ำรวยที่มีช่วยเหลือผู้ยากไร้ในรูปแบบและวิธีการต่างๆ

8. จงเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศ อย่าฝ่าฝืนกฎ อย่าเอาเปรียบผู้อื่น แต่จงมีความเที่ยงธรรมต่อทุกคน

9. จงใช้สันติวิธีในการแก้ไขปัญหาต่างๆ หรือในการชุมนุมประท้วง จงละเว้นการใช้ความรุนแรงตอบโต้ผู้ที่มีความขัดแย้งกับเรา ตามแบบฉบับของพระเยซูคริสต์เจ้า และตามแบบอย่างของผู้ดำเนินชีวิตเสริมสร้างสันติภาพ เช่น คุณแม่เทเรซาแห่ง

กัลกัตตา, มาร์ติน ลูเธอร์ คิง, อองซาน ซูจี ฯลฯ

4. บทส่งท้าย: ปลายทางแห่งวัฏจักรชีวิต: ความตายและวาระสุดท้ายของชีวิต

คุณพ่อแลร์เซ็นสก็เล่ว่า “พ่อมีโอกาสที่จะคิดถึงเรื่องความตาย วาระสุดท้ายของชีวิตบ่อย ๆ เพราะชีวิตกำลังถึงตรงนั้น พยายามเตรียมตัว พ่อจะบอกว่าชีวิตในโลกนี้มีจุดประสงค์หลายอย่าง แต่จุดประสงค์ใหญ่คือการเตรียมตัวที่จะมีชีวิตกับพระเจ้า ชีวิตนิรันดร์ในโลกหน้า นี่เป็นข้อความเชื่อของเรา ที่จะมีชีวิตกับพระเจ้าแบบใหม่ เพราะฉะนั้นในชีวิตนี้เราควรพยายามเป็นคนดีในทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะเมื่อเราตายไปแล้ว พระเจ้าจะตัดสินเรา ความตายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงยาก เพราะเราไม่รู้ถึงชีวิตหน้า พ่อเชื่อเพราะเป็นคำสอนของพระเยซู พ่อพยายามทำอย่างดีที่สุด”

“พระเจ้าเป็นเจ้าของชีวิต พระองค์เนรมิตสร้างเราให้มีชีวิต เพราะฉะนั้นเราไม่ได้เป็นเจ้าของชีวิตของเรา เมื่อถึงเวลาของเราทุกคน เหมือนพ่อกำลังถึงเวลา เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงจริง ๆ แล้วพระเจ้าจะจัดการให้พ่อ ยิ่งเห็นจำนวนคนในโลก 6-7 พันล้านคน พระเจ้าพ่อตั้งแต่เกิดมา นึกถึงความตายบ่อย ๆ เพราะว่ากำลังจะถึงเวลา ร่างกายเสื่อมตามเวลา ทุกคนมีวัฏจักร เกิดมาในโลก เป็นผู้ใหญ่ และค่อย ๆ แก่ลง เพราะฉะนั้นทุกคนไม่มียกเว้น เราเพียงแต่มีชีวิต

ช่วงหนึ่ง ช่วงนี้กำลังอ่อนแอ ต้องกินยา
ออกไปไปรษณีย์เมื่อสักครู่ รู้สึกเหมือน
จะอ่อนแอ เมื่อก่อนไม่มีอะไรแบบนี้ พระเจ้า
อวยพรพ่ให้มีสุขภาพดีตลอดชีวิตจริง ๆ
ตอนนั้นมีโรคความชรา ไม่มีใครรู้วิธีที่จะรักษา
โรคนี้ได้”

คุณพ่อก็มีชีวิตภาวนาและหล่อเลี้ยง
ชีวิตจิตทุกวัน ชีวิตภาวนาเปลี่ยนแปลงเรา
ให้มีชีวิตใหม่ เป็นคนใหม่ที่มีความสัมพันธ์
อย่างลึกซึ้งกับพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืน
พระชนม์ชีพ ผู้ทรงพระชนม์อยู่ในปัจจุบัน
และร่วมสืบสานงานพันธกิจของพระคริสต์
ในโลก เหมือนกับนักบุญเปาโลกล่าวว่า
“ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่มิใช่ตัวข้าพเจ้าเองอีกต่อไป
แต่พระคริสตเจ้าทรงดำเนินชีวิตในตัวข้าพเจ้า”
(กท 2:20)

“พ่อชอบคุณพระเจ้าสิ่งที่ได้รับจาก
พ่อแม่ การเป็นคนใจเย็น มีมนุษยสัมพันธ์ดี
กับทุกคน การมาอยู่ในประเทศไทย ทำให้
พ่อรักคนไทย คนไทยมีน้ำใจดี เสียสละ
พระสงฆ์ดูแลพระศาสนจักรอย่างดี เจริญ
ก้าวหน้าตามยุคสมัย มีหน่วยงานต่าง ๆ
ด้านสังคมของพระศาสนจักรที่ทำงานสำหรับ
สตรี ผู้ป่วยเอดส์ หรือคนยากจน ฯลฯ
สำหรับพ่อ ทุกคนที่พ่อรู้จักเป็นพระพร
สำหรับพ่อจริง ๆ พระเจ้าให้พ่อมีความสุข
มีชีวิตที่ส่วนมากเป็นความสุข ตั้งแต่วัยเด็ก
พ่อแม่ ครอบครัว พระเจ้าเมตตามาก

พอตั้งใจที่ได้คุยกับทุกคน พ่อมองชีวิต
ในแง่บวกและพยายามมีส่วนร่วมใน
พระศาสนจักร”

คุณพ่อซิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี
ได้สวดภาวนาเสมอ ได้ผ่านความเจ็บป่วย
ด้วยความเชื่อ “ถ้าเรา่วมเป็นหนึ่งใน
พระองค์ในการสิ้นพระชนม์ เราก็จะร่วมเป็น
หนึ่งในเดียวกับพระองค์ในการกลับคืนชีพด้วย”
(รม 6:5) และได้จากโลกนี้ไปสู่ชีวิตใหม่
ในพระเจ้า เมื่อวันพุธที่ 26 กันยายน ค.ศ.
2018 สิริอายุได้ 94 ปี

ในวันอังคารที่ 2 ตุลาคม 2018
พระคาร์ดินัลมิชชี กิจบุญชู ประธานพิธีบูชา
ขอบพระคุณปลงศพคุณพ่อแลส์เซ็นสกี
พร้อมกับบรรดาพระสังฆราช 7 องค์ พระสงฆ์
ประมาณ 200 องค์ นักบวชชายหญิง
ประมาณ 100 คน สามเณร ผู้ฝึกหัด
เตรียมตัวเป็นนักบวช และบรรดาสัตบุรุษ
ฆราวาสหลายร้อยคนในหอประชุมเซนต์-
ไมเกิ้ล บ้านผู้หว่าน สามพราน พระคุณเจ้า
มิชชีได้กล่าวเป็นครั้งสุดท้ายด้วยคำถามและ
คำตอบว่า “คุณพ่อซิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี”
ท่านนี้คือใคร? ท่านนี้คือผู้ที่เรา “นับถือ”
“คุณพ่อซิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี” ท่านนี้
คือใคร? ท่านนี้คือผู้ที่เรา “ชอบ” และ “คุณพ่อ
ซิกมุนด์ โจเซฟ แลส์เซ็นสกี” ท่านนี้คือใคร?
ท่านนี้คือ ผู้ที่เรา “รัก”

วรวจน์ สิงหา และ ชิกมุนด์ แลส์เซ็นสกี, เอส.เจ., บาทหลวง. (2015). “สงฆ์เพื่อคนอื่น”.

กรุงเทพฯ: กลุ่มชีนาปัส.

พอล แมรี สุวิธ สุวรุจิพร. (2019). ติดตามพระเจ้า. กรุงเทพฯ.

ชีวิตนรกของความตาย

ในมุมมองคริสตศาสนา

พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ

(นพดลปรัชญา)

ในชีวิตของคนเรา มีช่วงเวลาของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเสมือนเงาติดตัวมนุษย์ทุกคน ไม่มีมนุษย์คนใดรอดพ้นได้ เรามักจะได้ยินคำถามว่า เราเกิดมาได้อย่างไร แล้วเมื่อเราตายแล้วจะไปไหน ทั้งๆ ที่ไม่มีใครรู้ภาวะหลังความตายนั่นนรกและสวรรค์มีอยู่จริงหรือไม่

เมื่อพูดถึงความตาย เรารู้แต่เพียงว่าความตายของทุกคน คือ ร่างที่หมดลมหายใจ ไม่มีความรู้สึกใดใดทั้งสิ้น แล้ววิญญาณที่ก้าวเข้าไปอยู่หลังม่านความตาย

นั้นจะเป็นอย่างไรยากต่อการค้นหาข้อเท็จจริงได้ ไม่อาจหาคำตอบได้อย่างชัดเจน ไม่มีมนุษย์คนใดเข้าใจได้ถ่องแท้ว่า ภาพหน้ามีลักษณะและสภาพเป็นอย่างไร ทั้งๆ ที่มีข่าวลือถึงผู้มีอิทธิฤทธิ์ด้านบุญบารมีเคยพบเคยเห็นโลกหลังชีวิตความตายแล้วนั้น แต่ก็ไม่มีใครจะมีเครื่องยืนยันได้เลยว่าสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นถ่ายทอดออกมามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด เพราะหาไม่มี หลักฐานยืนยันที่เป็นรูปธรรมได้

หลายต่อหลายคนมักมองว่า ความตายเป็นเรื่องน่ากลัวและไม่น่าพูดถึง เป็นเรื่องความเศร้าโศกเสียใจ เป็นข่าวร้ายสำหรับทุกคน แต่สำหรับเราผู้เป็นคริสตชนมองว่า ความตายเป็นช่วงเวลาที่เขาให้รอดพ้นจากการเป็นทาสของบาป เป็นการเดินทางสู่โลกหน้าที่เที่ยงแท้แน่นอน และการตายมีเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่สำหรับเราก็คือ การได้อยู่กับพระเป็นเจ้าพร้อมกับบรรดานักบุญและดวงวิญญาณของเพื่อนพี่น้องทั้งหลายในบ้านแท่นรันดร์คือ สวรรค์นั่นเอง

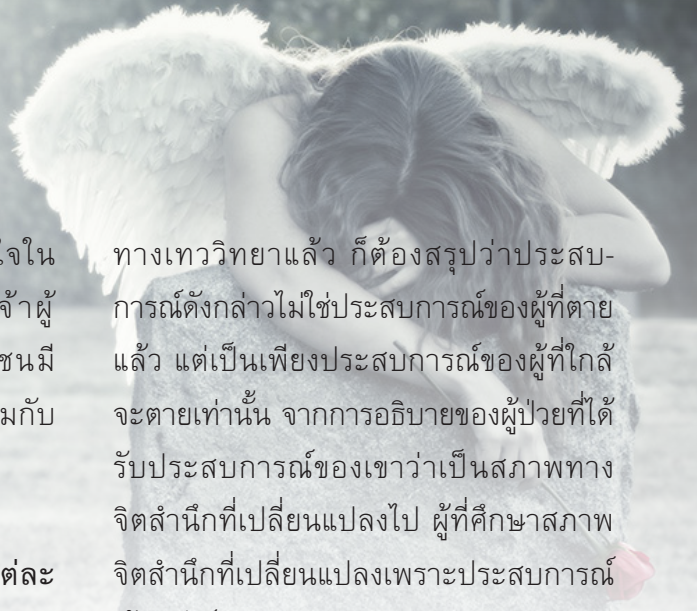
เทววิทยาเรื่องความตาย

ทุกวันนี้ ผู้คนในสังคมมักไม่ค่อยนึกถึงเรื่องความตาย อาจเป็นเพราะค่านิยมทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุเข้ามาบดบังค่านิยมทางศีลธรรม บาปบุญ คุณโทษ ทำให้ไม่มีใครเกรงกลัว นรก สวรรค์ บางคนมุ่งหวังแต่กระหายหาการเสพย์สุขบนโลกใบนี้ แม้ว่าจะได้ยินข่าวเรื่องการตายกันอยู่ทุก ๆ วันผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การที่สื่อให้ความสนใจในเรื่องนี้กลับเป็นสิ่งที่ดี ที่จะช่วยให้คนเรารู้จักดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมายและยังกล้าที่จะเผชิญกับความตาย เมื่อวันหนึ่งมันมาอยู่ต่อหน้าเรา เราก็จะสามารถกล้าเผชิญด้วยความเชื่อตามแบบอย่างของคริสตชน

แม้ว่าเรื่องความตายไม่ใช่คำสอนที่เป็นศูนย์กลางของพระคัมภีร์ แต่ในพระ

คัมภีร์ก็ช่วยให้เราพบคำสอนเรื่องความตายอยู่บ้าง ชาวฮีบรูในสมัยโบราณตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตในโลกนี้มากกว่าที่จะคำนึงถึงความตายและชีวิตหน้า และในหนังสือพันธสัญญาเดิมเช่นเดียวกับหนังสือพันธสัญญาใหม่ ที่ได้พูดถึงมุมมองเกี่ยวกับความตายไว้หลายแง่มุม เพราะมีพัฒนาการทางความคิดผ่านทางประวัติศาสตร์อันยาวนานเป็นพันปีอย่างต่อเนื่อง ถึงกระนั้นก็ดี หนังสือทุกเล่มของพระคัมภีร์ไม่ว่าจะเขียนในสมัยไหนก็ตามต่างยอมรับว่าความตายเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกวัน พระเจ้าทรงรู้วันเวลาของชีวิตมนุษย์แต่ละคนและทรงกำหนดขอบเขตชีวิตของเขา “วันเวลาของมนุษย์ถูกกำหนดไว้แล้ว และจำนวนวันเดือนของเขาอยู่กับพระองค์ พระองค์ทรงกำหนดขอบเขตของเขา ไม่ให้เขาผ่านไปได้” (โยบ. 14:5)

เรื่องความตายในพระคัมภีร์เพียงพอที่จะแสดงความหมายของคำว่า “ชีวิตและความตาย” ซึ่งมีความหมายมากกว่าด้านกายภาพ ลักษณะที่สำคัญของชีวิตคือ การที่มนุษย์เข้าไปมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและกับพระเจ้า นั่น เพราะพระเจ้าแห่งพันธสัญญาทรงเรียกเราให้มีชีวิตเช่นนี้ ชีวิตมนุษย์ที่ปราศจากคุณลักษณะดังกล่าวนี้ แม้จะมีชีวิตฝ่ายกายก็เท่ากับว่าตายไปแล้ว ความหวังของชาวฮีบรูที่จะมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าแข็งแกร่งกว่าความตาย เพราะพระองค์ทรงชื้อสัจย์ ประทานการกลับคืน

พระชนมชีพแก่พระเยซูเจ้า การไว้วางใจใน
อำนาจการประทานชีวิตของพระเจ้าผู้
ซื่อสัตย์ ทำให้ความหวังของคริสตชนมี
หลักฐานแน่นอนที่จะมีชีวิตนิรันดร์ร่วมกับ
พระเจ้า

ความตายเป็นการสิ้นสุดของมนุษย์แต่ละ บุคคล

แม้วิชาการแพทย์กำหนดความตายไว้
ด้วยวิธีหลายอย่าง นักเทววิทยาเข้าใจความ
ตายของมนุษย์ว่าเป็นจุดจบของชีวิตที่ไม่มีวัน
หวนกลับมาได้อีก เราอาจจะไม่รู้รู้อย่าง
แน่นอนว่าจุดจบของชีวิตเกิดขึ้นได้อย่างไร
และเมื่อไหร่และอาจจะไม่ตรงกับ ความตาย
ที่การแพทย์กำหนดได้จากข้อมูลทางชีวภาพ
แต่สำหรับทางเทววิทยาของคริสตชน ความ
ตายเป็นการสิ้นสุดทางประวัติศาสตร์ของ
มนุษย์อย่างแท้จริง ไม่ว่าชีวิตจะเป็นอย่างไร
ก็จะเป็นชีวิตที่หวนกลับมาสู่ประสบการณ์
ด้านเวลาและสถานที่เดิมในโลกนี้อย่าง
แน่นอน และจะไม่เป็นชีวิตใหม่ที่เวียนว่าย
ตายเกิดอีก เวลาที่มนุษย์ดำเนินชีวิตโดย
เลือกกิจการอย่างอิสระว่าจะทำอย่างไรนั้น
ไม่มีอีกต่อไปแล้วแต่จะจบลงพร้อมกับความ
ตาย

ด้วยเหตุนี้ ประสบการณ์บางคนที่คุณ
เหมือนตายแล้ว แต่การแพทย์ช่วยให้กลับ
มามีชีวิตอีกครั้ง เป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ
มากในสมัยของเรา เมื่อพิจารณาจากมุมมอง

ทางเทววิทยาแล้ว ก็ต้องสรุปว่าประสบ-
การณดังกล่าวไม่ใช่ประสบการณ์ของผู้ที่ตาย
แล้ว แต่เป็นเพียงประสบการณ์ของผู้ที่ใกล้
จะตายเท่านั้น จากการอธิบายของผู้ป่วยที่ได้
รับประสบการณ์ของเขาว่าเป็นสภาพทาง
จิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ที่ศึกษาสภาพ
จิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงเพราะประสบการณ์
เข้าภวังค์หรือเสพยาเสพติด บรรยายปรากฏ
การณดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับประสบการณ์
ของผู้ที่ใกล้จะตายเหล่านั้น วิชাজิตวิทยา
สมัยใหม่ยอมรับว่าจิตสำนึกของมนุษย์มี
หลายระดับ ดังนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกที่บางคน
มีประสบการณ์ “ใกล้จะตาย” เช่นนั้น

เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว ประสบ-
การณดังกล่าวพิสูจน์ไม่ได้ว่า มนุษย์มีชีวิต
หลังจากความตาย แม้ประสบการณ์นั้นมี
ผลกระทบอย่างมากต่อผู้ที่ประสบกับ
เหตุการณ์เหล่านั้น แต่ประสบการณ์ดังกล่าว
มีความหมายในการพิสูจน์ความจริงอีกข้อ
หนึ่งคือ มีหลักฐานพิสูจน์ว่า มนุษย์ยังเป็นผู้
กระทำบางสิ่งบางอย่างแม้ในทางการแพทย์
ยังไม่มีเครื่องหมายใดๆ ที่บ่งบอกได้ว่า
จิตสำนึกยังมีชีวิตอยู่ เรามีหลักฐานอย่างพอ
เพียงที่สนับสนุนความคิดที่ว่า มนุษย์คือ
ผู้กระทำด้วยตนเองตลอดชีวิตรวมทั้งเวลา
ที่ประสบกับความตาย ความสำคัญของ
ความคิดนี้จะชัดเจนขึ้นในภายหลัง เมื่อเรา
จะพิจารณาความคิดของนักเทววิทยาร่วม
สมัยเรื่องความตาย พระศาสนาจักรสอน

ความจริงประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความคิดที่ว่าความตายเป็นการสิ้นสุดของประวัติศาสตร์ส่วนตัวของมนุษย์แต่ละบุคคลคือความจริงที่ว่าหลังจากความตายวิญญาณของผู้ชอบธรรมที่ไม่ต้องการรับการชำระให้บริสุทธิ์นั้น จะได้มีความสุขอย่างแท้จริงในการเห็นพระเจ้าทันทีทันใด ส่วนวิญญาณของผู้ที่ตายในสถานะบาปหนัก จะได้รับความทุกข์ทรมานในนรกทันทีทันใดเช่นกัน คำสอนทางการของพระศาสนจักรมีความรอบคอบในการประกาศชะตากรรมนิรันดร์ของแต่ละบุคคล คริสตชนมีความเชื่อว่าพระคริสตเจ้าทรงกลับคืนพระชนม์ชีพและเสด็จขึ้นสวรรค์ จึงยืนยันว่าสวรรค์มีจริง พระศาสนจักรได้ย้ำความจริงนี้ เมื่อประกาศว่าพระนางมารีย์ทรงรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ และทุกครั้งที่สถาปนานักบุญองค์ใดองค์หนึ่งหมายความว่า อย่างน้อยมนุษย์บางคนอยู่ในสวรรค์อย่างแน่นอน คือ พระเยซูเจ้า พระนางมารีย์ และนักบุญทั้งหลาย แต่พระศาสนจักรไม่เคยยืนยันว่ามนุษย์ผู้ใดอยู่ในนรกแน่นอนพระศาสนจักรยึดมั่นว่าเป็นไปได้ที่มนุษย์อาจพินาศไปตลอดนิรันดร์ แต่ไม่มีคำสอนใดที่เป็นทางการที่บ่งบอกว่ามนุษย์คนใดอยู่ในนรก

คำสอนตามธรรมประเพณีของพระศาสนจักรเกี่ยวกับความตายยังมีข้อจำกัดอยู่มากมักจะพัฒนาความคิดในเหตุการณ์ก่อน

หรือหลังความตาย มากกว่าจะอธิบายความเป็นจริงของการตายโดยตรง เพียงแต่อธิบายว่าความตายคือการที่วิญญาณแยกออกจากร่างกาย พระศาสนจักรสอนเราว่าเหตุการณ์ที่ควรเกิดขึ้นก่อนความตายคือการกลับใจเป็นทุกข์ถึงบาป และรับพิธี (ศีล) เจิมคนไข้ ส่วนเหตุการณ์ที่จะตามมาหลังจากความตายคือ การพิพากษาส่วนตัวสวรรค์ นรก ไฟชำระ และสถานะที่รอคอยการกลับคืนชีพ คำสอนเรื่องนี้มีพื้นฐานอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า ความตายคือการที่วิญญาณแยกออกจากร่างกาย แต่ถ้าความเข้าใจเรื่องความตายได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างสิ้นเชิงแล้ว คำสอนเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับความตายจะต้องได้รับการตีความแบบใหม่ด้วย

สวรรค์ นรก ไฟชำระ

สวรรค์ นรก มีการกล่าวถึงกันในทุกศาสนา คริสต์ศาสนาก็พูดถึง และเป็นเรื่องใหญ่ด้วย เพราะมันคือจุดหมายปลายทางของชีวิตมนุษย์ มีหลักกว้างคล้ายกันกับทุกศาสนา คือ ทำดีก็จะได้ขึ้นสวรรค์ แต่ถ้าทำชั่วก็จะตกนรก แต่สำหรับเราคริสตศาสนาแล้วยังมีอีกสภาวะอีกแห่งหนึ่งที่เรียกว่า “ไฟชำระ” เป็นดินแดนที่รับการลงโทษที่เบาและยังมีโอกาสได้เข้าไปสู่สวรรค์

สวรรค์ คำว่า “สวรรค์” (Heaven) มีความหมายอยู่ 3 ประการคือ

1) คือส่วนของจักรวาลที่แบ่งออกได้ เป็น 2 ส่วน คือ สวรรค์และโลก หรือตามความเข้าใจของชาวฮีบรูรู้ว่าจักรวาลนั้นมี 3 ชั้น ชั้นบนคือสวรรค์ ชั้นล่างคือน้ำ ส่วนความหมายแรกนี้ “สวรรค์” ก็คือ สิ่งที่แลเห็นบนท้องฟ้า คือดวงดาวต่าง ๆ

2) เป็นอยู่ของพระเจ้า และบรรดาเทวดา เทวดา ณ ที่นี้ วันหนึ่งผู้ที่ได้รับการไถ่แล้วจะได้ไปอยู่

3) มีความหมายถึงบรรดาชาวสวรรค์ หรือผู้ที่อยู่ในสวรรค์ สำหรับชาวยิว ในพระธรรมเกา “สวรรค์” หมายถึง 1.ท้องฟ้า 2. สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่เหนือพื้นดิน เช่น นก ดาว 3. ดินแดนที่อยู่เหนือท้องฟ้า ที่พระเจ้าทรงสร้างไว้เป็นที่เก็บหิมะ ลูกเห็บและพายุ 4. เป็นสถานที่ประทับของพระเจ้า และเทวดา ซึ่งเป็นข้าบริวารรับใช้พระองค์

ในพระคัมภีร์ผู้บันทึกก็มีความเชื่อคล้ายชาวยิว เช่น เขียนว่า “พระเยซูคริสต์ทรงแหงนพระพักตร์ ไปยังพระบิดาผู้สถิตในสวรรค์” (ยน.6:62) ต่อมา เมื่อพระสันตะปาปาปีโอที่ 12 ประกาศข้อความเชื่อเรื่องแม่พระได้รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ทั้งกายและวิญญาณนั้น พระองค์ทรงอธิบายว่า “สวรรค์” เป็นความรุ่งเรืองอย่างชาวสวรรค์มากกว่า สถานที่ของชาวสวรรค์ ดังนั้นสวรรค์จึงหมายถึงสภาพทางจิตของผู้ที่สิ้นใจในพระคริสต์ และกลับไปร่วมส่วนในสถานภาพเดียวกับพระคริสต์ผู้ได้กลับคืนชีพและเสด็จสู่สวรรค์

สวรรค์ หมายถึง สถานภาพทางจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความสุข เป็นความสุขที่มาจากจิตที่สนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระตรีเอกภาพในพระเยซูคริสต์ และพร้อมกับพี่น้องอื่นๆ ในพระกายทิพย์พระคริสต์ เป้าหมายชีวิตของมนุษย์ คือ การถวายพระเกียรติมงคลของพระเจ้า สรรเสริญพระองค์ ความสุขของมนุษย์ก็คือ การได้มีบุญที่จะช้องสรรเสริญพระเจ้าพร้อมกับบรรดานักบุญ เทวดา และพร้อมกับพระเยซูคริสต์เจ้าตลอดนิรันดร์

นรก (Hell) หรือ ไฟนรก (Sheol) ตามตำนานโบราณของชาวเยอรมัน Hell เป็นสถานที่อยู่ของผู้ตาย ในศัพท์ภาษาฮีบรูใช้คำว่า “Sheol” ตรงกับภาษากรีกว่า “Haidos” เป็นแดนคนตาย ในพระธรรมเกาเชื่อกันว่าคนตายทุกคนไม่ว่าดีหรือชั่ว ต้องไปอยู่ใน Sheol ซึ่งเป็นที่มืด เจ็บปวด เป่าเป่ลี่ยวน่าเวทนา ในบทภาวนาแบบเกายังสวดว่า “He descended into hell” ซึ่งหมายถึงที่มืดใต้บาดาลนั่นเอง ต่อมาตอนปลายสมัยพระธรรมเกา ชาวยิวเชื่อว่าที่มืดใต้บาดาลนั้นมีสองส่วนที่แยกออกจากกัน เพื่อเป็นที่อยู่สำหรับคนดีส่วนหนึ่ง และคนชั่วอีกส่วนหนึ่ง โดยมีเหวใหญ่ขวางกั้น ที่คนชั่วต้องอยู่นั้น เรียกว่า “Gehenna” (ภาษากรีก) ที่ซึ่งถูกสาปแช่ง ในมโนภาพของชาวฮีบรูโบราณเข้าใจว่า แดนคนตายหรือนรคนั้น อยู่ใต้แผ่นดินโลก (กันดารวิถี 16.30-33, เอเสเคียล

31.17) โดยเข้าใจว่ามีประตูที่จะผ่านเข้าไป ซึ่งเป็นที่มีดมืด

มีหัวหน้าซาตานที่เป็นตัวการต่อสู้กับพระเจ้า เป็นเทวดาในสวรรค์นั่นเอง ที่คิดการใหญ่ ไม่เชื่อฟังพระเจ้า ชอบทะเลาะกับเหล่าเทวดาด้วยกัน จึงถูกพระเจ้าไล่ออกจากสวรรค์ มันมีชื่อว่า “รูซีแฟ” เมื่อมันออกจากสวรรค์ มันก็ไปหาที่อยู่ใหม่ และที่อยู่ของมันก็คือนรก มันได้พยายามหาพรรคพวก ด้วยเล่ห์เหลี่ยมต่างๆ และมันก็มีสมุนมากมาย สมุนของมันก็คือคนชั่วทั้งหลาย วิญญาณชั่วต้องไปอยู่กับมัน

ทุกสิ่งทีพระคริสต์เจ้าทรงสอน ถือเป็นเรื่องสำคัญ นรกเป็นความจริงชั้นลึกลับอย่างหนึ่งในลัทธิธรรมคริสต์ศาสนา นักเทววิทยามักอธิบายนรกในแง่ยูติธรรมของพระเจ้า การลงโทษที่สมดุลงกับความผิดหรือความบาป แต่ในปัจจุบันนักเทววิทยาอธิบายนรกในแง่อาณาจักรพระเจ้า และความไม่ยอมเชื่อเป็นส่วนสำคัญ อาณาจักรแห่งพระเมตตาของพระเจ้าเปิดรับทุกคน เพื่อทุกคนจะได้รอด แต่มนุษย์มีเสรีภาพในการตัดสินใจ ผู้ที่เชื่อก็จะรอด ผู้ไม่เชื่อก็จะวอดวาย การแยกตัวเองออกจากอาณาจักรของพระเจ้าในบั้นปลายชีวิตนั้นคือการตกนรก ในความหมายนี้ นรกมิใช่สถานที่ เช่นเดียวกับสวรรค์ก็มิใช่สถานที่แต่เป็นสภาพทางจิตใจ ในวาระสุดท้ายที่ปฏิเสธการเข้าอาณาจักรของพระเจ้า

ไฟชำระ เป็นเวลาเกือบ 40 ปี มาแล้วที่มีการได้ข้อร้องให้นักเทววิทยาและนักเทคโนโลยีศาสดาทั้งหลายถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับ “ไฟชำระ” อย่างถูกต้อง เพราะคำสอนข้อความเชื่อนี้ได้รับความคิดที่ไม่ถูกต้องจากหลายแห่งมาปะปนกันจนบิดเบือนการเปิดเผยของพระเจ้า แม้แต่ความศรัทธาอันถ่องแท้ของประชาชนก็มีส่วนทำให้ข้อคำสอนนี้ผิดเพี้ยนไปบ้าง อาทิเช่น แทนที่จะมองไฟชำระเป็นพระพรของพระเจ้าที่ประทานแก่มนุษย์เพื่อเขาจะได้เจริญเติบโตขึ้นในความรักของพระองค์ และมีชีวิตที่สมบูรณ์กับพระองค์ในอนาคต กลับมามองไฟชำระว่าเป็นการลงโทษของพระเจ้าต่อมนุษย์ที่ทำความเลวร้ายในอดีตและแทนที่จะมองไฟชำระเป็นการเตรียมตนเพื่อมีความสุขแท้จริงในสวรรค์และชื่นชมยินดีในพระเมตตาของพระเจ้านั้น กลับมองไฟชำระเป็นเหมือนนรกชั่วคราว คือเป็นสถานที่รับทรมานอย่างสาหัส เปรียบเทียบกับคุกที่หนาวจัด หรือร้อนจัดที่สุด

การพิพากษาคครั้งสุดท้าย

มนุษย์คู่แรกที่พระเจ้าทรงสร้างมีความบริสุทธิ์ ไม่รู้จักตาย แต่เนื่องจากผิดคำสั่งและไม่เชื่อสัตย์ต่อพระเจ้า จึงทำให้เกิดความทุกข์ บาป และความตายมาสู่มนุษย์ ซึ่งรวมทั้งบรรดาลูกหลานสืบต่อมาด้วย และด้วยความรักของพระเจ้าผู้สร้างที่มีต่อมนุษย์ซึ่งเป็น

สิ่งสร้าง พระองค์สัญญาว่าจะส่งพระผู้มาช่วยไถ่กู้มนุษย์ให้รอดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงโดยให้หลักปฏิบัติแก่บรรดามนุษย์ คือความรักซึ่งกันและกันและเช่นนั้นความสำคัญในการเอาตัวรอดไม่ใช่จะไปหาที่อื่นแต่เริ่มจากในโลกนี้ การประพุดตัวดำเนินชีวิตตั้งแต่ในปัจจุบันอย่างดี ดังนั้น ในการดำเนินชีวิตในโลกนี้เป็นเหมือนเวทีแห่งการทดสอบว่าสามารถเอาชนะพลังแห่งปีศาจได้มากน้อยแค่ไหน และเมื่อในวันสุดท้ายของชีวิตมาถึง การพิพากษาของพระเจ้าก็มาถึงด้วยเช่นกัน การพิพากษาก็คือการตัดสินของพระเจ้าต่อมนุษย์ตามผลของการตอบสนองที่มนุษย์มีต่อแผนแห่งความรอดของพระเจ้า การพิพากษา มิใช่เริ่มเมื่อภายหลังจากการตายเท่านั้น แต่เริ่มมีตั้งแต่ในชีวิตประจำวันด้วย โดยการพิพากษาเราตามผลของการตอบสนองที่เรามีต่อคำสั่งสอนของพระองค์ การตัดสินนี้เป็นเพื่อแผ่เมตตา เชิญชวนให้ทำดีกลับใจ ทั้งนี้ไม่ใช่การตัดสินเพียงแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังมีการตัดสินทางสังคม ต่อบ้านเมืองและต่อครอบครัวเช่น ความอุดมสมบูรณ์ ภัยพิบัติต่าง ๆ ความสงบสุข การมีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นหรือแตกแยก แต่เมื่อถึงกาลเวลาแห่งความตายแล้ว วิญญาณจะแยกออกจากร่างกาย กายจะกลับเป็นดินคือเปื่อยเน่าไป ส่วนวิญญาณจะถูกพิพากษาตัดสินทันทีภายหลังจากการตายแล้ว เรียกว่าพิพากษาที่ละคน ซึ่งเป็นการตัดสินอย่างเด็ดขาดแน่นอน

กระบวนการตัดสินความนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับจิตของผู้ตายในพริบตาเดียว พระเจ้าจะประทานแสงสว่างให้จิตนั้นสามารถเห็นสภาพแท้จริงของตัวเอง และรู้ตัวว่า ตนสมกับรางวัลหรือโทษอย่างไร วิญญาณที่ถูกพิพากษาแล้วจะไป สวรรค์ ไฟชำระ หรือนรกสุดแล้วแต่บุญหรือบาปที่ตนได้กระทำไว้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่นอกจากนี้ก็ยังมีการพิพากษาอีกครั้งเรียกว่าพิพากษาพร้อมกันในวันสิ้นพิภพ หรือพิพากษารั้งสุดท้าย

สรุปได้ว่า ทศณะของคริสต์ศาสนาจะมีการพิพากษาตั้งแต่ในโลกนี้ และภายหลังจากความตายแล้วจะมีการพิพากษา 2 ครั้ง คือ เมื่อมนุษย์ตายจะเป็นการพิพากษาที่ละคน และอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันพิพากษารั้งสุดท้าย ซึ่งไม่มีการแก้ตัวได้อีกเป็นการตัดสินอย่างสมบูรณ์ ประจักษ์แก่ทุกคน เป็นการตอบแทนที่สมบูรณ์ที่สุดที่ให้ผลกับมนุษย์ตามผลแห่งการกระทำที่ดีและไม่ดี

ชีวิตนิรันดร์

เมื่อเราพูดถึงคำว่าชีวิตนิรันดร์ เรามักจะคิดถึงชีวิตที่เป็นอมตะ ไม่มีวันตายหรือชีวิตที่ยืนยาวในโลกนี้และในโลกหน้า ถ้าจะกล่าวเช่นนั้นมักจะทำให้เกิดปัญหามากกว่าที่จะช่วยอธิบายให้กระจ่างขึ้น และอาจจะผิดไปจากความหมายที่หลักธรรมของศาสนา กล่าวถึงก็เป็นได้

แท้จริงความหมายเดิมที่พระคัมภีร์กล่าวถึงชีวิตนิรันดร์ก็คือ ชีวิตที่มีคุณภาพ ไม่ใช่ปริมาณที่นับกันเป็นปี ๆ ชีวิตนี้มีความสุขความพอใจ และทำให้ผู้ที่รับชีวิตนี้มองดูชีวิตของตนมีความหมายขึ้น รู้ว่าตนมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ไม่ใช่สิ่งที่ไร้สาระเป็นอนิจจังหรือไม่มีความปิติชื่นชม

อีกประการหนึ่งชีวิตนิรันดร์เป็นชีวิตที่อยู่ภายหลังจากความตายแล้ว เป็นชีวิตที่กลับใจอยู่กับพระเจ้า ไม่มีความทุกข์โศก เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ในทุกด้านตลอดไป เราทราบแต่เพียงเท่านั้น และไม่มีใครจะอธิบายได้อีกว่าชีวิตนิรันดร์นั้นมีรายละเอียดอื่นใดอีกบ้าง เราจึงอนุมานเอาได้ว่าชีวิต นิรันดร์นี้เป็นทั้งสิ่งที่เป็นปัจจุบันและในอนาคต แต่ทางหลักคำสอนแล้วเน้นถึงชีวิตนิรันดร์ที่เราจะรับได้ในปัจจุบันมากกว่า นั่นคือเน้นการดำเนินชีวิตในโลกนี้อย่างมีคุณภาพ มีความหมายมากกว่าความพึงพอใจของตนไปวัน ๆ หนึ่งโดยไร้เป้าหมาย

สรุป

เพราะความรักอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าที่ทรงช่วยให้มนุษย์รอดพ้นจากความตายนิรันดร์ ความตายในทัศนะของศาสนาคริสต์จึงเป็นสิ่งที่ไม่น่ากลัว เพราะเป็นช่วงเวลาที่ทำให้เรารอดพ้นจากบาป ความตายจึงเป็นประตูที่จะนำเราไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อเราได้มีการเตรียมตัวอย่างดี เจริญชีวิตอย่างดีตั้งแต่ในโลกนี้ ชีวิตหลังความตายที่เราจะต้องกลับไปพบพระเจ้า จึงไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัวด้วยเช่นกัน เพราะเรารู้ว่า นี่คือช่วงเวลาที่เราจะได้กลับบ้านแท้ชั่วนิรันดร์

หมายเหตุ: บทความนี้เรียบเรียงจากสารนิพนธ์เรื่องเปรียบเทียบทัศนคติ เรื่อง “ชีวิตหลังความตาย ตามหลักคำสอนของศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์” ของ นายวันฉลอง บุราณ สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม พ.ศ. 2556

ชีวิตนัลโงคนตาย

(แนวคิดจิตวิทยา)

พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์

ความตายของผู้จงรักภักดีต่อพระยาห์เวห์มี
ค่ายิ่งนักเฉพาะพระพักตร์พระองค์ (สดุดี
116:15)

“ความตาย” นับเป็นลัทธิธรรมประการ
หนึ่ง ที่มนุษย์ทุกคนล้วนต้องเผชิญ เมื่อถึง
วาระสุดท้ายปลายชีวิต และชีวิตหลังความ
ตายยังคงเป็นความลับ หรือความรู้ที่ยังไม่
กระจ่างชัด ซึ่งมนุษย์จำนวนมากสนใจใคร่รู้
อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่น่ากลัวสำหรับบางคน
ที่รู้สึกว่ ตนยังไม่พร้อมที่จะเผชิญหน้ากับ
ชีวิตหลังความตาย

จากสถิติขององค์การอนามัยโลก เมื่อ
ปี ค.ศ.2016 พบว่า สาเหตุที่ทำให้บุคคลเสียชีวิต
เป็นอันดับหนึ่งคือ โรคหลอดเลือดหัวใจ
ตีบและสโตรก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการ
เสียชีวิตตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา
ขณะที่ประเทศไทย สาเหตุของการเสียชีวิต
ของประชากรไทยอันดับหนึ่ง คือ มะเร็งทุก
ชนิด อันดับ 2 คือ โรคหลอดเลือดในสมอง
อันดับ 3 ปอดอักเสบ อันดับ 4 โรคหัวใจ
ขาดเลือด อันดับ 5 อุบัติเหตุจากการ
คมนาคมขนส่งทางบก ซึ่งสาเหตุการเสียชีวิต
จากอุบัติเหตุนี้ ส่งผลให้ไทยมีสถิติที่สูงเป็น
อันดับหนึ่งของโลก เมื่อปีที่ผ่านมา

นักจิตวิทยาการศึกษา, รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม, อาจารย์พิเศษด้านจิตวิทยา
ในสถาบันอุดมศึกษา, วิทยากรฝึกอบรมและบรรยายด้าน Counseling Psychology, Family Counseling และ Self-empowerment

หากพิจารณาจากสถิติการเสียชีวิตของบุคคลต่างๆ แล้ว เราจะพบว่า การเสียชีวิตของบุคคลในปัจจุบัน มักจะเกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้บุคคลใกล้ชิดกับผู้เสียชีวิตยากต่อการยอมรับความจริง และลำบากในการปรับตัว ปรับใจ กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

โดยทั่วไป เมื่อบุคคลประสบกับความทุกข์อย่างฉับพลัน พวกเขามักจะมีปฏิกิริยาบางอย่าง ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น ร้องไห้ คร่ำครวญ รับประทานอาหารเพิ่มมากขึ้น หรือไม่รู้สึกรับประทานอาหารนอนหลับไม่สนิท ตื่นกลางดึก ฝันร้าย ปวดหัวไมเกรน รู้สึกตึงเครียด มีการใช้ยาหรือสารเสพติด รู้สึกชีวิตไม่มีความหมาย ไม่มีคุณค่า บางรายอาจจะคิดหาหนทางตัวเอง คิดว่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นเป็นความผิดหรือเป็นความรับผิดชอบของตน ฯลฯ

ภาวะที่เกิดขึ้นนี้เราเรียกว่า ความเศร้าโศก (grief) ซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบสนองปกติของบุคคล หรือครอบครัว ที่ต้องประสบกับการสูญเสีย ความเศร้าโศกเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากการสูญเสีย ซึ่งไม่อาจบ่งบอกได้อย่างแน่นอนว่า จะใช้ระยะเวลาานเท่าใด ที่ผู้สูญเสียจะทำใจยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และหลุดพ้นจากความเศร้าโศกนี้ได้ (มาโนช หล่อตระกูลและปราโมทย์ สุคนิษฐ์, 2558)

Elisabeth Kubler-Ross จิตแพทย์ชาวสวิสได้ศึกษาถึงปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น และได้เขียนสรุปเป็นแบบจำลองไว้ในหนังสือ “ว่าด้วยความตายและการตาย” (On Death and Dying) ของเธอในปี พ.ศ.2512 โดยแบ่งปฏิกิริยาออกเป็น 5 ระยะ ได้แก่

1) ระยะปฏิเสธ (denial) เป็นระยะที่บุคคลพยายามปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้น เพื่อปกป้องตนเองจากความเจ็บปวด ที่ตนยังไม่อยากเผชิญ ระยะนี้บุคคลมักจะกล่าวว่า “ไม่จริง” “เป็นไปไม่ได้”

2) ระยะโกรธ (anger) เป็นระยะที่บุคคลแสดงความโกรธต่อการสูญเสียที่เกิดขึ้น โดยมักจะโทษบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่าเป็นต้นเหตุ ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ขึ้นมา

3) ระยะต่อรอง (bargaining) เป็นระยะที่บุคคลเริ่มมีการรับรู้ถึงการสูญเสีย แต่ก็ยังพยายามมองหาสิ่งต่อรอง เพื่อปลอบใจตนเอง ที่ยังไม่อาจยอมรับกับความจริงที่เกิดขึ้นได้ คำพูดที่มักได้ยินในระยะนี้ เช่น ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ ฉันจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว หรือ ถ้าตอนนั้นฉันเชื่อคนที่คอยเตือน วันนี้ฉันคงไม่เป็นแบบนี้ เป็นต้น

4) ระยะซึมเศร้า (depression) เป็นระยะที่บุคคลค้นพบความจริงว่า ตนเองไม่สามารถย้อนเวลากลับไปแก้ไขอดีตได้ ทำให้เกิดความเศร้าโศกเสียใจ บุคคลที่อยู่ในระยะนี้

มักจะมีการชิมเศร้า หดแรงแรง มองโลกในแง่ลบ เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ อายากตาย ซึ่งถ้าปล่อยให้อยู่ในระยะนี้นานเกินไป อาจนำไปสู่การเป็นผู้ป่วยจิตเวชได้

5) ระยะยอมรับ (acceptance) เป็นระยะที่บุคคลเริ่มกลับสู่สภาพเดิม ยอมรับการสูญเสีย รับรู้ว่า ตนเองไม่อาจย้อนกลับไปแก้ไขเหตุการณ์ในอดีตได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะเกิดการยอมรับแล้ว แต่อาจจะกลับไปสู่ระยะก่อนหน้าได้ ถ้าขาดการดูแลจิตใจของตนเองอย่างดีเพียงพอ

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่ออารมณ์เศร้า โศกมีอยู่ด้วยกันหลายประการ ได้แก่

1) ความหมายของสิ่งที่สูญเสีย (meaning of loss) หมายถึง การสูญเสียที่เกิดขึ้นนั้นมีความสำคัญหรือมีความหมายต่อบุคคลนั้นมากน้อยเพียงใด ยิ่งมีคุณค่าหรือความหมายมาก ยิ่งส่งผลให้มีอารมณ์เศร้าโศกเพิ่มมากขึ้น เช่น การสูญเสียบุคคลสำคัญที่ตนรักและใกล้ชิด การสูญเสียอวัยวะหรือสิ่งของสำคัญที่รักมาก เป็นต้น

2) ลักษณะของความสัมพันธ์ บุคคลมักจะเศร้าโศกเสียใจอย่างมาก เมื่อบุคคลที่สูญเสียมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความผูกพันกันอย่างมาก

3) อายุของผู้ที่ประสบกับการสูญเสีย มีการศึกษาพบว่า ผู้สูญเสียที่มีอายุน้อยจะปรับตัวได้ยากกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า

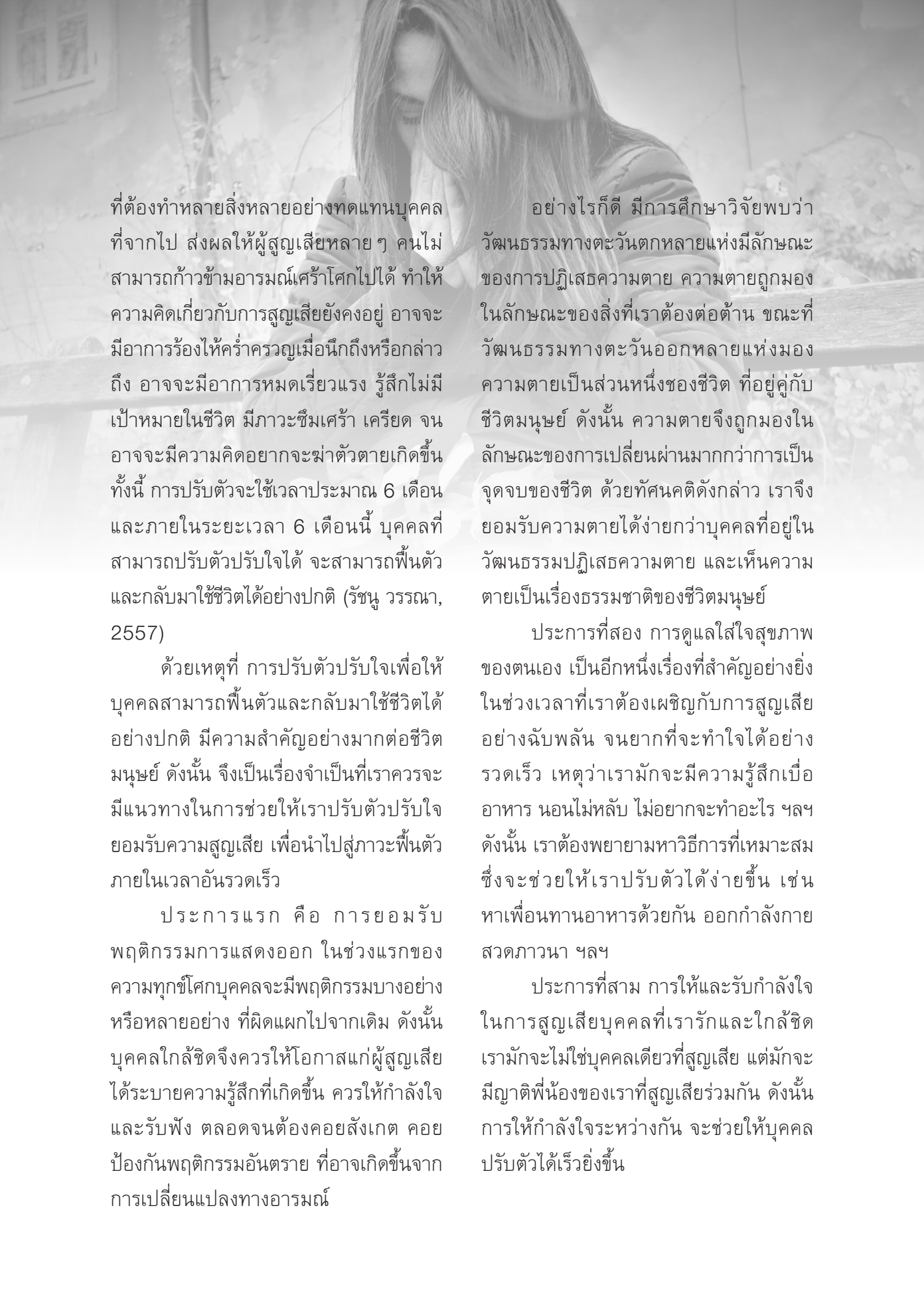
4) การเผชิญกับประสบการณ์การสูญเสียในครั้งก่อน หากผู้สูญเสียเคยมีประสบการณ์การสูญเสียมาก่อน และสามารถผ่านประสบการณ์นั้นมาได้จะสามารถปรับตัวและทำใจได้ง่ายกว่าบุคคลที่เพิ่งเผชิญกับการสูญเสียเป็นครั้งแรก

5) การสูญเสียหัวหน้าครอบครัว เป็นการสูญเสียบุคคลที่เปรียบเสมือนเสาหลักของครอบครัว ทำให้สมาชิกครอบครัวที่เหลือต้องปรับตัวตอบทบาทหน้าที่ใหม่เพื่อความอยู่รอดของครอบครัว จึงส่งผลอย่างมากต่อการปรับตัวยอมรับการสูญเสียที่เกิดขึ้น

6) การสนับสนุนจากสังคม หากผู้สูญเสียได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง ในสังคมที่เขาอยู่ จะช่วยให้การปรับตัวทำได้ดีขึ้น และอารมณ์เศร้าโศกจะลดลงได้เร็วกว่าบุคคลที่ขาดการสนับสนุนจากสังคม

7) ลักษณะการสูญเสีย หากเป็นการเสียชีวิตอย่างกะทันหัน ไม่เคยคาดคิดมาก่อน จะส่งผลให้เกิดอารมณ์เศร้าโศกมากกว่าการเสียชีวิต ที่ได้ทำใจไว้แล้ว (รัชานุวรรณ, 2557)

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น เราจะเห็นได้ว่า ชีวิตของคนที่ยังมีชีวิตอยู่ภายหลังการสูญเสียบุคคลที่เราเคารพรัก มักจะตกอยู่ในสภาวะที่ยากลำบากต่อการปรับตัวปรับใจให้ยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย รวมถึงต้องปรับตัวให้เหมาะกับบทบาทหน้าที่ใหม่

ที่ต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างทดแทนบุคคลที่จากไป ส่งผลให้ผู้สูญเสียหลาย ๆ คนไม่สามารถก้าวข้ามอารมณ์เศร้าโศกไปได้ ทำให้ความคิดเกี่ยวกับการสูญเสียยังคงอยู่ อาจจะมีอาการร้องไห้คร่ำครวญเมื่อนึกถึงหรือกล่าวถึง อาจจะมีอาการหมดเรี่ยวแรง รู้สึกไม่มีเป้าหมายในชีวิต มีภาวะซึมเศร้า เครียด จนอาจจะมีความคิดอยากจะทำตัวตายเกิดขึ้น ทั้งนี้ การปรับตัวจะใช้เวลาประมาณ 6 เดือน และภายในระยะเวลา 6 เดือนนี้ บุคคลที่สามารถปรับตัวปรับใจได้ จะสามารถฟื้นตัวและกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติ (รัชну วรรณ, 2557)

ด้วยเหตุที่ การปรับตัวปรับใจเพื่อให้บุคคลสามารถฟื้นตัวและกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติ มีความสำคัญอย่างมากต่อชีวิตมนุษย์ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่เราควรจะมีแนวทางในการช่วยให้เราปรับตัวปรับใจยอมรับความสูญเสีย เพื่อนำไปสู่ภาวะฟื้นตัวภายในเวลาอันรวดเร็ว

ประการแรก คือ การยอมรับพฤติกรรมการแสดงออก ในช่วงแรกของความทุกข์โศกบุคคลจะมีพฤติกรรมบางอย่างหรือหลายอย่าง ที่ผิดแผกไปจากเดิม ดังนั้น บุคคลใกล้ชิดจึงควรให้โอกาสแก่ผู้สูญเสียได้ระบายความรู้สึกที่เกิดขึ้น ควรให้กำลังใจและรับฟัง ตลอดจนต้องคอยสังเกต คอยป้องกันพฤติกรรมอันตราย ที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์

อย่างไรก็ดี มีการศึกษาวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางตะวันตกหลายแห่งมีลักษณะของการปฏิเสธความตาย ความตายถูกมองในลักษณะของสิ่งที่เราต้องต่อต้าน ขณะที่วัฒนธรรมทางตะวันออกหลายแห่งมองความตายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ที่อยู่คู่กับชีวิตมนุษย์ ดังนั้น ความตายจึงถูกมองในลักษณะของการเปลี่ยนผ่านมากกว่าการเป็นจุดจบของชีวิต ด้วยทัศนคติดังกล่าว เราจึงยอมรับความตายได้ง่ายกว่าบุคคลที่อยู่ในวัฒนธรรมปฏิเสธความตาย และเห็นความตายเป็นเรื่องธรรมชาติของชีวิตมนุษย์

ประการที่สอง การดูแลใส่ใจสุขภาพของตนเอง เป็นอีกหนึ่งเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่เราต้องเผชิญกับการสูญเสียอย่างฉับพลัน จนยากที่จะทำใจได้อย่างรวดเร็ว เหตุว่าเรามักจะมีความรู้สึกเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ไม่อยากจะทำอะไร ฯลฯ ดังนั้น เราต้องพยายามหาวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะช่วยให้เราปรับตัวได้ง่ายขึ้น เช่น หาเพื่อนทานอาหารด้วยกัน ออกกำลังกาย สวดภาวนา ฯลฯ

ประการที่สาม การให้และรับกำลังใจในการสูญเสียบุคคลที่เรารักและใกล้ชิด เรามักจะไม่ใช้บุคคลเดียวที่สูญเสีย แต่มักจะมีญาติพี่น้องของเราที่สูญเสียร่วมกัน ดังนั้น การให้กำลังใจจะระหว่างกัน จะช่วยให้บุคคลปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ การทำกิจกรรมที่ตนชื่นชอบ บางคนอาจจะมีความสุขกลับคืนมาโดยเร็ว ถ้าได้พูดคุยระบายความในใจกับใครสักคนที่ตนวางใจ แต่บางคนอาจจะชอบอยู่ตามลำพังมากกว่า เพื่อจะได้มีเวลาในการคิดไตร่ตรอง หรือมีเวลาสำหรับการเขียนบางสิ่งบางอย่างลงในสมุดบันทึก

ประการสุดท้าย การพบแพทย์หรือนักจิตวิทยาในสถานะที่การปรับตัวเป็นไปได้ยาก และรู้สึกว่ามีดีขึ้นภายในสองถึงสามสัปดาห์ รวมถึงถ้ามีปัญหาทางอารมณ์ในอดีต เช่น ซึมเศร้า หรือใช้สารเสพติด ควรไปพบแพทย์หรือนักจิตวิทยา เพื่อรับความช่วยเหลือรักษาเยียวยา

อย่างไรก็ดี เราต้องไม่ลืมว่า เราไม่อาจเปลี่ยนแปลงอดีต สิ่งที่เราทำได้คือการยอมรับความจริงและปรับตัว เพื่อให้เหลือผลกระทบจากอดีตน้อยที่สุด การที่เราพยายามลืมหรือพยายามจะเอาชนะการสูญเสีย จึงเป็นการกระทำที่อาจทำให้เราไม่ก้าวข้ามอดีตซึ่งเราไม่อยากจะจดจำ

เพราะถ้าเราเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องประสบกับความทุกข์และความทุกข์ การพบเจอและการพลัดพราก เราย่อมมองเห็นว่า ประสบการณ์ความเศร้าโศกจากการสูญเสียนี้ได้กลั่นกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเรา ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโตก้าวหน้าทั้งในด้านความคิด จิตใจและจิตวิญญาณ

- ทิพย์สุตา สาเหียงเสนาะ. (2556). การเผชิญกับภาวะสูญเสียและเศร้าโศก. วารสาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 21(7), 658-667.
- มานิช หล่อตระกูล และ ปราโมทย์ สุคนิชย์. (2558). จิตเวชศาสตร์ รามาธิบดี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัฐ วรรณ. (2557). ความสุขของอารมณ์เศร้าโศกที่ผิดปกติ จากการสูญเสีย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่พบในผู้ป่วยนอกจิตเวช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Attig, Thomas. (2000). The Heart of Grief: Death and the Search for Lasting Love. New York: Oxford University Press.
- Boss, P. (2004). Ambiguous loss. In F. Wash & M. McGoldrick (Eds.), Living beyond loss: Death in the family (2nd ed.) (pp. 237-246), New York: Norton.
- Corey, Gerald. (2001). Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy, 6th Edition, Belmont CA: Wadsworth.
- Gilbert, K HPER F460/F450: Ambiguous Loss and Disenfranchised Grief, unit 9 notes. Retrieved August 26, 2007, from <http://www.indiana.edu/~familygrf/units/ambiguous.html>
- Humphrey, K. (2009). Counseling strategies for loss and grief. Alexandria, VA: American Counseling Association.
- Kuber-Ross, E. and Kesster, D. (2007). On grief and grieving. New York: Scribner Book.
- Wakefield, J. C. (2013). DSM-5 grief scorecard: Assessment and outcomes of proposals to pathologize grief. World Psychiatry. Retrieved from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3683270>
- Zisook, S., & Shear, K. (2009). Grief and bereavement: what psychiatrists need to know. World psychiatry : official journal of the World Psychiatric Association (WPA), 8(2), 67-74.

พิธีกรรม บวชบาทหลวงคาทอลิก

(นวก่อสร้าง)

บาทหลวงเซฐา ไชยเดช

เนื่องในวันที่ 12 มกราคม ค.ศ.2019
วันฉลองบุญราศีนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง
ที่จะถึงนี้ จะมีพิธีบวชบาทหลวง 2 คนของ
คณะธรรมทูตไทย และเป็นศิษย์เก่าที่เพิ่งจบ
การศึกษาจากวิทยาลัยแสงธรรม จึงเป็น
โอกาสดีที่ผู้เขียนจะแบ่งปันเกี่ยวกับพิธีกรรม
บวชบาทหลวงคาทอลิกในวารสารแสงธรรม
ปริทัศน์ฉบับนี้

โครงสร้างของพิธีบวชบาทหลวง
คาทอลิก มีดังนี้

1. การนำเสนอผู้รับเลือกให้รับศีลบวช
ต่อมุขนายกมิสซังให้บวชเขาเป็นบาทหลวง

2. การเทศน์สอนของมุขนายกมิสซัง
เตือนใจชุมชนคริสตชนและผู้รับเลือกให้บวช
เป็นบาทหลวงเกี่ยวกับหน้าที่ของบาทหลวง

3. การแสดงความสมัครใจของผู้รับ
เลือกและคำสัญญาว่าจะเชื่อฟังมุขนายกมิสซัง
สมณะประมุขของตน

4. คำภาวนาของที่ชุมนุม (บทรำวิงวอน
นักบุญทั้งหลาย)

5. การปกมือและบทภาวนาของพิธี
บวชบาทหลวงคาทอลิก

6. พิธีกรรมอธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ของ
บาทหลวงคาทอลิก ได้แก่ การมอบอาภรณ์

บาทหลวงสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, อาจารย์ประจำสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม

ในพิธีมิสซาให้บาทหลวงใหม่ และบาทหลวงรุ่นพี่จัดสโตลาและสวมกาสุลาให้แก่ผู้รับศีลบวช การเจิมฝ่ามือของผู้รับศีลบวชด้วยน้ำมันคริสมา และการมอบถ้วยกาลิกส์ที่มีเหล้าองุ่นปนน้ำและจานรองที่มีแผ่นปังให้แก่ผู้รับศีลบวช

7. การมอบสันติสุข

1. การนำเสนอผู้รับเลือกให้รับศีลบวชต่อมุขนายกมิสซังให้บวชเขาเป็นบาทหลวง

ผู้ที่รับศีลบวชเป็นบาทหลวงแต่งตั้งชุดสังฆานุกร (อัลบา รัตประคด และสโตลาเฉียง) ถูกเรียกชื่อทีละคน แต่ละคนตอบว่า “อยู่ครับ” (Adsum) และเดินเข้าไปยืนเบื้องหน้ามุขนายกมิสซัง

บาทหลวงผู้ใหญ่ในสังฆมณฑลที่มุขนายกมิสซังกำหนดไว้เพื่อการนี้ จะขอให้มุขนายกมิสซังบวชผู้สมัครรับศีลบวชเป็นบาทหลวง

มุขนายกมิสซังจะถามถึงความเหมาะสมของผู้ที่จะรับศีลบวชเป็นบาทหลวง

บาทหลวงผู้ใหญ่ท่านนั้นจะตอบว่า “หลังจากได้สอบถามบรรดาคริสตชน และตามความเห็นของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องแล้ว ขอรับรองว่าเขาเป็นผู้เหมาะสม” หมายความว่าผู้สมัครรับศีลบวชได้รับการยอมรับจากกลุ่มคริสตชน และได้รับการเตรียมตัวอย่างดีจากผู้ใหญ่ที่ดูแล และเห็นว่าเขาเหมาะสมจะรับศีลบวช (เป็นการสะท้อนธรรมเนียมประเพณี

ของคริสตชนในสมัยโบราณที่กลุ่มคริสตชนเป็นผู้เลือกผู้รับศีลบวชเป็นบาทหลวง หรืออย่างน้อยผู้ที่รับศีลบวชต้องได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มคริสตชน)

มุขนายกมิสซังจะเลือกผู้สมัครรับศีลบวชให้รับหน้าที่บาทหลวงคาทอลิกโดยกล่าวว่า “**เดชะพระเจ้า และเดชะพระเยซูคริสตเจ้า** พระผู้ไถ่ทรงช่วยเหลือ เราขอเลือกลูกของเราเหล่านี้ เข้ารับหน้าที่เป็นบาทหลวง” คำพูดนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่าบาทหลวงเป็นผู้ได้รับการเลือกสรรจากพระเจ้า โดยมีมุขนายกมิสซังเป็นผู้แทนของพระองค์ (ที่จริงแล้วเราทุกคนเป็นคนบาป ไม่มีใครที่เหมาะสมที่จะรับใช้พระองค์ในหน้าที่บาทหลวง แต่เป็นเพราะพระเมตตาของพระเจ้าที่ได้ทรงเลือกผู้ที่จะรับศีลบวช และแน่นอนเป็นความสมัครใจและตั้งใจจริงของผู้ที่จะรับศีลบวช ที่จะพยายามปฏิบัติหน้าที่บาทหลวงของตนอย่างดี อาศัยความช่วยเหลือจากพระเจ้าและคำภาวนาของพี่น้องคริสตชน)

สัตบุรุษจะแสดงการตอบรับการเลือกของมุขนายกมิสซังโดยกล่าวว่า “ขอขอบพระคุณพระเจ้า” หรือด้วยการแสดงออกอื่นๆ ตามประเพณีท้องถิ่น เช่น การปรบมือ ฯลฯ

2. การเทศน์สอนของมุขนายกมิสซังเตือนใจชุมชนคริสตชนและผู้รับเลือกให้บวชเป็นบาทหลวงเกี่ยวกับหน้าที่ของบาทหลวง

บทเทศน์นี้สะท้อนคำสอนเรื่อง “บาทหลวงในหน้าที่เกี่ยวกับพระคริสตเจ้า, เกี่ยวกับมุขนายกมิสซัง เกี่ยวกับสภา บาทหลวง และเกี่ยวกับประชากรคริสตชน” ใน “ธรรมนูญด้านพระธรรมกล่าวถึงพระ ศาสนจักร” ข้อ 28 (LG 28)

คำสอนโดยสรุปในบทเทศน์ของมุขนายก มิสซัง คือ โดยอาศัยศีลล้างบาปสัตบุรุษ ทุกคนเป็นราชสมณตระกูลในองค์พระเยซูเจ้า (1 ปต 2:9; วว 1:6; 5:10) อย่างไรก็ตาม พระคริสตเจ้าผู้เป็นมหาสมณะได้ทรงเลือก บรรดาศิษย์ให้ปฏิบัติหน้าที่บาทหลวงเพื่อ สัตบุรุษ เช่นเดียวกับที่พระบิดาทรงส่ง พระเยซูเจ้ามายังโลก พระองค์ก็ทรงส่งอัคร-สาวกไปในโลกเพื่อสืบต่องานของพระองค์ มุขนายกมิสซังคือผู้สืบตำแหน่งจากอัครสาวก และสืบต่องานที่พระคริสตเจ้าทรงมอบหมาย ให้ท่าน และบาทหลวงเป็นผู้อยู่ใต้บังคับ บัญชาและเป็นผู้ร่วมงานเดียวกันนี้ มีส่วน ร่วมเป็นหนึ่งเดียวในหน้าที่สมณะของ มุขนายกมิสซัง

แบบฉบับของบาทหลวง คือ พระเยซูเจ้า ผู้ทรงสอน ผู้อภิบาล และผู้บันดาลความ ศักดิ์สิทธิ์

บาทหลวงมีหน้าที่สอน (หน้าที่ประกาศก) เน้นที่การสอนด้วยวาจาและชีวิต “จงเอาใจ ใส่เชื่อสิ่งที่ลูกอ่าน สอนสิ่งที่ลูกเชื่อ และ ดำเนินชีวิตตามสิ่งที่ลูกสอนนั้นเถิด”

บาทหลวงมีหน้าที่บันดาลความ ศักดิ์สิทธิ์ (หน้าที่สงฆ์) กล่าวถึงหน้าที่การ ถวายมิสซาและการประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ ต่าง ๆ รวมทั้งหน้าที่ของบาทหลวงในการ สวดภาวนาเพื่อทุกคน “ทั้งวันจงถวาย คำสรรเสริญแด่พระเจ้า ขอบพระคุณ และ สวดภาวนา มิใช่เพื่อประชากรของพระเจ้า เท่านั้นแต่สำหรับมนุษย์ทั่วโลกด้วย” บาทหลวงทำหน้าที่นี้ด้วยจิตตารมณ์แห่ง ความรักและรับใช้เหมือนกับพระเยซูเจ้า “จงทำหน้าที่ของพระคริสตเจ้า สงฆ์ผู้ยิ่งใหญ่ ด้วยใจรักแท้จริงและยินดีเสมอ มิใช่หา ผลประโยชน์ใส่ตน แต่หาผลประโยชน์ของ พระคริสตเจ้าเท่านั้น”

บาทหลวงมีหน้าที่อภิบาล (หน้าที่ กษัตริย์) เน้นถึงการร่วมงานกับมุขนายก มิสซังและอยู่ใต้อำนาจของมุขนายกมิสซัง รวมทั้งการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวให้เกิ ดขึ้นในหมู่สัตบุรุษ โดยยึดเอาแบบอย่างของ พระเยซูเจ้า “พระองค์ไม่ได้เสด็จมาเพื่อให้ ผู้อื่นรับใช้พระองค์ แต่เพื่อทรงรับใช้ผู้อื่น เพื่อทรงตามหาคนบาปและช่วยให้รอดพ้น”

3. การแสดงความสมัครใจของผู้รับเลือก และคำสัญญาว่าจะเชื่อฟังมุขนายกมิสซัง สมณะประมุขของตน

การแสดงความสมัครใจของผู้รับเลือก โดยตอบคำถามของมุขนายกมิสซัง เป็นการ

แสดงความพร้อมของเขาคือจะรับงานหน้าที่บาทหลวงในฐานะผู้อภิบาล ผู้บันทึความศักดิ์สิทธิ์ และผู้สอน นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงความสัจใจของเขาคือจะมอบถวายตนแด่พระเจ้า โดยมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูเจ้าเพื่อความรอดพ้นของมนุษยชาติ

จากนั้นผู้รับศีลบวชเป็นบาทหลวงก้าวเข้าไปหามุขนายกมิสซัง คุณเขาวางมือในอุ้งมือมุขนายกมิสซังสัญญาว่าจะเคารพและเชื่อฟังท่านและผู้สืบตำแหน่งต่อจากท่าน (กริยาอาการนี้เคยเป็นการแสดงออกของขุนนางในเยอรมันนีสมัยโบราณ เวลาที่ได้รับพระราชทานที่ดินจากกษัตริย์ ขุนนางผู้นั้นจะวางมือของตนในอุ้งมือของกษัตริย์เป็นการแสดงว่าเขายอมอยู่ใต้อำนาจ และเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์)

4. คำภาวนาของที่ชุมนุม (บทรวีวงวนนักบุญทั้งหลาย)

ศีลบวชเป็นพระพรของพระเจ้า ดังนั้นเมื่อมุขนายกมิสซังเชิญชวนทุกคนที่มาร่วมในพิธีให้ภาวนาวอนขอพระพรของพระเจ้าเพื่อผู้ที่รับศีลบวช ทุกคนจะคุกเข่าลง ผู้รับศีลบวชจะนอนราบลงไปกับพื้น และทุกคนจะภาวนาบทรวีวงวนนักบุญทั้งหลาย (สามารถเพิ่มชื่อนักบุญองค์อุปถัมภ์ของท้องถิ่นนั้น และนักบุญองค์อุปถัมภ์ของผู้รับศีลบวชเข้าไปในบทรวีวงวนฯได้)

การคุกเข่าของทุกคนที่มาร่วมพิธีเป็นอากัปกิริยาที่ให้ความหมายถึงการวอนขอพระพรจากพระเจ้า

การที่ผู้ได้รับเลือกให้รับศีลบวชนอนราบลงให้ความหมายถึงการวอนขอพระพรจากพระเจ้าอย่างลึกซึ้ง และในขณะเดียวกันยังสื่อความหมายว่า ในความเป็นมนุษย์ผู้ต่ำต้อยและอ่อนแอเขาไม่เหมาะสมที่จะรับหน้าที่บาทหลวง แต่การนี้เป็นไปได้อาศัยความช่วยเหลือของพระเจ้าและคำภาวนาของพี่น้องคริสตชน

5. การปกมือและบทภาวนาของพิธีบวชบาทหลวงคาทอลิก

ขั้นตอนนีถือเป็นขั้นตอนสำคัญของพิธีกรรมบวชบาทหลวงคาทอลิก ผู้รับศีลบวชเป็นบาทหลวงเข้ามาคุกเข่าต่อหน้ามุขนายกมิสซัง มุขนายกมิสซังปกมือเหนือศีรษะโดยไม่กล่าวอะไร ต่อจากนั้น บาทหลวงผู้ร่วมพิธีทุกท่าน สวมสโตลา ปกมือเหนือศีรษะผู้รับศีลบวชโดยไม่กล่าวอะไร ปกมือเสร็จแล้ว บาทหลวงยืนเป็นวงกลมล้อมรอบพร้อมกับมุขนายกมิสซังจนจบบทภาวนาของพิธีบวช ขณะผู้รับศีลบวชคุกเข่าอยู่ มุขนายกมิสซังผายมือ ภาวนาบทภาวนาของพิธีบวชอาการนี้แสดงว่าบาทหลวงใหม่ที่ได้รับการบวชนี้ถูกรับเข้ามาเป็นพี่น้องในหมู่คณะบาทหลวง

การปกมือของมุขนายกมิสซังและบรรดาบาทหลวงเป็นการแสดงกิริยาที่มีกล่าวถึงในพระคัมภีร์ เพื่อวอนขอพระจิตเจ้าลงมายังผู้รับศีลบวช ให้ประทานพระพรในการทำหน้าที่บาทหลวงของเขา แต่พิธีกรรมก็แสดงออกด้วยว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ประกอบศีลบวชคือมุขนายกมิสซัง ดังนั้นมุขนายกมิสซังแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่ภาวนาบทภาวนาของพิธีบวช

6. พิธีกรรมอธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ของบาทหลวงคาทอลิก

การมอบอาภรณ์ในพิธีมิสซาให้บาทหลวงใหม่ และการที่บาทหลวงรุ่นพี่ท่านหนึ่งช่วยจัดสโตลาให้ (เป็นแบบของบาทหลวง) และสวมกาสุลาแก่ผู้รับศีลบวช **อาภรณ์ในพิธีมิสซาหมายถึงหน้าที่หลักของบาทหลวง** คือ การถวายบูชามิสซาเพื่อประชาสัตบุรุษ สโตลาหมายถึงหน้าที่ในความรับผิดชอบของบาทหลวงที่จะรับใช้สัตบุรุษตามแบบฉบับของพระเยซูเจ้า และยังสะท้อนพระวาจาของพระองค์ที่ว่า “เพราะว่าแอกของเราอ่อนนุ่มและภาระที่เราให้ท่านแบกก็เบา” (มธ 11:30) ส่วนกาสุลาเป็นอาภรณ์ที่บาทหลวงสวมเพื่อเป็นประธานในพิธีมิสซา (นักพิธีกรรมตั้งแต่สมัยกลางถึงศตวรรษที่ 13 นำโดยราบานุส เมารุส ได้ให้ความหมายของอาภรณ์นี้ว่า เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักเมตตา ซึ่งครอบคลุม

คุณธรรมทุกอย่าง มีศักดิ์ศรี มีเกียรติเหนือสิ่งอื่นใด เพราะอาภรณ์นี้คลุมทับอาภรณ์และเครื่องหมายอื่นๆ ทุกชิ้นไว้)

การเจิมมือของบาทหลวงใหม่ด้วยน้ำมันคริสมาที่มาจากพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม แสดงว่าคนหนึ่งได้รับเลือกสรรจากพระเจ้าเพื่อหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ ดังนั้นการที่มุขนายกมิสซังเจิมฝ่ามือของผู้รับศีลบวชด้วยน้ำมันคริสมาจึงให้ความหมายว่าพระเจ้าทรงแต่งตั้งบาทหลวงเพื่อหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ และมือของบาทหลวงได้รับการเตรียมให้ปฏิบัติหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์และสัมผัสสาสนะศักดิ์สิทธิ์ เช่น การถวายมิสซา การอวยพร ฯลฯ คำภาวนาของมุขนายกมิสซังในขณะที่เจิมน้ำมันคริสมาที่ฝ่ามือของผู้รับศีลบวช “ขอพระเยซูคริสตเจ้าซึ่งพระบิดาผู้ทรงเจิมด้วยพระอานุภาพของพระจิตเจ้า จงคุ้มครองลูก เพื่อบันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่ประชากรคริสตชน และเพื่อถวายบูชาแด่พระเจ้า” ให้ความหมายที่สมบูรณ์ของพิธีกรรมนี้

การมอบถ้วยกาลิกส์ที่มีเหล้าองุ่นปนน้ำและจานรองที่มีแผ่นปังให้แก่ผู้รับศีลบวช ให้ความหมายว่าพิธีมิสซาเป็นหัวใจและมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตบาทหลวง ในฐานะที่เขาเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นี้ และในขณะเดียวกันเขาต้องดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับพิธีกรรมที่เขาประกอบ ดังบทภาวนาที่มุขนายกมิสซัง

ภาวณาคณะที่มอบกาลิกส์และจากรองแผ่น
ปังให้ผู้รับศีลบวช “จงรับของถวายของ
ประชากรศักดิ์สิทธิ์เพื่อถวายแด่พระเจ้า
จงสำนึกถึงกิจการซึ่งลูกจะทำ จงทำตนให้
เหมือนกับสิ่งซึ่งลูกจะปฏิบัติ และจงดำเนิน
ชีวิตให้สอดคล้องกับองค์พระผู้เป็นเจ้า
ผู้ทรงถวายองค์บัพติศมาแก่ท่าน”

7. การมอบสันติสุข

พิธีกรรมบวชบาทหลวงคาทอลิกจบลง
โดยมุขนายกมิสซังมอบสันติสุขแก่ผู้รับศีล
บวช ต่อจากนั้นบาทหลวงใหม่ร่วมถวาย
มิสซากับมุขนายกมิสซัง

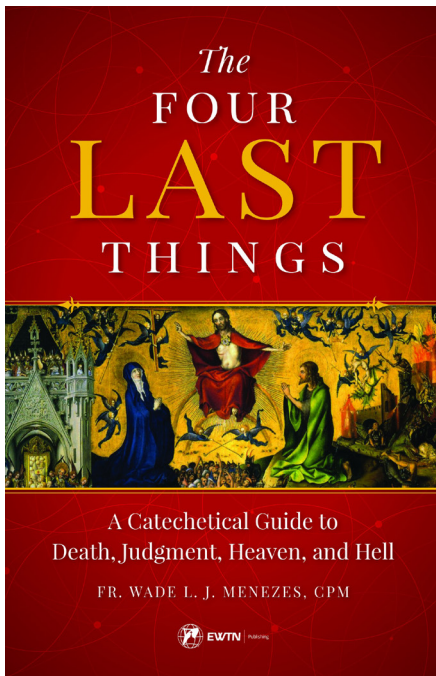
บรรณานุกรม

- Bradshaw, Paul F. (2013). Rites of Ordination: Their History and Theology. Collegeville, Minnesota: Liturgical Press.
- Chupungco, Anscar J. (2000). Handbook for Liturgical Studies Volume 4. Collegeville, Minnesota: Liturgical Press.
- Martimort, A.G.. (1988). The Church at Prayer Volume 3. Collegeville, Minnesota: Liturgical Press.

แนะนำหนังสือ

พีรพัฒน์ ฤวิรัตน์

The Four Last Things: A Catechetical Guide to Death, Judgment, Heaven and Hell.

ผู้เขียน: คุณพ่อ Wade Menezes

จัดพิมพ์โดย: สำนักพิมพ์ EWTN Publishing

พิมพ์เมื่อ: วันที่ 24 สิงหาคม ค.ศ. 2017

จำนวนหน้า: 128 หน้า

ภาษา: อังกฤษ

ความจริง 4 ประการที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญ เมื่อครั้งยังมีชีวิตบนโลกใบนี้คือ เกิด แก่ เจ็บ และตาย แต่เมื่อถึงวาระที่เราต้องจากโลกนี้ เราจะเผชิญความจริงอีก 4 ประการคือ ความตาย การพิพากษา สวรรค์ และนรก

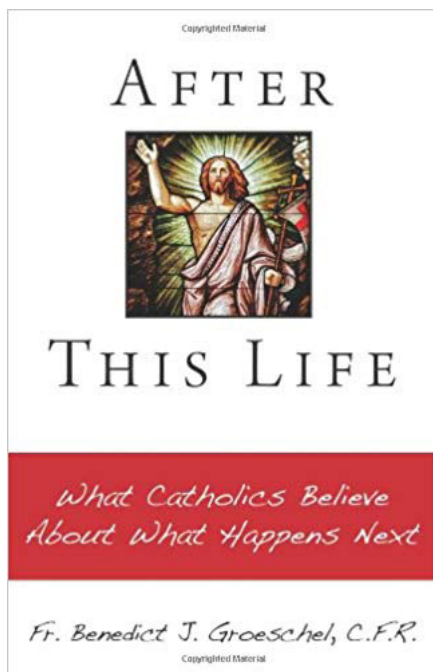
คุณพ่อ Wade Menezes, CPM. บาทหลวงสังกัดคณะ The Fathers of Mercy ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า ความจริง 4 ประการที่เราไม่อาจหลีกเลี่ยง คือ ความตาย การพิพากษาสวรรค์ และนรก คือ ความจริง ที่รอเราอยู่ เมื่อเราก้าวเข้าสู่ประตูแห่งชีวิตใหม่ ภายหลังเวลาของการดำรงอยู่ในโลกใบนี้สิ้นสุดลง

เนื้อหาภายในเล่มจะประกอบด้วย 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 กล่าวถึงเรื่อง “ความตาย” บทที่ 2 เรื่อง “การพิพากษา” บทที่ 3 เรื่อง “สวรรค์” บทที่ 4 เรื่อง “นรก” และบทที่ 5 กล่าวถึงเรื่อง “ความจำเป็นของชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ (Spiritual life)”

นักจิตวิทยาการปรึกษา, รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม, อาจารย์พิเศษด้านจิตวิทยา
ในสถาบันอุดมศึกษา, วิทยาการฝึกอบรมและบรรยายด้าน Counseling Psychology, Family Counseling และ Self-empowerment

ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดและหลักคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งชี้ให้เราเห็นว่า พระเจ้าไม่ทรงเรียกเราไปหาพระพิโรธของพระองค์ แต่ทรงเรียกให้เรา กลับไปพบความรอดพ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงกระตุ้นเราให้ตระหนักอยู่เสมอ ถึงความสำคัญ ของการเตรียมตัวเผชิญความตาย ที่จะมาเยือนเรา ในวันเวลาที่เราไม่อาจกำหนดเองได้ พร้อม ทั้งเตือนใจเราให้ดำรงตนอยู่ในความรักของพระเจ้า และรักเพื่อนพี่น้อง เพื่อว่าเราจะได้พร้อม ที่จะกลับไปหาพระเป็นเจ้า เมื่อวาระสุดท้ายมาถึง

After This Life: What Catholics Believe About What Happens Next.

ผู้เขียน: คุณพ่อ Benedict J. Groeschel, C.F.R.

จัดพิมพ์โดย: สำนักพิมพ์ Our Sunday Visitor

พิมพ์เมื่อ: วันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ.2009

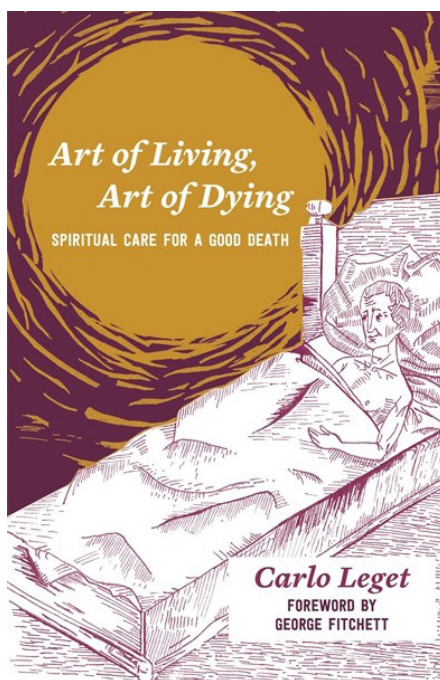
จำนวนหน้า: 144 หน้า

ภาษา: อังกฤษ

คุณพ่อ Groeschel, C.F.R. บาทหลวงคาทอลิกชาวอเมริกัน นักเขียน นักจิตวิทยาและเจ้าของรายการโทรทัศน์ Sunday Night Prime ผู้เคยมีประสบการณ์สภาวะหัวใจหยุดเต้นเป็นเวลา 20 นาที จากเหตุการณ์ที่ท่านประสบอุบัติเหตุถูกรถยนต์ชน ขณะกำลังข้ามถนนที่รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 มกราคม ค.ศ. 2004

คุณพ่อ Groeschel, C.F.R. ได้เขียนหนังสือมากกว่า 30 เล่ม หนึ่งในนั้นคือ หนังสือ After This Life: What Catholics Believe About What Happens Next ในเล่มนี้มีทั้งหมด 6 บท กล่าวถึง ความตายฝ่ายร่างกาย การพิพากษา การลงโทษชั่ววินันตร์ ประสบการณ์ของการทำให้บริสุทธิ์ก่อนเข้าสู่สภาวะชีวิตนิรันดร การพิพากษาครั้งสุดท้ายและการกลับคืนชีพของร่างกาย และชีวิตนิรันดร

เนื้อหาภายในเล่มเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของชีวิตหลังความตาย ตามมุมมองความเชื่อของพระ ศาสนจักรคาทอลิก ที่ปรากฏในพระคัมภีร์ หลักคำสอนและคำอธิบายจากบรรดา ปิตาจารย์ ซึ่งผู้เขียนได้ถ่ายทอดได้อย่างลึกซึ้ง น่าสนใจ และมีภาพของความชื่นชมยินดี ในสภาวะที่เรานุษย์ก้าวออกจากชีวิตในโลกนี้ สู่โลกใหม่ในอ้อมพระหัตถ์ของพระเจ้า แม้ว่า เราบางคนอาจจะต้องเข้าสู่การชำระให้บริสุทธิ์ก่อนเข้าสู่สวรรค์ในครันก็ตาม นอกจากนี้ ผู้เขียน ยังแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่พระเยซูเจ้าได้ทรงเผยแสดงเกี่ยวกับเรื่องความตายและการพิพากษา ผ่านทางนิทานเปรียบเทียบต่าง ๆ ซึ่งทรงเล่าให้บรรดาศิษย์และผู้ติดตามฟัง ทำให้เราเห็นภาพ ของสิ่งที่เกิดขึ้น ในขณะที่มีความตายมาถึง คือ สิ่งที่เกิดขึ้นกับเราในเวลานี้ ดังนั้น การเรียน รู้ที่จะดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ด้วยความวางใจในพระเมตตาและความรักของพระเป็นเจ้า พระผู้ไถ่เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง

Art of Living, Art of Dying: Spiritual Care for a Good Death.

ผู้เขียน Carlo Leget
จัดพิมพ์โดย Jessica Kingsley Publishers
พิมพ์เมื่อ 21 มีนาคม ค.ศ.2017
จำนวนหน้า 216 หน้า
ภาษา อังกฤษ

Carlo Leget เป็นศาสตราจารย์ด้านจริย-ศาสตร์ที่ University of Humanistic Studies, Utrecht, Netherlands มีความเชี่ยวชาญด้านจริย-ศาสตร์ทางการแพทย์ การรักษาระดับประคับประคอง (Palliative Care) วาระสุดท้ายของชีวิตการดูแล ด้านจิตวิญญาณ และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

ในโลกวรรณกรรมมีหนังสือมากมายหลายเล่ม ที่พูดถึงประเด็นความตาย ถึงกระนั้น หนังสือของ Carlo Leget เล่มนี้ก็ยังคงมีลักษณะอันโดดเด่น ควรค่าแก่การอ่าน สำหรับผู้ที่ สนใจในหัวข้อที่เกี่ยวกับจริยศาสตร์และความตาย เนื่องจาก ผู้เขียนได้ใช้ประสบการณ์การทำงานและการสอนในมหาวิทยาลัยที่ตนเชี่ยวชาญมาเป็นพื้นฐานในการเขียน เพื่อสื่อให้

บุคลากรทางการแพทย์ ผู้ที่ต้องดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และผู้สนใจ ได้เห็นภาพและเข้าใจใน เรื่องที่กำลังอ่านได้ง่ายขึ้น

Art of Living, Art of Dying. เป็นหนังสือที่นำเสนอกรอบมุมมองในการแปลความ ข้อสงสัยเกี่ยวกับผู้ป่วย และช่วยลดความตึงเครียดในสถานการณ์ที่ผู้ป่วยกำลังอยู่ในช่วงเวลา สุดท้ายของชีวิต ด้วยคำอธิบายที่เข้าใจได้ง่ายจากประสบการณ์การทำงานของผู้เขียน ในบริบท ของคริสต์ศาสนา

เนื้อหาภายในเล่มมีจำนวน 10 บท ประกอบด้วย บทที่ 1 ความตายเล่นกลกับเรา บทที่ 2 ศิลปะของการตาย บทที่ 3 พื้นที่ภายใน บทที่ 4 ฉันคือใครและอะไรคือความต้องการ ที่แท้จริงของฉัน บทที่ 5 ฉันจะอยู่กับความทุกข์ทรมานอย่างไร บทที่ 6 ฉันจะเอ่ยลาก่อน อย่างเป็นไรดี บทที่ 7 ย้อนมองชีวิตของฉัน บทที่ 8 ฉันหวังอะไรได้บ้าง บทที่ 9 The Ars Moriendi Model ในมุมมองศาสนา บทที่ 10 The Ars Moriendi Model กับการนำไปใช้

ลักษณะการเขียนมุ่งเน้นให้เป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบาทหลวง นักจิตวิทยา แพทย์ พยาบาล ผู้ที่ทำงานด้านการดูแลสุขภาพ และผู้ที่มีวิชาชีพอื่นที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ในโรงพยาบาลและผู้ป่วยระยะสุดท้าย

